

Ansvar för framtiden

MÅL OCH BUDGET 2024-2027

Politiskt förord

Värmdösamarbetet förenas i övertygelsen om att en bättre framtid för Värmdö börjar med våra barn och unga - därför fortsätter vi att sätta skolan först och samtidigt ta ansvar för ekonomin i tider av kris.

Det är i en orolig omvärld som budgeten för 2024 läggs fram. Vi har krig i vårt närområde och vi har en eskalerande våldsspiral som plågar vårt land och region. Den grova gängkriminaliteten känner inga gränser och måste tryckas tillbaka. Polismyndighetens budskap är tydligt; de kommer inte ensamt att klara att vända utvecklingen. Det kräver hela samhällets samlade kraft. Värmdö tar sin del av ansvaret och intensifierar med denna budget arbetet ytterligare för att öka samordningen mellan myndigheter, bryta nyrekryteringen genom utökad förebyggande arbete och begränsa gängens finansieringsmöjligheter genom att förhindra välfärdsbrottslighet. Samarbetet med föreningsliv och företagen intensifieras. Vårt mål är tydligt: Värmdö ska fortsätta vara tryggt.

Samtidigt befinner vi oss också i ett fortsatt ekonomiskt utmanande läge. Osäkerhet kring inflationsutvecklingen, fortsatt konjunkturedgång och svagare skatteintäkter. Därför lägger vi fram en budget som är ansvarsfull, med både överskott och reserver. I ett läge där flera kommuner och regioner beräknas göra underskott går vi fram med ett resultatmål för 2024 på 1 procent, för att sedan gradvis höja det under budgetperioden. Så tar vi ansvar för framtiden. Det är viktigt eftersom att Värmdö länge har varit en starkt växande kommun, vilket medfört och fortsätter medföra behov av flertalet långsiktiga investeringar de kommande åren.

Arbetet med strukturreformer fortsätter. Användandet av konsulter har minskat och det dyra beroendet av bemanningslösningar ska arbetas bort. En digital utveckling förankrad i nämndernas och verksamheternas behov ska säkerställas. Så frigör vi medel för kommunens kärnuppdrag - en välfärd av god kvalitet.

Vi värnar varje barns rätt att nå sin fulla potential. Därför fokuserar även budgeten

för 2024 på Värmdös barn och unga. Sammantaget tillför vi i ett betydande tillskott till skol- och utbildningsverksamheterna. Förskolan får en uppräknings på 3,8 procent samtidigt som anslagen till den socioekonomiska fördelningen höjs med över 2,8 mnkr. Inom grundskolan F-9 görs en uppräknings på 4,8 procent samtidigt som anslagen för socioekonomisk fördelning höjs med 8,6 mnkr. Därutöver förstärks arbetet med studiero genom en satsning på socialpedagoger för 2 mnkr. Därmed fortsätter Värmdösamarbetet ta tydliga steg mot en mer långsiktigt stark och rättvis finansiering av Värmdös skolor.

Kultur, idrott och fritid ger inte bara livskvalitet för individen - det skapar trygghet och sammanhållning i samhället. I den våldsamma tid som råder behövs de goda krafterna mer än någonsin. 2024 stärks förutsättningarna för kulturlivet, ett nytt kulturhus beräknas stå färdigt under sensvåren. Arbetet med att utveckla våra idrottsanläggningar och bättre möta de behov som finns, särskilt vad gäller is-sporter och ridsporten, ska fortgå med hög framdrift så att avgörande beslut kan tas.

Ett samlat äldreprogram ska utvecklas. Programmet ska med målet om tryggare liv för åsrika beskriva hur kommunen ska klara av den demografiska utvecklingen med allt fler äldre. Det ska också tydliggöra platsbehov och hur såväl kompetensförsörjning som personalkontinuiteten ska säkras. Konkreta förslag på hur kommunen kan samarbeta med civilsamhället för att Värmdö ska bli Sveriges bästa kommun att åldras i och hur den ofrivilliga ensamheten ska minska tas fram.

Pengen för äldreomsorg räknas upp med 5 procent. Pengen för funktionsstöd inklusive LSS räknas upp med 5,3 procent och arbetet med en friare ledsagning utvecklas genom en riktad satsning. Gruppboendena och boendestöd får stärkt finansiering.

Omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle är alltjämt ett av Värmdösamarbetets viktigaste prioriteringsområden och en avgörande framtidsfråga för vår kommun. Budgeten för 2024 och inriktningsmålen innebär att kommunen genomgående utgår från Agenda 2030 och Parisavtalet. Nu införs en klimatbudget. Målet är att halvera mängden utsläpp till 2030 och nå nettonoll till 2045. Konkreta åtgärder som en ansvarsutredning och hantering av utsläppen till Farstaviken ska vidtas. Kommunen ska vara ett föredöme som markägare. Mobilitetsplanen för ökad framkomlighet för alla trafikslag ska tas fram och samhällsplaneringen de kommande

åren ska utgå ifrån utbyggnadsplanen och dess tydliga stråk.

I syfte att upprätthålla en livskraftig skärgård och möjliggöra för fler fastboende på och kring våra kärnöar ska arbetet med skärgårdspaket, som tas fram i samråd med boende i skärgården, gå över i en mer verkställande fas.

Värmdösamarbetets riktning är konsekvent och tydlig: Tillsammans med näringslivet och civilsamhället ska vi utveckla Värmdö till en hållbar skärgårdskommun med ledande skolor och en tryggare äldreomsorg. Det är därför vi stolta lägger fram *Mål och budget 2024: Ansvar för framtiden*.

Carl Kangas (S), kommunstyrelsens ordförande

Kristina Lång (C), kommunstyrelsen vice ordförande och kommunalråd

Amie Kronblad (L), kommunalråd

Kristina Paltén (MP), kommunalråd

Julia Ekedahl (S), kommunalråd

Mål och Budget 2024 med ramar 2025-2027

1. Kommunfullmäktiges mål fastställs i enlighet med Mål och budget 2024 med ramar 2025-2027
2. Resultat- och balansbudget samt finansieringsbudget fastställs enligt Mål och budget 2024 med ramar 2025-2027
3. Budget för finansförvaltning och centrala åtaganden fastställs enligt Mål och budget 2024 med ramar 2025-2027
4. Skattesatsen för 2024 fastställs till 18,98 kr
5. Kommunstyrelsen ges rätten att besluta om fördelning och/eller omfördelning av de centralt budgeterade anslagen för kapitalkostnader och lokalkostnader
6. Kommunstyrelsen ges rätten att besluta om bruttojustering av driftbudgeten som är av det slag att de ej påverkar kommunens resultat i sin helhet eller nämndernas nettoramor
7. Peng 2024 fastställs för kommunens verksamheter i enlighet med bilaga 1
8. Taxor och avgifter 2024 fastställs i enlighet med bilaga 12
9. Ekonomistyrningsregler i avsnitt Ekonomistyrning fastställs
10. Kommunfullmäktiges nettoram och uppdrag fastställs
11. Valnämndens nettoram och uppdrag fastställs
12. Kommunstyrelsens nettoram och uppdrag fastställs
13. Överförmyndarnämndens nettoram och uppdrag fastställs
14. Socialnämndens nettoram och uppdrag fastställs
15. Vård- och omsorgsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
16. Förskolenämndens nettoram och uppdrag fastställs
17. Grundskolenämndens nettoram och uppdrag fastställs
18. Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
19. Kultur- och fritidsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
20. Bygg- miljö och hälsoskyddsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
21. Tekniska nämndens nettoram och uppdrag fastställs
22. Resultatbudget och investeringsbudget för de kommunala bolagen inom koncernen Kommunhuset i Värmdö AB godkänns
23. Överförmyndarnämnden undantas från Värmdö kommuns målstyrningsmodell då nämndens målområden samverkas mellan de tre samarbetskommunerna.
24. Styrssystem i Värmdö kommun fastställs i enlighet med bilaga 3
25. Utbyggnadsplan för Värmdö kommun fastställs i enlighet med bilaga 5
26. Ägardirektiv KIVAB-koncernen fastställs i enlighet med bilaga 2
27. Policy och övergripande riktlinjer för investeringar fastställs i enlighet med bilaga 7
28. Policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten fastställs i enlighet med bilaga 8 - återremitterad
29. Policy för lokalbestånd och fastighetsförvaltning fastställs i enlighet med bilaga 9
30. Villkor för checkräkningskredit och lån till helägda dotterbolag fastställs i enlighet med bilaga 10
31. Investeringsprogram fastställs i enlighet med bilaga 11
32. Värmdö kommuns klimatbudget fastställs i enlighet med bilaga 6

Innehåll

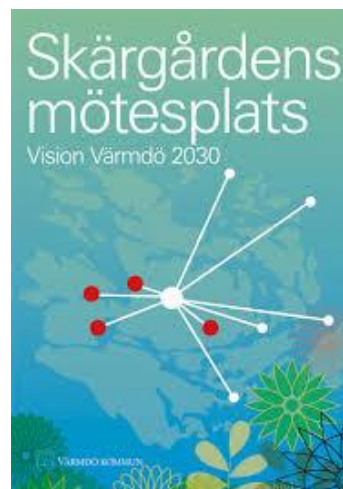
Politiskt förord	1
Mål och Budget 2024 med ramar 2025-2027	4
Vision Värmdö 2030	6
Värmdö kommuns politiska organisation	7
Styrning i Värmdö kommun	7
Ekonomiska ramar kommunförvaltningen 2024-2027	24
Ekonomiska ramar bolagskoncernen 2024-2027	50
Investeringsbudget kommunkoncernen 2024–2027	51
Balansbudget.....	54
Finansieringsbudget.....	55
Resultaträkningsbudget	56
Driftsbudget 2024-2027	57
Finansiell analys.....	58
Balanskravsresultat.....	61

- Bilaga 1 Värmdö kommuns Pengbilaga
- Bilaga 2 Ägardirektiv KIVAB-koncernen
- Bilaga 3 Styrssystem i Värmdö kommun
- Bilaga 4 Mål för mandatperioden
- Bilaga 5 Utbyggnadsplan
- Bilaga 6 Klimatbudget
- Bilaga 7 Policy och övergripande riktlinjer för investeringar
- Bilaga 8 Policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten - återremitterad
- Bilaga 9 Policy för lokalbestånd och fastighetsförvaltning
- Bilaga 10 Villkor för checkräkningskredit och lån till helägda dotterbolag
- Bilaga 11 Investeringsprogram
- Bilaga 12 Taxor och avgifter

Vision Värmdö 2030

Under våren 2009 antog kommunfullmäktige Vision Värmdö 2030 – Skärgårdens mötesplats. Visionen utgår från fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen

Skärgårdens mötesplats

Värmdö är skärgårdens mötesplats. Här möter vi framtiden genom att ligga i framkant för den nödvändiga omställningen till långsiktig hållbarhet. Vi använder förnybar energi, har moderna och miljövänliga transporter och bygger kretsloppsanpassat. Vi vågar pröva nya lösningar.

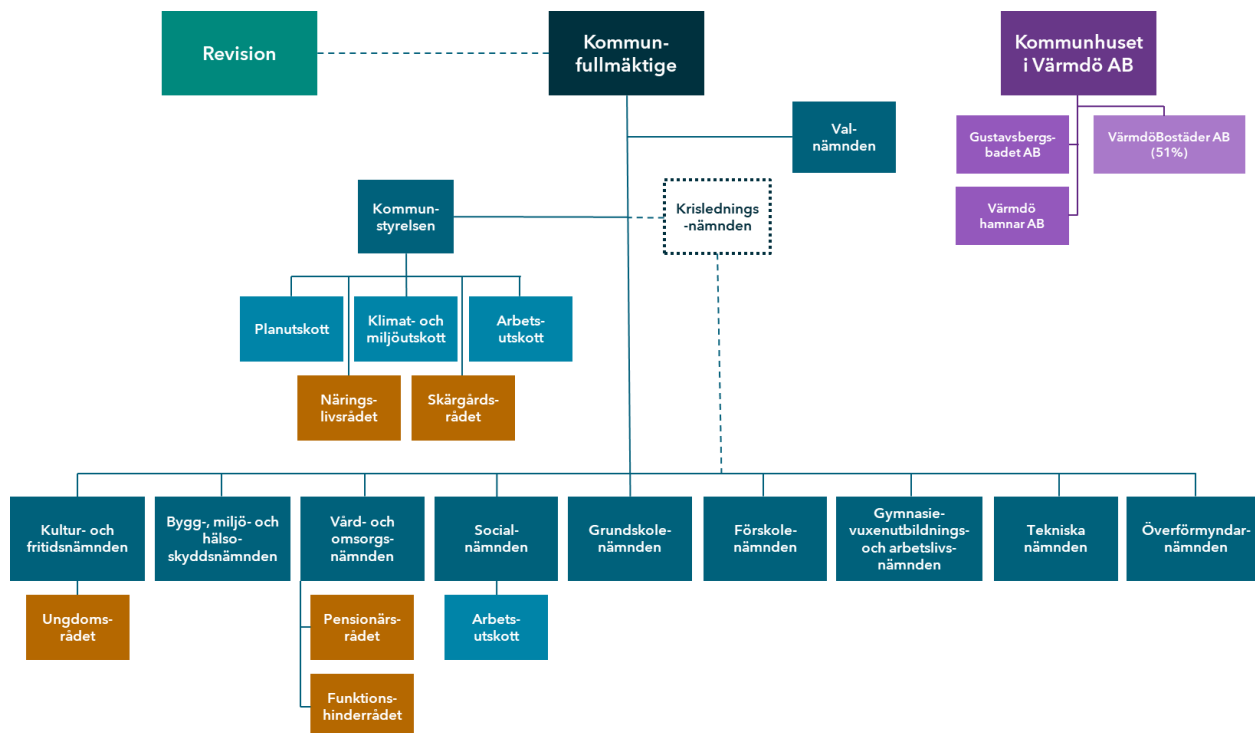
I Värmdö möter naturens lugn ett pulserande lokalt samhälle. Naturen är tillgänglig för alla och det finns ett rikt rörligt friluftsliv. Vi värnar orörd natur, samtidigt är det nära mellan täta lokala samhällen. Värmdö är en plats för möten mellan människor.

Här finns många mötesplatser. Tolerans, öppenhet och mångfald skapar grunden för möten mellan olika människor – yngre och äldre, kvinnor och män, nya och infödda svenskar. Politiken bygger på delaktighet och dialog mellan medborgare och valda.

Vi har ett anrikt kulturarv som möter och ger styrka åt morgondagens företagande. Här finns traditioner som förs vidare till framtidsbranscher som ekologisk turism, kunskapsnäring, miljöteknik och kultur. Här finns kreativt skapande, livskraftigt företagande och utbildning av hög klass.

Värmdö är en del av Stockholmsregionen, Sverige och världen. Vi är nära storstaden samtidigt som vi erbjuder ett självständigt alternativ till den. Kommunikationer till och från Värmdö är effektiva och klimatsmarta. Vi engagerar oss i Östersjöfrågorna – vattenkvaliteten är en gemensam resurs för alla länder runt Östersjön, liksom havsmiljön allmänt. Våra livskraftiga lokala samhällen är en del av en global värld.

Värmdö kommuns politiska organisation

Styrning i Värmdö kommun

Värmdö kommun styrs ytterst av kommunfullmäktige. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, som har ett självständigt ansvar för att det som kommunfullmäktige har beslutat genomförs inom tilldelade ramar och i enlighet med kommunfullmäktiges styrande dokument.

Styrmodellen beskrivs i närmare detalj i bilaga 3.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av kommunfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 1, tertialrapport 2 samt årsredovisningen. Styrelsen ansvarar också för att beslut som ska behandlas i kommunfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att kommunfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

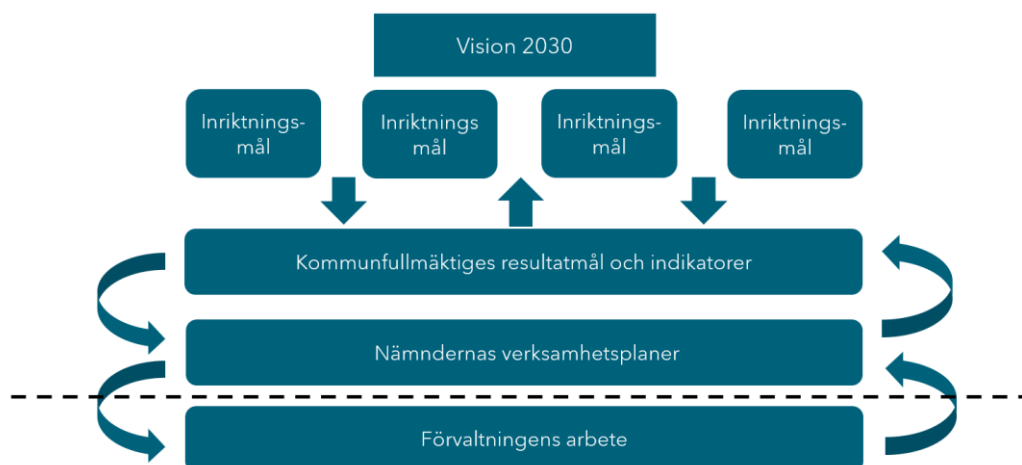
Styrningen av kommunen och arbetet i fullmäktige, styrelse och övriga nämnder

regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas och bolagens roll i förhållande till varandra fastställer kommunfullmäktige reglementen, vilka ligger till grund för ansvarsfördelningen mellan nämnderna. För aktiebolag gäller bolagsordning och ägardirektiv som lämnas i bland annat ägarpolicy och budget.

Mål och indikatorer

Budgeten är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Värmdö kommuns nämnder och bolag. I den läggs följande fast:

- Vision
- Inriktningsmål
- Resultatmål till nämnderna och bolagen
- Indikatorer

Mål för utvecklings-, hållbarhets- och förbättringsarbete

Målstyrningen i Värmdö kommun syftar till att uppnå Värmdös långsiktiga vision och bidra till att kommunen arbetar långsiktigt hållbart ur ett såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv. Målen har en tydlig koppling till FN:s globala mål för hållbar utveckling:

Målen i budget 2024 visar inriktningen på kommande utvecklingsarbete och hur Värmdö kommun bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Inriktningsmål 1: Värmdö kommun levererar hållbar välfärd för de som bor och verkar här

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig social hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer	Styrdokument
Företag i Värmdö har goda förutsättningar att verka och utvecklas	<p>Antal nystartade företag/1000 invånare</p> <p>Företagsklimat enligt öppna jämförelser</p> <p>Förvärvsarbetande i näringslivet</p> <p>Näringslivsklimat, Svenskt Näringslivsindex</p>	<p>Näringslivspolicy</p> <p>Strategisk plan för näringslivsarbete</p>
Barn, elever och studenter når utbildningens mål	<p>Elever i årkurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunal huvudman</p> <p>Andel gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun</p> <p>Andel elever med 15 % frånvaro eller mer, genomsnitt sex terminer (%)</p> <p>Andel skolor (egen regi, med elever i åk 9) som har positiva salsavärden (%)</p> <p>Andel elever med godkänt betyg eller som på annat sätt fullföljer</p>	

	<p>sina studier inom vuxenutbildningen</p> <p>Andel i YH-utbildning som fått arbete 6 månader efter avslutad utbildning</p> <p>Andel barn 3-5 år inskrivna i förskola (per den 15 oktober)</p>	
Den enskilde är delaktig, förstår och har inflytande över sin situation	<p>Medborgarnas upplevelse av möjligheter till inflytande</p> <p>Valdeltagande (val till kommunfullmäktige) per kommun</p> <p>Andel vårdnadshavare som anser att barnet har delaktighet och inflytande i förskolan</p> <p>Andel elever inom vuxenutbildning som upplever sig vara delaktiga och ha inflytande över sina studier</p> <p>Andel brukare inom särskilt boende som upplever att hänsyn tas till åsikter och önskemål</p> <p>Andel brukare inom hemtjänst som upplever att hänsyn tas till åsikter och önskemål</p>	<p>Policy för medborgardialog</p> <p>Riktlinjer för medborgardialog</p> <p>Strategisk plan för ungdomsdiallog</p>
Ett gott bemötande i kontakt med kommunen	Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen	Riktlinjer för tillgänglighet och service
En äldreomsorg av god kvalitet	<p>Nöjdhet brukare särskilt boende/hemtjänst</p> <p>Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde</p>	

Inriktningsmål 2: I Värmdö kommun har invånarna jämlika och trygga livsvillkor

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig social hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer	Styrdokument
Goda uppväxtvillkor för barn och unga	<p>Andel invånare 0-19 år i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd</p> <p>Andel vårdnadshavare som upplever att barnet får det stöd och hjälp som behövs i förskolan</p> <p>Antal barn/lärare med förskolläralegitimation, kommunal regi</p> <p>Andel barn och ungdomar (7-19 år) som är aktiva i en idrottsförening (%)</p> <p>Andel ungdomar 16-19 år inom KAA som skrivs ut till studier eller annan sysselsättning efter åtgärd</p>	
Värmdö upplevs tryggt	<p>Utsatt för brott under de senaste 12 månaderna (Polisens trygghetsundersökning)</p> <p>Trygghet kvällstid (Polisens trygghetsundersökning)</p> <p>Trygghet kvällstid, ålder 65+ (Polisens trygghetsundersökning)</p> <p>Andel brukare som upplever trygghet inom särskilt</p>	

	<p>boende</p> <p>Andel brukare som upplever trygghet inom hemtjänst</p> <p>Våga visa: Jag känner mig trygg i skolan (åk 3, 6, 8)</p> <p>Andel vårdnadshavare som anser att barnet är tryggt i förskolan</p>	
Folkhälsan ska öka	<p>Medellivslängd för befolkningen (män/kvinnor)</p> <p>Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande (%)</p>	
Värmdöborna känner egenmakt och frihet genom egen försörjning	<p>Årsmedelvärde arbetslöshet 18-64 år</p> <p>Andel av befolkningen med långvarigt behov av försörjningsstöd</p>	
Värmdö kommuns verksamheter bidrar till ökad jämställdhet	<p>Andel flickor 7-20 år som är medlem i bidragsberättigad förening</p> <p>Gymnasiebehörighet (kommunal huvudman), differens pojkar/flickor (%)</p>	

Inriktningsmål 3: Värmdö kommun har en god ekonomisk hushållning och nöjda medarbetare

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer	Styrdokument
Ett hållbart ekonomiskt resultat	Budgetföljsamhet (%) Positivt resultat enligt balanskravet Soliditet (%) Andel relevanta upphandlingar som ställer krav enligt Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier (%)	Policy och övergripande riktlinjer för investeringar Policy för inköp och upphandling Policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Andel medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare Hållbart medarbetarengagemang (index) Frisknärvaro (%) Andel heltidstjänster (%)	Arbetsmiljö- och hälsopolicy för Värmdö kommun Personalpolicy avseende ledarskap, medarbetarskap och lönesättning i Värmdö kommun

Inriktningsmål 4: En miljö- och klimatmässigt hållbar kommun

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig ekologisk hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer	Styrdokument
Begränsad klimatpåverkan	<p>Utsläpp av växthusgaser från kommunkoncernen (ton CO₂e)</p> <p>Kolinlagring i de kommunala naturreservaten (ton CO₂e)</p> <p>Klimatpåverkan från livsmedel inom kommunal verksamhet (kg CO₂e/kg livsmedel)</p> <p>Utsläppsminskning till följd av laddstolpar installerade av kommunen (publika & kommunala) (kg CO₂e)</p>	Miljö- och klimatplan
Hållbar konsumtion	<p>Andel inköpta ekologiska livsmedel inom kommunal verksamhet (%)</p> <p>Matsvinn inom kommunal verksamhet (g/ätande)</p> <p>Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)</p> <p>Total mängd avfall per invånare (kg/invånare)</p>	<p>Miljö- och klimatplan</p> <p>Policy för inköp och upphandling</p> <p>Avfallsplan</p> <p>Riktlinjer för kosthållning</p>
Hållbar energianvändning	<p>Minskad energiförbrukning i kommunens egna fastigheter (%)</p> <p>Produktion av solceller installerad på kommunens</p>	<p>Miljö- och klimatplan</p> <p>Strategi för minskad klimatpåverkan från fastigheters energianvändning</p>

	fastigheter (MWh)	
Hållbara ekosystem samt hållbar mark- och vattenanvändning	<p>Andel folkbokförda anslutna till kommunalt VA (%)</p> <p>Kommunalt skyddad natur (hektar)</p> <p>Restaurerade/anlagda våtmarker i kommunens regi (antal nya/år)</p>	<p>Miljö- och klimatplan</p> <p>VA-policy</p> <p>VA-plan</p> <p>Policy för kommunens mark</p> <p>Dagvattenpolicy</p> <p>Grönstrukturplan</p>
Hållbar mobilitet	<p>Nyutbyggnad gång- och cykelvägar, av kommunen och övriga aktörer (m)</p> <p>Andel förnybart bränsle i kommunkoncernens fordon och arbetsmaskiner (%)</p> <p>Andel folkbokförda i kollektivtrafiknära centrumområden (%)</p> <p>Antal publika och kommunala laddplatser</p> <p>Antal infartsparkeringar (platser)</p>	<p>Miljö- och klimatplan</p> <p>Trafikstrategi</p> <p>Riktlinjer för resor och transporter</p>

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställs samtidigt som målen i budgeten. Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges resultatmål. För vart och ett av resultatmålen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator har ett målvärde satts. De årliga målvärdena sätts utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år. Indikatorerna med målvärden fastställs i bilaga 4.

Kommunfullmäktige kan välja att uppdra åt en eller flera nämnder att definiera relevanta indikatorer och/eller målvärden. Dessa indikatorer ska som regel fastställas av fullmäktige i samband med den efterföljande årliga budgetrevideringen. Sådana

uppdrag fastställs likaledes i bilaga 4.

Värmdö kommuns klimatbudget

En klimatbudget fastställs för Värmdö kommun som ett styrmedel för att uppnå det långsiktiga målet för utsläpp av växthusgaser som har beslutats i kommunens miljö- och klimatplan 2020 – 2030. Klimatbudgeten är i själva verket en utsläppsbudget som syftar till att styra mot minskade utsläpp över tid. På basis av den klimatanalys som har genomförts för kommunens huvudsakliga växthusgasutsläpp år 2019 har både en långsiktig och en medellångsiktig klimatbudget beräknats. Den långsiktiga klimatbudgeten gäller för den geografiska kommunen i syfte att uppnå det långsiktiga klimatmålet om att 2045 inte bidra med några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och uppgår till ca 4 561 000 ton koldioxidekvivalenter (CO₂e) för perioden 2019 - 2045. I den geografiska kommunen ingår förutom invånare, fritidsboende och besökare även kommunorganisationen och de kommunala bolagen. För att kunna nå det långsiktiga målet och för att minskningen ska ske i takt med Parisavtalet krävs en halvering av utsläppen till 2030 utifrån 2019 års utsläppsnivå. Den medellångsiktiga klimatbudgeten gäller för kommunorganisationen och de kommunala bolagen och syftar till att uppnå denna utsläppshalvering. Budgeten uppgår till ca 166 900 ton CO₂e för perioden 2019 - 2030. Kommunorganisationens klimatbudget fördelas på nämnder och bolag utifrån respektive nämnd och bolags utsläpp under basåret 2019 och presenteras i närmare detalj i bilaga 6. Nämnder och bolag behöver ta fram handlingsplaner med utsläppsminskande åtgärder som integreras i verksamhetsplaner och affärsplaner. Avsikten är att efterlevnaden av klimatbudgeten rapporteras och följs upp i den reguljära måluppföljningen och att årliga klimatanalys genomförs.

Ekonomistyrning

Principen om god ekonomisk hushållning är fastlagd i kommunallagen samt i lagen om kommunal redovisning och syftar till att säkerställa att varje generation av kommuninvånare bär sina egna kostnader. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion och på samma sätt ska inte dagens generation bära kostnader för kommande generationers behov.

Kommunens ekonomi ska visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att de samlade tillgångarna inte urholkas av inflation eller leder till en för låg självfinansieringsgrad av nödvändiga investeringar. Värmdö kommun har under flera år varit en tillväxtkommun vilket ställer krav på investeringar, därför bör resultatnivån på sikt öka för att senast 2030 ligga på 4 procent av skatter, utjämning och generella bidrag.

Budgetens beståndsdelar och nyttjande

Denna av fullmäktige beslutade budgeten är en rambudget. Verksamhetsplanen ska som huvudregel fastställas senast årsskiftet efter det att kommunfullmäktige fastställt mål och budget för Värmdö kommun. Undantag kan göras från huvudregeln med hänvisning till valår eller andra omständigheter och att verksamhetsplan då kan antas senast i januari/början av februari. Nämnderna förhåller sig till kommunfullmäktiges mål genom att avgränsa dessa utifrån nämndens samhällsuppdrag, och fastställer indikatorer för de mål som ligger inom nämndens ansvarsområde.

Förutsättningar budget för bolagskoncernen

Upprättandet av budget samt ägardirektiv för KIVAB bolagskoncern har skett i enlighet med den styrmodell som styrelsen för KIVAB har beslutat. Modellen innebär att koncernens bolag upprättat egna förslag till budgetdokument, vilka efter koncernmässiga överväganden justerats och sammanställts till föreliggande gemensamma förslag till rambudget för KIVAB-koncern.

Driftbudget

Respektive nämnd får omdisponera medel inom nämndens rambudget och sitt ansvarsområde, om beslutet inte avviker från kommunfullmäktiges intention och beslut.

Minst en gång under löpande budgetår beslutar kommunfullmäktige om en budgetrevidering, varvid hänsyn tas till bland annat ny befolkningsprognos med ändrade volymbedömningar, justering för kapitalkompensation och lokalkompensation. Vid detta tillfälle kan också effekter av effektiviseringar mellan nämndernas ansvarsområden realiserars genom omprioriteringar och flytt av medel mellan nämnder.

Nettobudget

Varje nämnds budget är angiven som en nettobudget (kostnader minus intäkter). Respektive nämnd har att hålla sig inom sin budgetram för varje enskilt budgetår.

Interna fakturor och kostnader

Varje nämnd ska i sin verksamhetsplan för kommande verksamhetsår specificera de interna debiteringar som får ske mellan nämnder och inom förvaltningen. Nämnden ska i de ekonomistyrningsprinciper som ligger till grund för eventuella undantag från huvudregeln specificera att interndebitering inte ska ske mellan nämnder och inom kommunförvaltningen. Endast antagna interna debiteringar i nämndens verksamhetsplan får ske löpande under verksamhetsåret. Förändring får endast ske i samband med nästkommande verksamhetsplan eller genom beslut i kommunfullmäktige.

Resursfördelningsmodeller

En viktig grund för fördelningen av kommunens skattemedel är volymberäkningar utifrån befolkningsprognoserna. Budgetramar till de pengfinansierade verksamheterna bygger på befolkningsprognosen från september 2023. Kommunfullmäktige avsätter en volymreserv som nyttjas om verkliga volymer avviker från de prognoser som budgetramarna bygger på.

Revidering och avräkning mot volymreserven kan ske när den reviderade budgeten behandlas utifrån ny befolkningsprognos. Vid årsbokslut kan en reglering mot verkligt utfall göras.

Även andra delar av den kommunala verksamheten, än de som finansieras med peng, påverkas av volymrelaterade förändringar. Dessa förändringar kan också beaktas i fördelningen av resurser, genom prövning i varje enskilt fall.

OH-debitering inom nämnd

En omfördelning av kostnader inom nämnd eller verksamhetsområde får endast ske om omfördelningen av kostnader stöds av tydliga och dokumenterade ekonomistyrningsprinciper. Omfördelningen får inte bidra till ökad administration om inte väsentlig verksamhetsnytta kan påvisas. Varje nämnd ska i sin

verksamhetsplan för kommande verksamhetsår noggrant specificera de omfördelningarna som får ske inom nämndens verksamhet under det kommande budgetåret. I verksamhetsplanen ska det även framgå vilka ingående kostnader som avses omfördelas samt vilka fördelningsnycklar som ska användas. Detta för att säkerställa att varje budgetenhet får tydliga ekonomiska ramar att utgå ifrån i arbetet med detaljbudgeten.

Startbidrag inom förskola och grundskola

Nya enheter inom den geografiska kommunen, oavsett anordnare, inom förskola och grundskola ges möjlighet till ett startbidrag. Startbidraget uppgår till en extra månads skolpeng och utbetalas till större delen (80 procent) tre månader före planerad driftstart med en avräkning sex månader efter driftstart. Bidraget utgår endast till nya enheter och således inte för utökning av enhet, omorganisation eller flytt av enhet. Med ny förskola avses ny enhet, för vilken nämnden i särskild ordning utser anordnare. Bidraget utgår i relation till det nettotillskott av platser som tillförs. Med nettotillskott avses effekten av den nya enhetens tillskott, minskat i förekommande fall med det antal platser anordnaren sänker kapaciteten med vid annan förskola.

Investeringar

En översyn av investeringsprocessen är utförd i syfte att tydliggöra beredning och beslut för enskilda projekt och kluster av mindre projekt samt de ekonomiska effekterna av kommunens investeringar. En uppdaterad investeringspolicy, Policy och övergripande riktlinjer för investeringar, finns som bilaga 7.

Hela kommunens samlade investeringar redovisas i investeringsprogrammet, bilaga 11. Alla budgetmedel för investeringsutgifter ligger inom kommunstyrelsen.

Detaljerad budget per projekt och årliga ramar för kluster av liknande mindre projekt, redovisas till kommunstyrelsen. Beslut om budget för enskilda projekt kan fattas löpande av kommunstyrelsen eller för projekt av principiell beskaffenhet av kommunfullmäktige. Beslut om budget fattas i samband med beslut om inriktning att inleda projektering och visar kommunens intention att genomföra investeringen. Vid inriktningsbeslut fastställs också villkor och ramar för beslut om genomförande och eventuellt behov av utökad budget för aktuellt projekt.

Beredningsgången inför beslut om inriktning och genomförande beskrivs i policy och övergripande riktlinjer för investeringar, bilaga 7.

I investeringsprogrammet samlas kända behov av kommande investeringar där arbete med att beskriva behoven pågår samt konkreta utredningar som initierats i syfte att ta fram underlag inför beslut om inriktning och genomförande. I dessa tidiga skeden kan uppgifter om kommande investeringsutgifter lämnas som en uppskattning. Detta är inte att betrakta som underlag för beslut om budget för projektet. Arbetet med att definiera behov och att genomföra utredningar sker inom ramen för verksamheternas driftsbudget. Kommunstyrelsen avsätter en gemensam ram för utredningar, i huvudsak riktad till samhällsfastigheter. Utredningar i samband med detaljplaner bekostas normalt av planavgifter, och taxekollektivens utredningar finansieras inom respektive kollektiv.

Kommunfullmäktige fastställer investeringsprogrammet, via en sammanfattning som visar budgetramar för grupper av projekt, två gånger per år, i juni och november.

I investeringsprogrammet redovisas en prognos över de årliga kassaflödeseffekterna av de beslutade investeringsprojekten. Totalbudget för respektive projekt är alltid viktigast, och avvikelser ska i huvudsak rapporteras mot effekter på total budget. Jämförelse mot senaste prognosen för innevarande år ska dock göras, i syfte att säkerställa kommunens likviditet, och eventuellt behov av nyupplåning. Om något projekt tidigareläggs så att investeringsutgifterna för innevarande år totalt sett bedöms överskrida fastställd prognos för kassaflödet, ska hela programmet tas upp till beslut i kommunfullmäktige, i syfte att prioritera om eller att godkänna en utökad total årlig ram.

Årliga ramar för mindre omfattande investeringsobjekt fastställs i och med att investeringsprogrammet fastställs av kommunfullmäktige. Normalt sätts dessa ramar för de kommande fyra åren. Inom dessa ramar har verksamheten, i enlighet med delegationsordning, rätt att besluta om vilka projekt och objekt som ska genomföras under ett givet år.

Alla investeringar påverkar kommande driftskostnader i verksamheten. I samband med beslut om inriktning och genomförande av projekt ska också beslut om finansiering av kommande driftskostnader, kapitalkostnader samt övriga drift- och

underhållskostnader fattas. Normalt kan inte den totala effekten redovisas vid inriktningsbeslutet utan beslutet då ska ange huvudprincipen för det aktuella projektet. Aktuella belopp beräknas i anslutning till att investeringen slutförs och tas i bruk. Prognoser för projekt som bedöms avslutas inför nästkommande år ska ingå i budgetförutsättningarna för året.

Driftskostnader kopplat till investeringar inom de årliga ramarna ska som huvudregel finansieras inom de normala uppräkningsarna av budgetramarna. Specifika undantag kan göras från detta, genom beslut i anslutning till att en ny eller ändrad ambitionsnivå av årlig ram fastställs.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader består av avskrivning och internränta.

Kompensation för kapitalkostnader ges till berörd nämnd för de slutredovisade projekt där beslut om att kompensation ska ges fattats i samband med beslut om inriktning och genomförande av projektet. Storleken på kompensationen beräknas när projektet slutredovisas.

Leasing

Leasing¹ och avbetalningsfinansiering är att jämställa med upplåning och omfattas därför av kommunens regler för upplåning, enligt aktuell delegationsordning.

Leasing är som huvudregel inte tillåten. Leasing av personbil² är undantagen huvudregeln. Där gäller aktuella ingångna avtal för leasing av personbil och behörighet att avropa gäller enligt giltigt budgetansvar.

Finansiell leasing, till exempel hyra av fastighet för kommunal verksamhet, behandlas i den ekonomiska redovisningen som anläggningstillgångar. Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing ska därför beredas i enlighet med investeringsprocessen³.

Hyreskostnader för lokaler

Värmdö kommun tillämpar hyressättning för sina egna verksamhetslokaler enligt

¹ Riktlinjer kring leasing finns i policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten.

² Värmdö kommun utgår från definitionen som finns i mervärdesskattelagen.

³ Investeringsprocessen beskrivs i Policy och övergripande riktlinjer för investeringar,

självkostnadsprincipen i linje med den av fullmäktige antagna modellen för hyressättning (KF 2020-12-16 §225/20, 2020KS/0953).

Varje nämnd har som huvudregel rätt till kompensation för sina faktiska hyreskostnader. Kompensationen delas ut årligen av kommunstyrelsen i form av lokalkompensation. Nämnderna kompenseras endast för inhyrningar i enlighet med gällande reglemente. Kompensation ges ej om verksamheten stöds av statliga eller regionala medel som avser hyreskostnader eller om verksamheten har en extern intäkt. Kommunstyrelsen äger även rätt att aktivt besluta om att lokalkompensation inte ska utgå, av andra skäl än ovan nämnda. Lokalkompensation kan exempelvis nekas om nämnden har en för dyr inhyrning i förhållande till den intäkt nämnden får eller kan ta ut.

Nämnderna kompenseras för förändrade lokalkostnader i budgetprocessen. Underlag för beräkningen är justeringen av hyror för verksamhetslokaler i jämförelsen med den historiskt utdelade lokalkompensationen.

Nämnderna kompenseras inte automatiskt för ökade driftkostnader för tillkommande lokalytor utöver ökade hyreskostnader. Dessa ska presenteras som ett led av volymförändringarna i den årliga budgetprocessen eller i samband med budgetrevideringen. Nämnderna kompenseras för tillkommande hyreskostnader som genereras av investeringar som är beslutade av kommunfullmäktige eller inhyrningar som godkänts av kommunstyrelsen.

Lån och låneram

All finansiering inom kommunkoncernen sköts genom internbanken i kommunens namn. Värmdö Bostäder AB svarar dock för sin egen finansiering. Det grundläggande synsättet är att vid varje tillfälle begränsa den externa låneskulden genom att effektivt utnyttja kommunkoncernens samlade likviditet. Inriktningen ska vara låg risk samt, utifrån den valda risknivån, lägsta möjliga finansieringskostnader och optimalt tillvaratagande av konkurrensen på marknaden.

Kommunfullmäktige fastställer ram för kommunkoncernens totala externa upplåning. Ramen ska fastställas med utgångspunkt i beslutade investeringar i enlighet med budget. Upplåning får genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning får

även genomföras för löpande likviditetsbehov eller för att upprätthålla betalningsberedskap.

Borgen och borgensram

Generella principer för borgensåtagande regleras i policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten, bilaga 8. När kommunen tecknar borgen för lån som ett kommunalt bolag tar upp ska borgensavgiften utgå från marknadsmässiga principer.

Ett kommunalt borgensåtagande för en icke kommunal verksamhet ska tillämpas synnerligen restriktivt. Kommunfullmäktige fastställer årligen en maximal ram för kommunal borgen för icke kommunal verksamhet.

Uppföljning

Nämndernas ansvar för att uppnå uppsatta mål, utföra givna uppdrag och följa budgetramarna är grundläggande för styrningen av kommunen. För det krävs uppföljning av mål, ekonomi, volymer och uppdrag från kommunfullmäktige. All uppföljning, oberoende av på vilken nivå i organisationen den görs, utgör utgångspunkt för aktiva åtgärder för att komma till rätta med eventuella avvikelser.

Ekonomiska ramar kommunförvaltningen 2024-2027

Världsekonomin har de senaste åren behövt hantera flera stora störningar under kort tid; utbudsproblem i samband med pandemin, efterfrågeöverskott efter pandemin och utbudsstörningar som ett resultat av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Detta är störningar som fått stor inverkan på den ekonomiska politiken. Den globala ekonomin har under 2023 präglats av hög inflation och penningpolitisk åtstramning i form av räntehöjningar. Inflationzbekämpningen har gett effekt på svensk ekonomi och BNP förväntas falla i år. Svenska hushåll har en hög känslighet för höjda marknadsräntor och realt minskar hushållens disponibla inkomster kraftigt under 2023. Fallet i hushållens konsumtion dämpas av en hittills stark arbetsmarknad trots svag BNP-utveckling. Stora nödvändiga och påbörjade investeringar i grön omställning kräver både kapital och arbetskraft och bidrar till att hålla uppe produktionen. Även exporten har hittills utvecklats relativt starkt. Den svaga kronkursen och en mindre räntekänslig omvärld, har gynnat exportsektorn. Tydliga tecken på brist på rätt kompetens på arbetsmarknaden förefaller bidra till att företagen behåller sin personal längre än nödvändigt trots att hushållen drar ner på sin konsumtion. Under vintern och nästa år förväntas dock konjunkturedgången och den strama penningpolitiken ha en tydligare påverkan på arbetsmarknaden med högre arbetslöshet som följd.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningen att en lägre efterfrågan på varor och tjänster 2023 leder till en avmattning på arbetsmarknaden under slutet av 2023 och början av 2024. År 2024 förväntas bli ett svagt år innan efterfrågan förväntas öka igen då inflationen sjunker tillbaka till målnivåer och centralbankerna anpassar politiken med att inleda en följd av räntesänkningar. En större konjunkturuppgång förväntas under 2025 innan ekonomin når balans i slutet av 2026.

SKR tar fram prognoser på prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I deras bedömning från oktober 2023 prognostiseras en ökning av PKV på 4,3 procent för 2024 medan skatteunderlaget beräknas öka med 3,3 procent under samma år. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,0 procent i genomsnitt per år 2023–2026, att

jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,6 procent. Trots den nominella uppväxlingen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft.

Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar kostnaderna. Enligt prognosen minskar dock pensionskostnaderna väsentligt 2025 och 2026, under förutsättning att inflationstakten dämpas enligt nuvarande prognoser. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar kostnaden negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar kostnaderna. Kommunfullmäktige beslutade i december 2022 om en partiell inlösen av kommunens ansvarsförbindelse/pensionsskuld. Som en konsekvens förväntas kommunens kostnader för densamma minska med 13 mnkr på fyra år samt 28 mnkr på 10 år denna besparing ger effekt i totalt 30 år.

Utöver detta visar ekonomiska prognoser att det kostnadstryck på grund av demografiska förändringar som länge varnats för i kommunsverige nu börjar bli verklighet. För att klara en bibehållen välfärd måste färre göra mer för fler. Det ökar kraven på kommunens effektivitet och förmåga att med färre resurser utföra sitt uppdrag med bibehållen kvalitet.

För att möta dessa utmaningar från samhällsekonomin och demografin och samtidigt framtidssäkra välfärden är det av största vikt att det närmaste året intensifiera arbetet med en effektivare förvaltning och samtidigt behålla fokus på kvalitet i kärnverksamheterna.

Prioriterade verksamheter i detta budgetbeslut är förskola, grundskola, äldreomsorg och funktionsstöd. Dessa verksamheter får penguppräknningar som ligger högre än den generella uppräknningen på 3,3 procent, se vidare under respektive nämnd.

Värmdö kommun tillämpar SKR:s prognoser i beräkningar av skatter, utjämning och generella bidrag. Detta underlag baseras på den prognos som presenterades 5 oktober 2023. I budgetpropositionen 20 september aviserade regeringen ett tillskott i de generella bidragen till kommuner och regioner. För Värmdö kommuns del innebär detta preliminärt 31 000 tusen kronor. Dessa ingår i regleringsposten i tabellerna.

Skatteprognosen är baserad på Värmdö kommuns uppdaterade befolkningsprognos från september 2023. Skatteintäkterna 2024 baseras på kommunens befolkning 1 november 2023. Är befolkningsutfallet lägre än prognosen kommer detta att påverka kommunens faktiska skatteintäkter.

Grundskolenämnden, förskolenämnden, gymnasie- vuxenutbildning- och arbetslivsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden erhåller volymkompensation baserad på befolkningsprognosen. Även denna kompensation kan komma att förändras om befolkningstillväxten inte följer prognosen.

Detta är en rambudget för 2024 och en plan för 2025-2027. Varje nämnds ram har i förslaget avvägts utifrån en helhet, vad som kan vara skäligt att avsätta av kommunens tillgängliga resurser i det ekonomiska läge som råder. Nämnderna har till uppgift att prioritera inom ramen.

Totala driftsramar

<i>Tkr</i>	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nämndernas nettokostnader ⁴	-2 791 614	-2 784 529	-2 811 744	-2 844 276
Centrala åtaganden inkl reserver	-49 501	-161 590	-250 093	-344 200
Nettokostnader	-2 841 115	-2 946 119	-3 061 837	-3 188 476
Skatteintäkter	2 803 093	2 942 297	3 069 335	3 193 937
Utjämning	174 831	186 817	195 604	217 714
Summa skatteintäkter	2 977 924	3 129 114	3 264 939	3 411 651
Finansnetto	-107 000	-89 000	-85 000	-92 000
Resultat	29 809	93 995	118 102	131 175
Resultatnivå	1,0%	3,0%	3,6%	3,8%

Värmdö kommun har ett resultatmål för 2024 på 1,0 procent av skatter, utjämning och generella bidrag. 2025 är motsvarande mål 3,0 procent, för att sedan gradvis höjas under budgetperioden. Kommunens långsiktiga mål är en resultatnivå på fyra procent 2030.

⁴ Inkluderar både externa och interna poster

Nettobudget per nämnd

<i>Tkr</i>	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Kommunfullmäktige	-10 000	-10 121	-10 244	-10 364
Valnämnd	-2 857	-857	-4 553	-857
Kommunstyrelse	-261 734	-252 834	-252 534	-252 534
Överförmyndarnämnd	-4 212	-4 312	-4 412	-4 512
Socialnämnd	-116 265	-117 100	-119 545	-122 606
Vård- och omsorgsnämnd	-677 288	-687 604	-704 063	-723 513
Förskolenämnd	-361 468	-363 452	-367 644	-372 824
Grundskolenämnd	-829 775	-829 279	-830 859	-837 187
Gymnasie- vuxenutbildnings- & arbetslivsnämnd	-302 492	-297 602	-296 647	-298 511
Kultur- & fritidsnämnd	-114 220	-113 720	-113 720	-113 720
Bygg-, miljö- & hälsoskyddsnämnd	-9 013	-7 863	-7 863	-7 863
Teknisk nämnd	-102 290	-99 785	-99 660	-99 785
Totalsumma	-2 791 614	-2 784 529	-2 811 744	-2 844 276

Nämndernas nettobudgetar presenteras närmare under respektive nämndavsnitt.

Finansförvaltning – centrala åtaganden

<i>Tkr</i>	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Pensionskostnader, löneskatt mm	-118 000	-44 000	-35 000	-40 000
Infrastrukturstöd för skärgården	-10 270	-10 270	-10 270	-10 270
Gustavsbergsprojektet	-2 800	-13 200	-11 200	-5 000
Statsbidrag maxtaxa	10 500	10 500	10 500	10 500
Övriga intäkter	1 000	1 000	1 000	1 000
Övriga kostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Intern ränta	101 000	95 000	95 000	95 000
Kapitalkostnadskompensation	-10 000	-20 000	-30 000	-40 000
Lokalkostnadskompensation	-1 931	-11 931	-21 931	-31 931
Anslag för saneringskostnader	-3 000	-4 000	-9 000	-3 000
Centralt avsatt volymer	-7 500	-15 000	-17 500	-17 500
Centralt avsatt konjunktur	-7 500	-15 000	-17 500	-17 500
Uppräkning PKV		-133 689	-203 192	-284 499
Totalsumma	-49 501	-161 590	-250 093	-344 200

I finansförvaltningen och centrala åtaganden ingår posten pensionskostnader och löneskatt på pensionskostnader, vilka främst avser kostnader kopplade till tidigare anställningar i kommunen. Prognos för pensionskostnader inkluderar ej ränta på pensionsskuld. Dessa återfinns i stället inom finansiella kostnader enligt rådande redovisningsprincip. Nuvarande anställdas pensionskostnader debiteras respektive nämnd och ingår i PO-pålägget.

Pensionskostnaderna är fortsatt högt över det normala under 2024 på grund av den höga inflationstakten. En förväntad lägre inflation 2025 och framåt resulterar i lägre prognostiserade kostnader för dessa år. Siffrorna är baserade på prognos från KPA daterad till 18 september 2023.

Infrastrukturstödet för skärgården omfattar merkostnader för både förskole- och grundskolenheter. Anslaget budgeteras centralt men genom successiv överföring av medlen under löpande budgetår disponeras dessa i praktiken av resultatenheterna i skärgården. Stödet budgeteras till årligen -10 270 tusen kronor under hela budgetperioden, vilket är samma nivå som 2023.

Bland centrala poster budgeteras även driftkostnader från Gustavsbergsprojektet som 2024 beräknas uppgå till -2 800 tusen kronor. Dessa kostnader förväntas vara högre 2025-2026 då byggnation på Kråkberget kommer igång.

Statsbidraget för maxtaxa budgeteras till 10 500 tusen kronor per år för hela perioden, vilket är i nivå med Skolverkets beslut för bidraget 2023. Skolverket förväntas fatta beslut om nivån för 2024 i januari 2024.

Kommunen tillämpar den internränta som SKR rekommenderar. För 2024 innebär det preliminärt 2,5 procent vilket är en förändring med +1,25% jämfört med 2023. Detta medför att intäkterna på centrala poster höjs jämfört med 2023. Samtidigt höjs även nämndernas ramar för högre kostnader för internränta. Hyrorna höjs som en följd av höjd internränta. Därmed ökar lokalkompensationen till nämnderna. Effekten av taxekollektivens internränta hanteras inom kollektiven. Taxekollektiven står för cirka 30 procent av den totala internräntan.

Med hänsyn till kommunens totala låneportfölj och kommande rekommendationer från SKR kan revidering av internränta bli nödvändig. Detta kan i så fall justeras i en budgetrevidering.

Anslaget för kapitalkostnadskompensation uppgår till -10 000 tusen kronor 2024. I anslaget ingår de medel som beräknas fördelas ut till nämnderna under återstoden av 2023. Den del som avser investeringar beräknade att färdigställas under 2023 uppgår till -2 859 tusen kronor.

Nämnderna har fått kompensation för ökade lokalkostnader för 2024. Ökningen

består framför allt av höjda hyror. Kvar i anslaget att fördela under året finns -1 931 tusen kronor.

Saneringskostnader är svårprognostiserade och posten bör därmed ses som en reserv. För att underlätta uppföljning av verksamheterna avsätts sedan 2020 medel för detta centralt. För 2024 avsätts -3 000 tusen kronor. År 2025-2026 beräknas dock kostnaderna att stiga då arbetet på bland annat Kråkberget förväntas starta.

Kommunfullmäktige fördelar ramar för de pengfinansierade verksamheterna med befolkningsprognosen som grund. Med hänsyn till att befolkningsprognoserna är osäkra avsätts medel i en volymreserv för att kunna garantera att de pengfinansierade verksamheterna kan få kompensation om de verkliga volymerna blir större än aktuell prognos vid budgetbeslutet. De senaste åren har befolkningsutvecklingen inte ökat i samma takt som tidigare samtidigt som den planerade utbyggnaden av bostäder har bromsats med hänsyn till konjunkturen. Volymreserven kan nyttjas till eventuella omställningsbehov om trenden med vikande barnvolymerna kvarstår. Till volymreserven avsetts -7 500 tusen kronor 2024 för att ökas kommande år.

Osäkerhet kring konjunkturutveckling har i första hand bäring på prognoserna för intäkter från skatter och utjämning. För att hantera osäkerheter i konjunktur avsätts en konjunkturreserv centralt om -7 500 tusen kronor 2024 för att sedan öka då osäkerheten ökar längre in i framtiden.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans, som väljs av värmdöborna vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i stora och övergripande frågor av principiell beskaffenhet som rör medborgarna i Värmdö.

Kommunens revisorer

Varje kommun och region ansvarar för revisionen av sin verksamhet. Den kommunala revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag och revisorerna är förtroendevalda. De förtroendevalda revisorerna biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	9 837	10 000	10 121	10 244	10 364
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		163	121	123	120

Budgetjusteringar

- Ramförändring uppräknig av arvoden 163 tusen kronor 2024, 121 tusen kronor 2025, 123 tusen kronor 2026 och 120 tusen kronor 2027

Majoriteten av kommunfullmäktiges kostnader består av utbetalningar av arvoden till ledamöter och politiska sekreterare samt kostnader för revision. Principer och relativa nivåer för arvodena fastställs varje mandatperiod i ett särskilt reglemente (Ersättningsreglemente för förtroendevalda och politiska sekreterare). Reglementet för innevarande mandatperiod fastställer arvoden och ersättningar som andelar av inkomstbasbeloppet, vilket innebär att nivån indexuppräknas varje år.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planeringen och genomförandet av riksdags-, region-, kommunal- och Europaparlamentsvalet samt folkomröstningar i kommunen.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	857	2 857	857	4 553	857
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		2 000	-2 000	3 696	-3 696

Budgetjusteringar

- År 2024 tillförs 2 000 tusen kronor i tillfälliga medel för genomförande av Europavalet. Dessa återförs 2025
- 2026 tillförs tillfälliga medel för val till riksdagen, region- och

kommunfullmäktige, -3 696 tusen kronor. Dessa återförs 2027

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut genomförs, följs upp och utvärderas. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för hela kommunens ekonomi, verksamhet och utveckling.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	263 608	261 734	252 834	252 534	252 534
<i>Förändringar</i>					
Budgetjusteringar		-1 874	-8 900	-300	0

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 7 100 tusen kronor 2024
- Generell effektivisering – 3 600 tusen kronor 2024
- Ramförändring höjd internränta 2 800 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 4 816 tusen kronor 2024
- Ramförändring datasäkerhet 2 000 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökad kostnad för e-handelssystem och ekonomisystem 1 000 tusen kronor 2024
- Ramförändring för utredningskostnader 2 000 tusen kronor 2024
- Ramförändring införande av central pott för IOP 150 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökad garantikostnad och vägsamfällighetsavgifter 250 tusen kronor 2024
- Ramförändring dataskyddsbud 50 % tjänst 500 tusen kronor
- Ramförändring finansiering dataskyddsbud -49 tusen kronor
- Ramförändring minskade kostnader för personlarm -41 tusen kronor
- Tillfälliga medel kommundirektör, bekämpa och förebygga gängrelaterad brottslighet och välfärdsbrottslighet 2 000 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel för upphandling och införande av nytt HCM- och lönesystem 5 000 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel samordnad varudistribution 1 000 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel Smartare Värmdö från 2021, -10 000 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel för klimatanpassningsplan, -200 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel för kompensation lägre intäkter detaljplaner, -1

500 tusen kronor 2024, ytterligare -900 tusen kronor 2025 och -300 tusen kronor 2026

- Återföring tillfälliga medel för ekonomisystem och HR-system, -8 300 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel framtidssäkring välfärd, -10 000 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga överskottsmedel i revidering 2023 3 200 tusen kronor 2024

Uppdrag Mål och budget 2024

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att med stöd i lokal lägesbild och analys vidta situationella brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder för att utifrån det egna ansvarsområdet motverka gängrelaterad brottslighet och otrygghet. Parallellt med genomförandet av dessa åtgärder ska Kommunstyrelsen ta fram en särskild plan för säkerhet, trygghet och brottsförebyggande arbete med syftet att samordna och ytterligare stärka det långsiktiga brottsförebyggande arbetet i kommunen. Planen ska särskilt inriktas mot att barn och ungdomar ska skyddas. Planen ska också synliggöra möjligheterna i en utvecklad platssamverkan för att stärka säkerhet och trygghet. Planen ska utgöra en grund för ett långsiktigt, strategiskt och operativt arbete i kommunens hela verksamhet. Arbetet ska ske i samordning mellan kommunens verksamheter och bolag samt i samverkan med myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Planen ska främst genomföras genom att förändra arbetssätt, nyttja utvecklade metoder och utbildning.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom ramen för näringslivsrådet ta fram en ny näringslivsstrategi.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att följa upp så att nämnderna utvecklar och följer upp planer för hur de kan minska bemannings- och konsultkostnader, med undantag för vissa sällan- eller spetskompetenser i syfte att frigöra resurser.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en grundlig utvärdering av Smartare Värmdö, med fokus på att redovisa vilka effekter, konkreta nyttor och kostnader samt dess fördelning som projektet genererat sedan start. Uppdraget ska redovisas i samband med tertialrapport 1.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en process för en digital utvecklingsplan baserad på nämndernas och dess verksamheters behov. Planen ska redovisas årligen och utgöra underlag för budgetarbetet och prioriteringar.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta kommunkoncernövergripande med effektivt lokalutnyttjande.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genom att förstärka arbetet med att söka och rekvirera statsbidrag, EU-bidrag och andra bidrag ytterligare förbättra möjligheten att öka kommunens intäkter.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2024 påbörja arbetet med att ta fram en ny/uppdaterad vision som ersätter "vision 2030" som ska kunna beslutas under 2025.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna att inom äldreomsorg och förskola erbjuda personalen arbetsskor. Utredningen ska

belysa olika modeller, samt innehålla en kostnadsanalys. Uppdraget ska redovisas i samband med tertialrapport 1.

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att klimatåtgärder och investeringar görs utifrån nytta och sätta inriktningsmål.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag tillsammans med tekniska nämnden ta fram en energiförsörjningsplan.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en sommargågata med upplåtelse av serveringsytor vid hamnstråket inom ramen för arbetet med att realisera målbilden för Gustavsbergs hamn.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för kommunsamverkan gällande VA-rådgivning.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över förutsättningar för en enhetlig parkeringstjänst i kommunen inom ramen för det tidigare givna uppdraget 2023 om att ta fram en övergripande mobilitet- och framkomlighetsplan.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Kommundirektören får i uppdrag att säkerställa kommunövergripande arbetssätt i syfte att nå långsiktigt hållbar välfärd inklusive kommunikation och finansiering för detta. **Status; avrapporteras löpande**
- Kommunstyrelsen uppdras att genomföra en översyn av kommunens författningssamling och övriga styrdokument, i syfte att det totala antalet dokument ska minska. Detta exempelvis genom att kvarvarande dokument görs mer heltäckande. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra ett kunskapslyft inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) för medarbetare inom de verksamheter som möter barn och unga. Finansiering sker genom budgetmedel från berörda nämnder på maximalt 500 tusen kronor efter delegationsbeslut från kommundirektör. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till beslut för undertecknande av Klimatkontrakt 2030. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en övergripande mobilitet- och framkomlighetsplan. **Status; inte påbörjad**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samråd med boende i skärgården och relevanta politiska organ arbeta fram ett skärgårdspaket med tillhörande handlingsplan i syfte att få fler fastboende på och kring våra kärnöar, i syfte att upprätthålla en livskraftig skärgård. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att vidta proaktiva åtgärder i dialog med näringsliv och civilsamhälle för att motverka droghandel och den otrygghet som det medför. Syftet är att minska stök och osunda miljöer för barn och unga på ett sätt som också möjliggör för näringsidkare att bedriva sin verksamhet utan negativ påverkan. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en långsiktig kompetensförsörjningsplan i syfte att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Strategin ska särskilt belysa hur. **Status; pågående**
 - Värmdö som arbetsgivare ska sträva efter att erbjuda tillsvidareanställningar på heltid
 - hur anställningsvillkor kan ses över för ökad flexibilitet

- äldreomsorgens personal kan ges förbättrade arbetsvillkor, genom strukturerad kompetensutveckling samt förbättrad personaltäthet
- en kommungemensam vikariepool inom skola/förskola/äldreomsorg med tillsvidare anställd personal kan inrättas för att höja kvalitet och spara kostnader.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över möjligheterna att inrätta en social investeringsfond för fler tidiga insatser med särskilt fokus på barn och unga. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa samordnad varudistribution. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla näringslivsstrukturen och få fler stora företag till Värmdö, gärna med hållbarhet i fokus. **Status; pågående**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att återinföra allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige. **Status; genomfört**
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över hyres- och lokalkostnadsmodellen. **Status; pågående**
- Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att arkitekturprogrammet efterlevs och att en stadsarkitekt utses. **Status; genomfört**

I budget 2021 avsattes 60 000 tusen kronor i tillfälliga medel under åren 2021-2023 för ”Ett smartare Värmdö”. Medlen fördelades med 25 000 tusen kronor för 2021, 25 000 tusen kronor 2022 och 10 000 tusen kronor 2023. Den sista återföringen görs 2024. Fortsatt verksamhetsutveckling ska initieras och finansieras av nämnderna.

Nämnderna debiteras för IT-kostnader inklusive nätverksdrift och serverdrift. För 2024 fastställs den totala kostnaden som fördelas till maximalt 21 400 tusen kronor.

I budgeten för 2023 togs beslutet införa samordnad varudistribution. För införandet av detta tillförs tillfälliga medel om 1 000 tusen kronor för en projektledare för implementering.

Värmdö kommun har sedan 1 september 2023 ingått avtalssamverkan gällande dataskyddssamordnare med Vaxholms kommun och Danderyds kommun. Detta medför en halv tjänst inom Kommunstyrelsen som behöver finansieras av samtliga nämnder. Nämndernas ramar har justerats med detta.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet för kommunens gode män, förvaltare och förmyndare.

Syftet med tillsynen är att förhindra att barn eller myndiga personer, som inte själva kan ta tillvara sin rätt, missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Nämnden utför också diverse tillståndsprövningar. En ställföreträdare måste ansöka om överförmyndarnämndens tillstånd exempelvis vid uttag från spärrat konto, arvskifte, försäljning av fastighet och liknande.

Värmdö kommun och Vaxholms stad samverkar sedan 2011 i en gemensam nämnd kring överförmyndarfrågor.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	3 947	4 212	4 312	4 412	4 512
Förändring					
Budgetjusteringar		265	100	100	100

Budgetjusteringar

- Ramförändring för ökade volymer samt inflation, 400 tusen kronor 2024 och därefter 100 tusen kronor årligen
- Återföring digitalisering, -135 tusen kronor 2024

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens individ- och familjeomsorg, exklusive ekonomiskt bistånd i enlighet med gällande lagstiftning. I detta ingår stöd och insatser till barn, unga och deras familjer, stöd till personer med olika former av beroendeproblematik samt mottagande av ensamkommande barn och unga. Även familjerätt, familjerådgivning, stöd till våldsutsatta och andra brottsoffer samt visst anhörigstöd ingår i nämndens ansvarsområde.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	114 285	116 265	117 100	119 545	122 606
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		1 254	1 835	2 445	3 061
Övr budgetjusteringar		726	-1 000	0	0
Total justering		1 980	835	2 445	3 061

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på befolkningsprognosen från september 2023

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 3 400 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 305 tusen kronor 2024
- Ramförändring fortsatt besparing, -3 000 tusen kronor 2024 och -1 000 tusen kronor 2025
- Ramförändring finansiering dataskyddsbud -21 tusen kronor
- Ramförändring minskade kostnader för personlarm -208 tusen kronor
- Ramförändring säkerställa oavbruten skolgång för familjehemsplacerade barn och ungdomar 750 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel Polarna, -500 tusen kronor 2024 (ersätts av tillskott nämnt ovan och uppdrag nämnt nedan)

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte, samt ta fram åtgärder för en tryggare skolgång och förbättrade skolresultat för familjehemsplacerade barn och unga.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att i sin verksamhetsplan 2023 presentera hur skyddet för kvinnor och barn i våldsamma relationer kan stärkas genom långsiktiga avtal med kvinnojouren och möjligheter till samarbete med andra kommuner kring långvariga boendelösningar. **Status; pågående**

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg och fullgör uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och tillhörande författningar avseende personer över 65 år, personer med funktionsnedsättningar och insatser inom socialpsykiatri.

Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning, förebyggande verksamheter samt utförarverksamheter som styrs av Socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd till vissa funktionshindrade (LSS). Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att insatser och beslut är rättssäkra, kostnadseffektiva och av god kvalitet. Nämndens verksamhet styrs till största del av lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd och nationella riktlinjer.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	633 131	677 288	687 604	704 063	723 513
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		13 940	11 816	16 459	19 450
Uppräkning peng		20 400	0	0	0
Budgetjusteringar		9 817	-1 500	0	0
Total justering		44 157	10 316	16 459	19 450

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på befolkningsprognosen från september 2023 och utgår för individer 85 år och äldre.

Budgetjusteringar

- Peng räknas upp med 5% för äldreomsorg och 5,3% för funktionsstöd, sammantaget tillförs 20 400 tusen kronor
- Generell uppräkning övrig verksamhet 2 500 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökad internränta 85 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 927 tusen kronor 2024
- Ramförändring kostnadsökningar för individavtal enligt OPI (omsorgsprisindex) 3 500 tusen kronor 2024
- Ramförändring tillskott för gruppbostäderna 6 300 tusen kronor 2024

- Ramförändring boendestöd 1 000 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsbud -122 tusen kronor
- Ramförändring minskade kostnader för personlarm -136 tusen kronor
- Tillfälliga medel säkerställa demenskunskapen inom särskilt boende för äldre 500 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel friare ledsagning 1 000 tusen kronor 2024
- Återföring reserv -5 737 tusen kronor 2024

En ny ersättningsmodell för hemtjänst, som är behovsstyrd i stället för minutstyrd, är under framtagande. Även uppdaterad ersättningsmodell för gruppboendena är under framtagande och kommer innebära en ökad kostnad för myndighet och därför tillförs 6 300 tusen kronor för 2024.

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att ta fram ett äldreprogram för hur Värmdö kommun ska klara av en demografisk utveckling med allt fler äldre. Programmet ska särskilt redogöra för följande:
 - organisatoriska utmaningar och möjligheter
 - platsbehov och kapacitet i olika omsorgsformer
 - hur kommunen ska klara kompetensförsörjningen och öka personalkontinuiteten
 - hur samarbetet med Region Stockholm bäst organiseras för sömlös vård- och omsorg
 - garantera en meningsfull vardag och fritid för omsorgstagare
 - hur den ofrivilliga ensamheten bland äldre ska minska samt hur kommunen kan samarbeta med civilsamhället för att Värmdö ska bli Sveriges bästa kommun att bli äldre i
 - hur ett seniorhus ska säkerställas.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden och i dialog med civilsamhället möjliggöra för fler inom målgruppen funkis att göra fysiska aktiviteter.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden kraftsamla mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att utvärdera nuvarande modell för hemtjänst och

därefter påbörja arbetet med ökad valfrihet oavsett var i kommunen hemtjänsttagaren bor. Arbetet ska ske med beaktande av kvalitet och en hållbar ekonomi. **Status; inte påbörjad**

- Nämnden får i uppdrag att fortsätta arbeta med att stegvis utöka pågående försöksverksamhet med fri ledsagning med fler individer. **Status; uppdraget revideras till förmån för nytt tillskott för friare ledsagning i samband med beslut om budget 2024**

Förskolenämnden

Nämnden har ansvar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för förskolan enligt skollagen och annan utbildningsrelaterad lagstiftning. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi, inklusive mål och uppföljning av verksamheten, samt att de målgrupper som verksamheten riktar sig mot får en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter som hemkommun inom förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola. I nämndens uppdrag ingår också att garantera och möjliggöra valfriheten inom förskolan.

Nämnden ansvarar enligt skollagen och tillhörande förordningar och andra författningar som hemkommun för godkännande av och tillsyn över fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	350 682	361 468	363 452	367 644	372 824
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		-5 528	2 234	4 192	5 180
Uppräkning peng		11 800	0	0	0
Övr budgetjusteringar		4 514	-250	0	0
Total justering		10 786	1 984	4 192	5 180

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på befolkningsprognosen från september 2023

Budgetjusteringar

- Peng för förskolan räknas upp med 3,8%, sammanlagt tillförs nämnden 11 800 tusen kronor.
- Uppräknings särskilt stöd 100 tusen kronor 2024
- Generell uppräknings övriga verksamheter 100 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökad internränta 43 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 6 953 tusen kronor 2024
- Ramförändring socioekonomisk fördelning 2 870 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsbud -65 tusen kronor
- Tillfälliga medel kapacitetsutredning 250 tusen kronor 2024
- Återföring reserv -5 737 tusen kronor 2024

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att utreda hur verksamhetsstödet för förskolan kan fördelas enligt schablon, utifrån samma modell som grundskolan.
- Nämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna att införa en modell för förstelärare inom förskolan.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden göra en kapacitetsutredning för kommunens förskolor och skolor.
- Uppdraget från 2023 om att utreda en inflationsskyddad förskole- och skolpeng stryks och nämnden får istället ett uppdrag om att tillsammans med grundskolenämnden utreda förskolan och grundskolans finansieringsmodell för att ytterligare säkerställa långsiktighet och den kommunala skolans kompensatoriska uppdrag. Utredningen ska även fortsatt belysa hur förskolepengen kan inflationsskyddas.
- Förskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och gymnasie-, vuxen- och arbetslivsnämnden påbörja arbetet med att införa en ny skolplattform.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att arbeta för att inkludera fristående förskolor i kommunens digitala förskolekö för att förenkla för vårdnadshavare och skapa en starkare sammanhållning. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden se över strukturen för Värmdös förskole- och skolorganisation för att säkerställa att behov av platser kan mötas med långsiktig hållbarhet. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och inom ramen för Kommunstyrelsens skärgårdspaket ta fram ett förslag för utveckling av ö-skolorna för att säkerställa kvalitativ undervisning som lever upp till existerande lagkrav. **Status; pågående**

- Nämnden får i uppdrag att till verksamhetsplanen 2023 förändra brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att i nämndens verksamhetsplan för 2023 säkerställa att tilläggsbeloppen är ändamålsenliga utifrån uppställda mål. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kultur- och fritidsnämnden, Grundskolenämnden och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att arbeta med att stärka och utveckla barnens språkutveckling genom evidensbaserade metoder i förskolan. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en instruktion för skolråd. **Status; genomfört**

Grundskolenämnden

Nämnden har ansvar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för grundskolan enligt skollagen och annan utbildningsrelaterad lagstiftning. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi, inklusive mål och uppföljning av verksamheten, samt att de målgrupper som verksamheten riktar sig mot får en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter som hemkommun inom förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. I nämndens uppdrag ingår också att garantera och möjliggöra valfriheten inom skolan.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	789 145	829 775	829 279	830 859	837 187
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		-4 888	-246	1 580	6 328
Uppräkning peng		25 100	0	0	0
Övr budgetjusteringar		20 418	-250	0	0
Total justering		40 630	-496	1 580	6 328

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på befolkningsprognosen från september 2023

Budgetjusteringar

- Peng för grundskolan, förskoleklass till årskurs 9, höjs med 4,8%. Anpassad grundskola och fritids räknas upp med 3,7%. Sammanlagt tillförs nämnden 25 100 tusen kronor
- Särskilt stöd räknas upp med 3,7%, sammanlagt tillförs nämnden 1 900 tusen kronor
- Generell uppräknings övriga verksamheter 200 tusen kronor 2024
- Ramförändring höjd internränta 308 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 18 784 tusen kronor 2024
- Ramförändring socialpedagoger till KSU-grupper 2 000 tusen kronor 2024
- Ramförändring socioekonomisk fördelning 8 600 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsombud -149 tusen kronor
- Tillfälliga medel kapacitetsutredning 250 tusen kronor 2024
- Återföring reserv -11 475 tusen kronor 2024

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att arbeta för ökad arbetsro genom socialpedagoger i KSU-grupper.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden göra en ny kapacitetsutredning för kommunens förskolor och skolor.
- Uppdraget från 2023 om att utreda en inflationsskyddad förskole- och skolpeng stryks och nämnden får istället ett uppdrag om att tillsammans med förskolenämnden utreda förskolan och grundskolans finansieringsmodell för att ytterligare säkerställa långsiktighet och den kommunala skolans kompensatoriska uppdrag. Utredningen ska även belysa förutsättningarna att införa klasspeng och ersätta skolpengen, samt belysa hur en sådan kan inflationsskyddas.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden och gymnasie-, vuxen- och arbetslivsnämnden påbörja arbetet med att införa en ny skolplattform.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att redovisa hur den arbetar med att stärka den kommunala skolans identitet och attraktion. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Socialnämnden arbeta med trygghetsskapande åtgärder för främjande av arbetsro och trygghet i skolmiljö genom att stegvis införa socialpedagoger som stöd i klassrummet som kompletterar lärarna. **Status; påbörjad. Föreslås övergå i nytt uppdrag i samband med beslut om budget 2024.**
- Nämnden får i uppdrag att fortsätta arbetet mot problematisk skolfrånvaro

och utveckla arbetet med närvaroexperten och kommundemensamma skolrutiner vid frånvaro. **Status; pågående**

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden se över strukturen för Värmdös förskole- och skolorganisation för att säkerställa att behov av platser kan mötas med långsiktig hållbarhet. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden utreda en inflationsskyddad förskole- och skolpeng med syftet att säkerställa stabilitet i finansieringen för att möjliggöra för fler lärare och pedagoger och mindre klasser. **Status; uppdraget utgår till förmån för nytt uppdrag till grundskolenämnden och förskolenämnden i Mål och budget 2024**
- Nämnden får i uppdrag att arbeta för att inkludera fristående grundskolor i kommunens grundskolekö för att förenkla för vårdnadshavare och skapa en starkare sammanhållning. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att under mandatperioden undersöka möjligheten till spetsklasser för att möjliggöra lärande i olika takt. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att i nämndens verksamhetsplan för 2023 säkerställa att tilläggsbeloppen är ändamålsenliga utifrån uppställda mål. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att till verksamhetsplanen 2023 förändra brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att utreda möjlighet till särskilt stöd inom förskoleklass. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden och inom ramen för Kommunstyrelsens skärgårdspaket ta fram ett förslag för utveckling av ö-skolorna för att säkerställa kvalitativ undervisning som lever upp till existerande lagkrav. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kultur- och fritidsnämnden, Förskolenämnden och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden ta fram en instruktion för skolråd. **Status; genomfört**

Medel som avsätts för lovskola kan även användas för extra studietid som är ett komplement till den ordinarie undervisningen.

Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden

Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden ansvarar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för gymnasieskolan enligt skollagen. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi samt för kommunens uppgifter som hemkommun inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola. Nämnden har också ansvar för

kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, yrkeshögskola, arbetsfrämjande insatser, samt för mottagande och bosättning av nyanlända. I nämndens uppdrag ingår även ekonomiskt bistånd, vissa andra insatser med stöd av socialtjänstlagen samt budget- och skuldrådgivning.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	294 334	302 492	297 602	296 647	298 511
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		-1 491	-4 590	-955	1 864
Uppräkning peng		7 500	0	0	0
Övr budgetjusteringar		2 149	-300	0	0
Total justering		8 158	-4 890	-955	1 864

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på befolkningsprognosen från september 2023

Budgetjusteringar

- Kompensation höjd peng enligt länsprislista med 3,4 %, sammanlagt tillförs nämnden 7 500 tusen kronor för 2024
- Generell uppräkning övriga verksamheter 2 400 tusen kronor 2024
- Ramförändring höjd internränta 36 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsombud -55 tusen kronor
- Ramförändring minskade kostnader för personlarm -32 tusen kronor
- Tillfälliga medel fler sommarjobb i kommunal verksamhet och föreningar 300 tusen kronor 2024
- Ramförändring fortsatt besparing -500 tusen kronor 2024

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och förskolenämnden påbörja arbetet med att införa en ny skolplattform.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att säkerställa samverkan inom anpassad gymnasieskola. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att utreda hur matchningen mellan det lokala näringslivets behov och det lokala arbetskraftsutbudet kan öka med verktyg som validering, lärlingsutbildningar, inriktning av gymnasieprogram och YH-utbildningar. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att säkerställa sommarjobbssatsning, inklusive sommarjobbsmessa, för att öka matchningen mellan unga, det lokala näringslivet och kommunen. **Status; genomfört**
- Nämnden får i uppdrag att utreda huruvida underlag finns för att skapa, eller främja, utbildningar som bidrar till kompetensförsörjning inom hållbara näringar. Både som yrkesutbildning och gymnasial linje. **Status; inte påbörjad**

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar främst för kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid. Nämndens verksamhet styrs i liten utsträckning av lagstiftning.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	94 394	114 220	113 720	113 720	113 720
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		19 826	-500	0	0

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 1 800 tusen kronor 2024
- Ramförändring höjd internränta 850 tusen kronor 2024
- Ramförändring lokalkompensation 15 987 tusen kronor 2024
- Ramförändring säkerställa värdskap samt trygghet i Kulturhuset 700 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsombud -21 tusen kronor
- Tillfälliga medel Kulturhusets invigningsprogram 300 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel Nationaldagsfirande under EU-valsveckan 200 tusen kronor

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att ta fram ett invigningsprogram för kulturhuset.
- Nämnden får i uppdrag att säkerställa värdskap med ansvar för trygghet i det nya kulturhuset.
- Nämnden får i uppdrag att inventera, märka ut och ta fram en konstlista för kommunens offentliga konst.
- Nämnden får i uppdrag att senast inför höstterminen 2024 ta fram en ny avgiftsmodell för kulturskolan, med Stockholm Stad som förlaga och med hänsyn tagen till Värmdö kommuns förutsättningar.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden och i dialog med civilsamhället möjliggöra för fler inom målgruppen funkis att göra fysiska aktiviteter.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Vård- och omsorgsnämnden kraftsamla mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att arbeta vidare på att möjliggöra för parasport vid kommunens friluft- och idrottsanläggningar. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att undersöka möjligheten att på ett ekonomiskt försvarbart sätt återförhyra en större yta för ett medskapande kulturhus för alla åldrar. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att arbeta förebyggande med social inkludering i idrotten och ska utvärdera möjligheten att ge stöd direkt till föreningslivet för verksamhet i anslutning till skoldagen och innan träning. Resultatet ska utvärderas. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att utveckla ridsporten i kommunen och ge fler barn chans att börja på ridskola. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att arbeta för möjlighet till kolloverksamhet på sommaren för fler barn och unga. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden, Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att i samarbete med civilsamhället och näringslivet arrangera Värmdöfestivalen. Detta ska ske inom ram. **Status; genomfört**

Värmdö kulturskola ska inför läsåret 2024/2025 införa en ny modell i syfte att nå bredare och möjliggöra deltagande för de barn som inte nås idag.

Bygg- miljö- och hälsoskydds nämnden

Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden ansvarar för att, med utgångspunkt från fullmäktiges riktlinjer samt regler i plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen med tillhörande lagstöd inom verksamhetsområdet, pröva frågor om framför allt anmälningar eller ansökningar om bygglov, små avloppsanläggningar och strandskydd.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	5 663	9 013	7 863	7 863	7 863
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		3 350	-1150	0	0

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 200 tusen kronor 2024
- Ramförändring anslagsfinansiering av miljö- och hälsoskyddsverksamheten 2 000 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel ansvarsutredning Farstaviken 1 000 tusen kronor
- Tillfälliga medel för att följa Länsstyrelsen arbete med Farstaviken 150 tusen kronor

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kommunstyrelsen arbeta för bättre kundbemötande och ett högre Nöjd-kund-index (NKI). **Status; pågående**

Tekniska nämnden skattefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden ansvarar för följande verksamhetsområden: trafik, renhållning och snöröjning, kommunalt vatten och avlopp, gatu- och parkfrågor samt driften av idrottsanläggningar och friluftsliv. Nämndens ansvar innefattar drift och nyanläggning beträffande avfallshantering, vatten och avlopps verksamhet, väghållning, operativa trafik- och lokala kollektivtrafikfrågor; skötsel av skogs- och

parkmark samt drift och skötsel av förskole- och skolgårdar, idrottsanläggningar, rörliga friluftslivet och is-ytor. Nämnden ansvarar också för mät-, kart och GIS-verksamheten, de fastigheter som har kommunala anläggningar/verksamhetslokaler samt förvaltning av kommunens samtliga hyresavtal.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Nettobudget	97 573	102 290	99 785	99 660	99 785
Budgetjusteringar		4 717	-2 505	-125	125

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 3 200 tusen kronor 2024
- Ramförändring driftkostnader 190 tusen kronor 2024, 490 tusen kronor 2025, 125 tusen kronor 2026 samt 125 tusen kronor 2027
- Ramförändring lokalkompensation 175 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökade driftkostnader HVO 775 tusen kronor 2024
- Ramförändring ökade volymer gata/park 275 tusen kronor 2024
- Ramförändring finansiering dataskyddsbud -18 tusen kronor
- Tillfälliga medel utrangeringskostnad 650 tusen kronor 2024
- Tillfälliga medel automatisering blåljus 145 tusen kronor 2024
- Tillfällig rening 2024 för vatten exklusive JM och inklusive kommunens fastigheter 2 200 tusen kronor
- Generell effektivisering – 2 000 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel för digitalisering detaljplaner, -375 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga utveckling användande av drönare, -500 tusen kronor 2024 samt -250 tusen kronor 2026

Uppdrag Mål och budget 2024

- Nämnden får i uppdrag att utreda vilka energibesparingar som kan göras i kommunens lokaler, samt redovisa både ekonomiska och klimatmässiga effektiviseringar.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en energiförsörjningsplan.

Uppdrag Mål och budget 2023

- Nämnden får i uppdrag att säkerställa en rening av dag- och lakvatten från deponin samt krossupplaget vid Ekobacken till dess att domslut om ansvar vinner laga kraft. **Föreslås avslutas i och med nytt tillskott i samban med beslut om budget 2024**
- Nämnden får i uppdrag att säkerställa en uppdaterad underhållsplan för lokaler inom äldreomsorgen och förskole- och grundskoleverksamheterna. **Status; pågående**
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Grundskolenämnden och Förskolenämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt. **Status; pågående**

Tekniska nämnden taxefinansierad verksamhet

Resultatbudget Vatten -och avloppskollektivet

<i>Tkr</i>	2024	2025	2026	2027
Intäkter	-193 071	-208 708	-223 150	-234 822
Kostnader	199 707	207 858	220 058	233 350
Resultat	6 636	-850	-3 092	-1 472
Balanserat resultat	5 429	4 579	1 487	15
Justering taxa	20%	7%	4%	3%

En taxehöjning på 20% för vattenförbrukning och 7% för nyanslutningar är nödvändig för att resultatet ska balanseras under en treårsperiod. Taxekollektivens årliga resultat balanseras över till nästkommande år för att mötas med en eventuell höjning eller sänkning av taxan. Underskottet ska hämtas tillbaka inom en treårsperiod.

Ökning av internräntan med 1,25% (100% ökning mot nuvarande ränta) påverkar kapitalkostnaderna. Både för det som redan finns i anläggningsregistret och för de kommande pågående investeringarna. Förbrukningskostnaderna ökar också dels på grund av ökade volymer och del på grund av kostnadsökningar från Stockholm Vatten och förbundet Käppala. Detaljplanekostnader för att upprätta ett nytt vattentorn i kommunen är också inräknat.

Resultatbudget Avfall- och slamkollektiv

<i>Tkr</i>	2024	2025	2026	2027
Intäkter	-122 368	-122 858	-125 890	-129 815
Kostnader	119 678	120 924	122 944	125 005
Resultat	-2 690	-1 934	-2 946	-4 810
Balanserat resultat	-3 973	-5 907	-8 853	-13 663

Utöver index höjs avfallstjänsterna, exklusive matavfall, med 2%.

Ekonomiska ramar bolagskoncernen 2024-2027**Bolagskoncernens ekonomiska resultat**

<i>Tkr</i>	2024	2025	2026	2027
Kommunhuset i Värmdö AB	3 200	3 300	3 300	3 300
Gustavsbergbadet AB	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Värmdö Hamnar AB	3 000	3 000	3 000	3 000
Värmdö Bostäder AB	36 800	43 600	45 300	
Totalsumma	35 500	42 400	44 100	-1 200

Investeringsbudget kommunkoncernen 2024-2027

Hela kommunens samlade investeringar redovisas i investeringsprogrammet. Alla budgetmedel för investeringsutgifter ligger inom kommunstyrelsen.

Detaljerad budget per projekt och årliga ramar för kluster av liknande mindre projekt, redovisas till kommunstyrelsen. Beslut om budget för enskilda projekt kan fattas löpande av kommunstyrelsen eller för projekt av principiell beskaffenhet av kommunfullmäktige, Beslut om budget ges i samband med beslut om inriktning att inleda projektering och visar kommunens intention att genomföra investeringen.

Beredningsgången inför beslut om inriktning och genomförande beskrivs i policy och övergripande riktlinjer för investeringar, bilaga 7.

I investeringsprogrammet samlas de kända behov av kommande investeringar där arbete med att beskriva behoven pågår samt de mer konkreta utredningar som initierats i syfte att ta fram underlag inför beslut om inriktning och genomförande. I dessa tidiga skeden kan uppgifter om kommande investeringsutgifter lämnas som en uppskattning. Detta är inte att betrakta som underlag för beslut om budget för projektet. Arbetet med att definiera behov och att genomföra utredningar sker inom ramen för verksamheternas driftsbudget. Kommunstyrelsen avsätter en gemensam ram för utredningar, i huvudsak riktat till samhällsfastigheter. Utredningar i samband med detaljplaner bekostas normalt av planavgifter, och taxekollektivens utredningar finansieras inom respektive kollektiv.

Kommunfullmäktige fastställer investeringsprogrammet, via en sammanfattning som visar budgetramar för grupper av projekt, två gånger per år, i juni och november.

I investeringsprogrammet redovisas en prognos över de årliga kassaflödeseffekterna av de beslutade investeringsprojekten. Totalbudget för respektive projekt är alltid viktigast, och avvikelser ska i huvudsak rapporteras mot effekter på total budget. Jämförelse mot senaste prognosen för innevarande år ska dock göras, i syfte att säkerställa kommunens likviditet, som underlag till eventuellt behov av nyupplåning.

Årliga ramar för mindre omfattande investeringsobjekt fastställs i och med att investeringsprogrammet fastställs av kommunfullmäktige. Normalt sätts dessa ramar för de kommande fyra åren. Inom dessa ramar har förvaltningen, i enlighet med

delegationsordning, rätt att besluta om vilka projekt och objekt som ska genomföras under ett givet år.

Alla investeringar påverkar kommande driftskostnader i verksamheten. I samband med beslut om inriktning och genomförande av projekt ska också beslut om finansiering av kommande driftskostnader, kapitalkostnader samt övriga drift- och underhållskostnader fattas. Normalt kan inte den totala effekten redovisas vid inriktningsbeslutet utan beslutet då ska ange huvudprincipen för finansiering för det aktuella projektet. Aktuella belopp beräknas i anslutning till att investeringen slutförs och tas i bruk.

Driftskostnader kopplat till investeringar inom de årliga ramarna ska som huvudregel finansieras inom de normala uppräkningsarna av budgetramarna. Specifika undantag kan göras från detta, och då i anslutning till att en ny eller ändrad ambitionsnivå av årlig ram införs.

Sammanfattning investeringsprogram för koncernen

Investeringsprogram, minkr	Beslutad budget dec 2022	Beslutat efter dec 2022	Justering nov 2023	Total budget nov 2023	Utfall Ack. 2022	Kassaflöde 2023	Kassaflöde 2024	Kassaflöde 2025	Kassaflöde 2026	Kassaflöde 2027	Kassaflöde efter 2027
Total koncernen	3 539	56	104	3 700	561	534	764	997	860	621	366
Total kommunen	2 597	56	104	2 757	281	416	496	601	464	382	273
VA-kollektivet	2 012	0	33	2 045	190	248	302	443	355	280	273
Avfallskollektivet	24	0	0	24	7	5	9	2	2	2	0
Exploatering	119	3	-13	108	66	12	15	18	4	0	0
Lokalbestånd	221	32	32	285	7	86	94	58	53	54	0
Samhällsbyggn. Infra. Skatte	146	22	7	175	7	42	41	55	27	23	0
Övrigt nämnder	74	0	46	120	5	23	36	26	23	23	0
Total bolagen	943	0	0	943	279	119	268	396	396	239	92

Formellt ägs kommunens budget för beslutade projekt av kommunstyrelsen.

De nämnder som efter genomförda projekt kommer bära ansvaret för kapitalkostnader, drift- och underhåll samt belastas med hyra för nyttjandet av verksamhetslokaler ska planera för att anpassa organisation och resurser samt ordna finansiering av kommande driftskostnader.

Sammanställning av ingående projektgrupper, nya och förändrade budgetramar, projekt som utgår ur planen, prognos över kassaflödeseffekter samt identifierade behov och pågående utredningar, redovisas i bilaga 11 Investeringsprogram.

Namngivna projekt / grupper av projekt

Större pågående och beslutade projekt sorterade per nämnd som blir ansvarig för framtida driftskostnader, kapital-, skötsel-, underhålls eller hyreskostnader, när investeringen är slutförd.

Kommunstyrelsen

- Framkomlighetsåtgärder Skärgårdsvägen
- Kommunala gator, Aspviksvägen och Meitens väg
- Genomförandeprojekt vid exploatering Ingarö Brunn, flera deletapper beräknas avslutas under 2024
- Genomförandeprojekt vid exploatering Älvsby Ploglandet respektive Älvsby industriområde pågår., flera deletapper beräknas avslutas under 2024
- Restaurering av våtmark Gustavsberg samt naturstig Hemmestatorp

Tekniska nämnden, skatte

- Renovering av kommersiella lokaler Tornhuset och Badhuset Kattholmen

Tekniska nämnden, taxekollektiven

- VA-utbyggnad Bullandö, Djurö/Stavsnäs, Evlinge, Norra Lagnö, Ingarö, Strömma, Torsby samt en etapp i Skälsmara pågår
- Nytt vattentorn Hemmesta pågår

Kultur- och fritidsnämnden

- Nytt kulturhus, inklusive inventarier

Övriga nämnder

För närvarande pågår inga större projekt som berör övriga nämnder.

Bolagskoncern

Tkr	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Gustavsbergsbadet AB	1 900	650	1 850	-
Värmdö hamnar AB	7 800	-	-	-
Värmdö bostäder AB	258 350	395 000	394 500	239 000
Totalsumma	268 050	395 650	396 350	239 000

Balansbudget

Tkr	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Anläggningstillgångar	5 998 148	6 433 323	6 734 428	6 955 547
Omsättningstillgångar	791 677	785 277	778 877	772 477
Summa tillgångar	6 789 825	7 218 600	7 513 305	7 728 024
Årets resultat	29 809	93 995	118 102	131 175
Resultatutjämningsreserv	105 131	105 131	105 131	105 131
Övrigt eget kapital	1 915 413	1 945 222	2 039 217	2 157 319
Summa eget kapital	2 050 353	2 144 348	2 262 450	2 393 625
Avsättningar	774 573	818 573	853 573	893 573
Summa avsättningar	774 573	818 573	853 573	893 573
Långfristiga skulder	3 353 824	3 644 604	3 786 207	3 829 751
Kortfristiga skulder	611 075	611 075	611 075	611 075
Summa skulder	3 964 899	4 255 679	4 397 282	4 440 826
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 789 825	7 218 600	7 513 305	7 728 024

Finansieringsbudget

Tkr	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Löpande verksamhet				
Årets resultat	29 809	93 995	118 102	131 175
Avskrivningar	175 340	165 784	162 398	160 439
Pensionsavsättningar	118 000	44 000	35 000	40 000
Kassaflöde från den	323 149	303 779	315 500	331 614
löpande verksamheten				
Investeringsverksamheten				
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	-496 048	-600 958	-463 503	-381 558
Inkomster exploateringsprojekt	-16 000	-130 737	-96 123	0
Inkomster anslutningsavgifter	65 000	70 750	70 000	82 000
Kassaflöde från	-447 048	-660 945	-489 626	-299 558
investeringsverksamheten				
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Förändring långfristiga fordringar	6 400	6 400	6 400	6 400
Extern upplåning	117 499	350 767	167 726	-38 456
Kassaflöde från	123 899	357 167	174 126	-32 056
finansieringsverksamheten				
Total summa	0	0	0	0

Resultaträkningsbudget

Tkr	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar	-2 665 775	-2 780 336	-2 899 439	-3 028 037
Avskrivningar	-175 340	-165 784	-162 398	-160 439
Verksamhetens nettokostnader	-2 841 115	-2 946 119	-3 061 837	-3 188 476
Skatteintäkter	2 803 093	2 942 297	3 069 335	3 193 937
Generella statsbidrag och utjämning	174 831	186 817	195 604	217 714
Finansiella intäkter	6 000	6 000	6 000	6 000
Finansiella kostnader	-113 000	-95 000	-91 000	-98 000
Årets resultat	29 809	93 995	118 102	131 175

Driftsbudget 2024-2027

(tkr)	Rev budget				
	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunfullmäktige	-9 837	-10 000	-10 121	-10 244	-10 364
Valnämnden	-857	-2 857	-857	-4 553	-857
Kommunstyrelsen	-263 608	-261 734	-252 834	-252 534	-252 534
Överförmyndarnämnden	-3 947	-4 212	-4 312	-4 412	-4 512
Socialnämnden	-114 285	-116 265	-117 100	-119 545	-122 606
Vård- och omsorgsnämnden	-633 131	-677 288	-687 604	-704 063	-723 513
Förskolenämnd	-350 682	-361 468	-363 452	-367 644	-372 824
Grundskolenämnd	-789 145	-829 775	-829 279	-830 859	-837 187
Gymnasie- och vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden	-294 334	-302 492	-297 602	-296 647	-298 511
Kultur- och fritidsnämnden	-94 394	-114 220	-113 720	-113 720	-113 720
Bygg-, miljö och hälsoskyddsnämnden	-5 663	-9 013	-7 863	-7 863	-7 863
Tekniska nämnden (skattefinansierad)	-97 573	-102 290	-99 785	-99 660	-99 785
Nämndernas nettokostnader	-2 657 457	-2 791 614	-2 784 529	-2 811 744	-2 844 276
Pensionskostnader, löneskatt mm.	-99 529	-118 000	-44 000	-35 000	-40 000
Infrastrukturstöd skärgård	-10 270	-10 270	-10 270	-10 270	-10 270
Gustavsbergsprojektet	-4 400	-2 800	-13 200	-11 200	-5 000
Statsbidrag maxtaxa	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500
Övriga intäkter	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Övriga kostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Intern ränta	51 002	101 000	95 000	95 000	95 000
Kapitalkostnadskompensation	-2 859	-10 000	-20 000	-30 000	-40 000
Lokalkostnadskompensation	664	-1 931	-11 931	-21 931	-31 931
Anslag för saneringskostnader	-1 500	-3 000	-4 000	-9 000	-3 000
<i>Ev uppräknig enl PKV</i>	0	0	-133 689	-203 192	-284 499
Centrala poster	-56 392	-34 501	-131 590	-215 093	-309 200
Verksamhetens nettokostnader	-2 713 849	-2 826 115	-2 916 119	-3 026 837	-3 153 476
Centralt avsatt utrymme, volymer	-3 145	-7 500	-15 000	-17 500	-17 500
Centralt avsatt utrymme, konjunktur mm	-7 500	-7 500	-15 000	-17 500	-17 500
Verks. nettokostn. inkl reserver	-2 724 494	-2 841 115	-2 946 119	-3 061 837	-3 188 476
Kommunalskatt	2 628 976	2 801 694	2 942 297	3 069 335	3 193 937
Avräkning skatt	8 377	1 399			
Summa skatteintäkter	2 637 353	2 803 093	2 942 297	3 069 335	3 193 937
Inkomstutjämningsbidrag	10 892	-49 984	-17 769	12 988	58 191
Kostnadsutjämningsbidrag	9 363	4 896	15 781	8 702	2 865
Regleringsposten	108 263	142 701	112 982	99 310	83 487
Kommunal fastighetsavgift	146 465	150 875	150 875	150 875	150 875
LSS-utjämning	-68 263	-73 657	-75 052	-76 271	-77 705
Övriga generella bidrag	2 174				
Summa utjämningsssystem	208 894	174 831	186 817	195 604	217 714
Summa skatt och utjämningsssystem	2 846 247	2 977 924	3 129 114	3 264 939	3 411 651
Finansiella poster	-43 200	-60 000	-69 000	-70 000	-70 000
Ränta på pensionsskuld	-41 781	-47 000	-20 000	-15 000	-22 000
Summa finansnetto	-84 981	-107 000	-89 000	-85 000	-92 000
Årets resultat	36 772	29 809	93 995	118 102	131 175

Finansiell analys

I inriktningsmålet för god ekonomisk hushållning har indikatorer identifierats. I detta avsnitt följer en analys över vad drift- och investeringsbudget innebär för Värmdö kommuns långsiktiga finansiella ställning och utveckling.

Årets resultat

Ett långsiktigt övergripande mål för kommunen är att ha en resultatnivå på 4 procent 2030. Resultatnivån definieras som resultat efter realisationsvinster i relation till intäkter från skatter, utjämning och generella bidrag. Måttet visar på kommunens utrymme att investera och tackla oförutsedda händelser. Ett högre resultat bidrar till en högre självfinansiering av investeringar och därmed en förbättring av soliditeten.

2024 bedöms likt 2023 komma att präglas av kostnadsökningar för kommunerna. Det har gjort det nödvändigt att tillfälligt sänka resultatnivån till en procent för 2024. Tidigare starka resultat, bland annat på grund av effekter från Coronapandemin, har gjort att kommunen står bättre rustad i dessa svårare ekonomiska tider. 2025-2027 ser betydligt ljusare ut och enligt nuvarande prognoser har kommunen möjlighet att uppnå 4 procent 2030.

Soliditet

Soliditeten definieras som totalt eget kapital genom totala tillgångar. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder och är ett mått på kommunens långsiktiga handlingsutrymme. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. Värmdö kommuns långsiktiga mål är en soliditet på 30 procent. Det innebär att 30 procent av de totala tillgångarna ska vara finansierade med eget kapital.

Värmdö kommun har förbättrat sin soliditet de senaste åren. Kommunen har dock ett stort investeringsbehov kommande år. Detta i kombination med lägre möjligheter till höga ekonomiska resultat riskerar att påverka soliditeten negativt. En ökad prioritering bland investeringarna kommer att vara nödvändig för att säkerställa en långsiktig positiv utveckling av soliditeten. Speciellt i en tid av ökade kostnader för

lån.

Soliditeten räknas fram genom formeln
(eget kapital/tillgångar)

Självfinansieringsgrad

Självfinansiering av investeringar definieras av hur stor del av investeringar som finansieras med egna medel, det vill säga årets resultat justerat med ej likvidpåverkande poster. Ett mått på 100 procent eller högre innebär att kommunen ej har behövt låna för att finansiera årets investeringar. Självfinansieringsgraden är relaterad till soliditeten genom att en hög självfinansieringsgrad förbättrar kommunens soliditet. Måttet är dock betydligt mer volatilt än soliditetsmålet.

Många av kommunens investeringar, till exempel i gator, parker, skolor och idrottsanläggningar, ger ingen ekonomisk avkastning. Lånefinansiering av dessa investeringar innebär ökade räntekostnader som inte direkt möts av ökade intäkter. En målsättning är därför att på längre sikt åstadkomma en hög grad av egenfinansiering av investeringarna.

Kommunens ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel. Detta innebär att ersättningsinvesteringarna kan genomföras utan att kommunens ekonomi belastas av extra räntekostnader.

Självfinansieringsgraden har de senaste åren varit mycket stark tack vare goda resultat samt att flertalet investeringar blivit försenade på grund av osäkerhet i omvärlden. Prognosen framåt är att investeringarna ökar igen och kommer ta mer kapital i anspråk. Detta kommer att kräva prioritering för att säkerställa att kommunens finansiella ställning är fortsatt stark.

Självfinansieringsgraden tas fram genom formeln
(årets resultat + avskrivningar / med totalt kassaflöde för investeringar)

Kapitalkostnader som procent av nettodriftskostnader

Syftet med nyckeltalet är att säkerställa att investeringsverksamheten inte begränsar budgetutrymmet för övrig verksamhet på sikt. Alla investeringar medför

driftkostnader i form av kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).

Kapitalkostnaderna ska uppgå till maximalt 8 procent av kommunens nettokostnader.

Kapitalkostnader kommer att öka kommande år till följd av nya investeringar. Detta kan medföra att kapitalkostnaderna tar en större del av kommunens driftmedel i anspråk. För att motverka detta behöver framtida investeringar prioriteras.

Nyckeltal tas fram genom formeln

(kapitalkostnader/verksamhetens nettokostnader)

Nettokostnad per invånare

Nettokostnadsutvecklingen definieras som förändringen i kommunens nettokostnader per invånare i kommunen. Nettokostnadsutvecklingen per invånare ska inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden.

Nettokostnaden per invånare är ett mått för att säkerställa att inte kostnaderna för drift stiger för snabbt. 2024 hamnar utvecklingen på strax under tre procent. Snittet för mandatperioden är 2,1 procent.

Nettokostnadsutvecklingen per invånare tas fram genom formeln

(Förändring i nettokostnad per invånare/nettokostnad föregående år)

Balanskravsresultat

För Sveriges kommuner gäller balanskravet, vilket innebär att kommunernas intäkter varje enskilt år måste överstiga kostnaderna. Det finns en möjlighet för kommunerna att i balanskravsutredningen reservera delar av ett positivt ekonomiskt resultat i en resultatutjämningsreserv. Reserven kan senare användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Kommunens ekonomiska resultat (sista raden på resultaträkningen) är utgångspunkten vid avstämningen av balanskravet. Resultatet korrigeras för realisationsvinster (försäljning av fastigheter).

	<i>Balanskravsutredning</i>	
=	Budgeterat resultat enligt resultaträkningen	29 809
-	reducering av samtliga realisationsvinster	0
+	<i>justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet</i>	0
+	<i>justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet</i>	0
+	<i>orealiserade förluster i värdepapper</i>	0
-	<i>justering för återföring av realiserade förluster i värdepapper</i>	0
=	Budgeterat resultat efter balanskravsjusteringar	29 809
-	<i>reservering av medel till resultatutjämningsreserv</i>	0
+	<i>användning av medel från resultatutjämningsreserv</i>	0
+	återföring av reservering (AFA)	0
=	Årets balanskravsresultat	29 809

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning kan kommunen avsätta den del av resultatet som överstiger 4 procent av skatter och statsbidrag till resultatutjämningsreserv. Då det budgeterade resultatet uppgår till 1 procent, budgeteras inte för avsättning eller användande av resultatutjämningsreserv 2024.

Bilaga 1 Pengbilaga Värmdö kommun

Värmdö kommun fördelar resurser genom *peng* till ett flertal verksamhetsområden, såväl till enheter i egen regi som till fristående enheter. *Pengen* är per definition schablonmässig och ska representera en genomsnittskostnad för verksamheten den ska finansiera. I nästa steg, inom respektive utförande enhet, förutsätts att resurserna riktas och fördelas utifrån specifika behov och individuella hänsynstaganden, när så erfordras.

Utbildning - pengnivåer 2024

Förskola skolpeng

Förskola		Kronor per år	
Kommunal	1-3 år	4-5 år	Allmän förskola
> 25 timmar	163 387	135 024	
< 25 timmar	135 630	112 940	
15 timmar			66 440
Fristående	1-3 år	4-5 år	Allmän förskola
> 25 timmar	173 191	143 125	
< 25 timmar	143 768	119 717	
15 timmar			70 426

I pengbelopp ingår lokalpeng som justeras efter faktiska kostnader. Höjningen av skolpeng för förskola, barnomsorg utanför ordinarie ramtid och pedagogisk omsorg är 3,8 procent exklusive lokalpeng.

Tilläggsbelopp beräknas individuellt utifrån förskolans extraordinära åtgärder för det enskilda barnet.

Ersättning för barnomsorg utanför ordinarie ramtid

	Kr/timme
Vardag tidig morgon/kväll	281
Vardag natt	335
Helg	339
Helg natt	392
Storhelg	398
Storhelg natt	471
Administrativ tid 2 tim/vecka	446

Socioekonomiskt bidrag inom förskola

Fördelning sker enligt det uppdrag som förskolenämnden erhållit av kommunfullmäktige i föreliggande Mål och Budget. Brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen sker i enlighet med skolkommisionen och SCBs framtagna index.

Pedagogisk omsorg (familjedaghem) skolpeng

Pedagogisk omsorg	Kronor per år		
	Fristående	1-3 år	4-5 år
> 25 timmar	-	169 828	140 346
< 25 timmar	-	140 976	117 392
Förskoleklass	46 035	-	-
Årskurs 1-3	45 128	-	-
Årskurs 4-5	16 322	-	-

Grundskola skolpeng

Grundskola	Kronor per år	
	Kommunal	Fristående
Förskoleklass	87 243	92 478
Årskurs 1-3	91 819	97 328
Årskurs 4-6	97 167	102 997
Årskurs 7-9	108 944	115 481
Tilläggsbelopp	Kommunal	Fristående
Modersmål	8 856	9 386
Särskilt verksamhetsstöd	Kommunal	Fristående
KSU tal och språk	213 959	-
KSU övriga	323 637	-

I pengbelopp ingår lokalpeng som justeras efter faktiska kostnader. Höjningen av skolpeng för

grundskola, förskoleklass till årskurs 9, är 4,8 procent exklusive lokalpeng. Höjningen av skolpeng för pedagogisk omsorg, fritidshem, anpassad grundskola och särskilt stöd är 3,7 procent exklusive lokalpeng.

Tilläggsbelopp beräknas individuellt utifrån skolans extraordinära åtgärder för den enskilda eleven. För samtliga elever i Värmdös kommunala skolor utbetalas ett generellt verksamhetsstöd i stället för tilläggsbelopp. Värmdös kommunala skolor kan ansöka om särskilt verksamhetsstöd. De elever som man ansöker om särskilt verksamhetsstöd för ska vara i behov av ett kontinuerligt individuellt extraordinärt stöd utifrån vissa beslutade kriterier som ska vara uppfyllda.

Fritidshem skolpeng

Kronor per år		
Fritidshem	Kommunal	Fristående
Förskoleklass	44 290	46 948
Årskurs 1 - 3	43 418	46 023
Årskurs 4 - 5	15 703	16 645

Anpassad grundskola skolpeng

(Kronor)	Grundbelopp	Elevass/ pers resurs	Summa kr per år	Behovs- grupp
Anpassad grundskola 1 - 6	261 616	0	261 616	1
Anpassad grundskola 1 - 6	261 616	71 246	332 862	2
Anpassad grundskola 7 - 9	320 638	0	320 638	1
Anpassad grundskola 7 - 9	320 638	73 321	393 959	2
Anpassad grundskola F - 9	320 638	144 280	464 918	3
Anpassad grundskola F - 9	320 638	288 561	609 199	4
Fritids elev anpassad grundskola				
Fritids elev anpassad grundskola	228 612	0	228 612	1
Fritids elev anpassad grundskola	228 612	0	228 612	2
Fritids elev anpassad grundskola	249 845	0	249 845	3
Fritids elev anpassad grundskola	249 845	0	249 845	4
Lokalersättning per elev				
Lokalersättning per elev	29 944	0	29 944	

Socioekonomiskt bidrag inom grundskola

Fördelning sker enligt det uppdrag som grundskolenämnden erhållit av kommunfullmäktige i

föreliggande Mål och Budget. Brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen sker i enlighet med skolkommisionen och SCBs framtagna index.

Prislista för gymnasieskolan i Stockholms län 2024

Storsthlns styrelse rekommenderar att kommunerna inom samverkansområdet antar prislistan för gymnasieskola i Stockholmsregionen 2024. Prislistan är beslutad av Storsthlns styrelse den 14 september 2023 och föreslår en uppräknning med 3,4 procent. Programpriserna är exklusive momskompensation.

Gymnasieskolan	
Nationella gymnasieprogram inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	91 369
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) - samtliga inriktningar årskurs 1	124 075
Anläggningsfordon (BAANL)	231 16
Ekonomiprogrammet (EK)	84 491
El- och energiprogrammet (EE)	118 521
Energiteknik (EEENE)	125 778
Estetiska programmet (ES)	115 199
Estetik och media (ESEST)	119 830
Musik (ESMUS)	133 736
Fordons- och transportprogrammet (FT) - samtliga inriktningar årskurs 1	143 347
Transport (FTTRA) – årskurs 2 och 3	215 698
Handels- och administrationsprogrammet (HA)	95 718
Hantverksprogrammet (HV)	115 922
Hotell- och turismprogrammet (HT)	95 983
Humanistiska programmet (HU)	84 816
Industri tekniska programmet (IN)	153 009
Naturbruksprogrammet (NB, NBDJU)	178 613
Lantbruk (NBLAN)	221 512
Naturvetenskapliga programmet (NA)	93 355
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)	137 320
Samhällsvetenskapliga programmet (SA) - samtliga inriktningar årskurs 1	84 307
Medier, info och kommunikation (SAMED) årskurs 2 och 3	100 425
Teknikprogrammet (TE)	98 020
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	120 058
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	96 054
Nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)	Kronor per år
Tilläggsersättning Lagidrott	18 803
Tilläggsersättning Individuell idrott	22 564
Programinriktat individuellt val, IMV inom samverkansområdet	Kronor per år
Samhällsvetenskapsprogrammet	85 980

Ekonomiprogrammet	85 980
Humanistiska programmet	85 980
Handels- och administrationsprogrammet	98 249
Hotell- och turismprogrammet	98 249
Naturvetenskapliga programmet	94 356
Barn- och fritidsprogrammet	93 719
Teknikprogrammet	99 673
Vård- och omsorgsprogrammet	98 249
Estetiska programmet	117 038
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	140 239
Bygg- och anläggningsprogrammet	127 564
VVS- och fastighetsprogrammet	123 472
Hantverksprogrammet	118 972
El- och energiprogrammet	121 538
Fordons- och transportprogrammet	148 644
Naturbruksprogrammet	181 011
Industriprogrammet	155 535

Interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning. Ersättning utöver programpris	Kronor per år
Vård- och omsorgsprogrammet - Kungsholmens västra gymnasium	369 389
Naturvetenskapliga programmet - Kungsholmens västra gymnasium	369 000
Samhällsvetenskapliga programmet, beteende - Kungsholmens västra gymnasium	329 848
Samhällsvetenskapliga programmet, samhälle Kungsholmens västra gymnasium	329 848
Ekonomiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	330 648
Teknikprogrammet - Thorildsplans gymnasium	388 267
El- och energiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	475 803
Interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning	Kronor per år
Ersättning i kronor per elev och läsår	9 302

Struktur tillägg

Struktur tillägget räknas upp enligt Storsthlm's styrelses rekommendation med 3,4 procent. Elever som går introduktionsprogram, anpassad gymnasieskolgång samt på program där priser inte har fastställts av StorStholm omfattas inte av struktur tillägg.

Meritvärdesintervall	Motiv	Kronor per år
0 - saknar meritvärde	Elever som går på ett nationellt program (elever med utländska betyg)	7 845
1 – 79	Elever som vid första antagningen saknar behörighet och som inte har ett uppdaterat meritvärde efter studier på ett introduktionsprogram	11 074
80 – 119	Här börjar gräns för behörighet till Yrkesprogram	11 074
120 - 159	Här börjar gräns för behörighet till Högskoleförberedande program	9 692
160 - 199	Sista intervall innan tak på 200 i meritvärde	6 230

Priser Värmdö kommun	
Introduktionsprogram, övriga gymnasieprogram	Kronor per år
Yrkesintroduktion, Barn- och fritidsprogram	131 614
Individuellt alternativ	131 010
Språkintröduktion	147 272
Anpassad gymnasieskola	
Individuellt program	622 000
Nationella program*	
Fastighet, anläggning och byggnation	Beslutas årligen av Tyresö kommun
Hälsa, vård och omsorg	Beslutas årligen av Tyresö kommun

*erbjuds genom samverkansavtal med Tyresö kommun

Vuxenutbildning - pengnivåer 2024

Grundläggande vuxenutbildning	Kronor per poäng
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	51
Orienteringskurser	51

Gymnasial vuxenutbildning	Kronor per poäng
Allmänna gymnasiala kurser	47
Kurser inom yrkespaket barn- och fritid	47
Kurser inom yrkespaket försäljning och service	47
Kurser inom yrkespaket vård och omsorg	47
Orienteringskurser	52
Naturkunskap	52
Fysik, kemi och biologi	66
Övriga yrkesinriktade kurser	71
Kurser på distans	40

Kombinationsutbildningar	Kronor per poäng
Yrkeskurser inom bygg & anläggning, el och energi, fordon och transport, hantverk, VVS och fastighet	95
Yrkeskurser inom restaurang och livsmedel	90
Yrkeskurser inom vård och omsorg, barn och fritid, försäljning och service	85
Yrkeskurser inom hotell och turism	85

Svenska för invandrare*	Kronor per slutförd kurs	
	Klassrum och klassrum + hybrid	Distans- och fjärrundervisning
Studieväg 1		
Kurs A (1A)	26 400	-
Kurs B (1B)	26 400	-
Kurs C (1C)	26 400	-
Kurs D (1D)	26 400	12 000
Studieväg 2		
Kurs B (2B)	21 600	9 600
Kurs C (2C)	21 600	9 600
Kurs D (2D)	21 600	9 600
Studieväg 3		
Kurs C (3C)	14 700	8 400
Kurs D (3D)	14 700	8 400

*Studietider och antal timmar regleras av dokumentet *Ersättningsmodell, studietider och regleringar för svenska för invandrare*.

Vid avbrott utbetalas pris * antal poäng eleven läst fram till avbrottet. Viktigt att status avbrott sätts samma dag då eleven har gjort avbrott alternativt sista dag som eleven har varit aktiv.

Funktionsnedsättning - pengnivåer 2024

Höjningen av pengen för gruppbostad, servicebostad, daglig verksamhet, korttidsvistelse kolloverksamhet, avlösning och ledsagning är 5,3 procent.

Ersättningsmodellen för boendestöd justeras för att återgå till en modell liknande hemtjänstersättningen där pengen per timme är differentierad utifrån geografiska zoner. Samtliga kostnader för uppdraget ingår i beloppet.

Gruppbostad LSS vuxen, peng i kr per år		
	Intern utförare	Extern utförare
Nivå 1	406 966	431 384
Nivå 2	560 440	594 068
Nivå 3	705 668	748 008
Nivå 4	1 005 340	1 065 661
Nivå 5	1 344 576	1 425 250
Nivå 5+*		

För extern utförare ingår 6 % i moms-kompensation

** Ersättning ges utifrån skrivna avtal mellan utförare och beställare*

Servicebostad LSS vuxen, peng i kr per år	
	Intern utförare
Nivå 1	280 204
Nivå 2	375 840
Nivå 3	485 996
Nivå 4	692 809
Nivå 5	925 290

Daglig verksamhet LSS, peng i kr per år		
	Intern utförare	Extern utförare
Nivå 1	151 858	155 655
Nivå 2	183 302	187 885
Nivå 3	256 582	262 997
Nivå 4	340 357	348 866
Nivå 5	445 077	456 204

För extern utförare ingår 2,5 % i moms-kompensation

Korttidsvistelse kolloverksamhet LSS, peng i kr per dygn	
Nivå 1	3 175
Nivå 2	4 313
Nivå 3	6 237

Avlösning och ledsagning, peng i kr per timme	
Avlösarservice	479
Ledsagning	479

Boendestöd, peng i kr per timme		
	Intern utförare	Extern utförare
Zon 1	514	522
Zon 2	597	606
Zon 3	656	667

För externa utförare ingår 1,6% i moms-kompensation

Sysselsättning SoL, peng i kr per år	
Sysselsättning SoL - heltid	114 304
Sysselsättning SoL - deltid	57 151

Personlig assistans, peng i kr per timme	
Assistans enligt LSS	330

Äldreomsorg - pengnivåer 2024

Höjningen av peng för hemtjänst, särskilt boende, dagverksamhet och boendestöd är 5 procent. Avlösning och ledsagning höjs i enlighet med ersättningen för samma insats för funktionsnedsättning, 5,3 procent.

Hemtjänst, peng i kr per timme		
	Intern utförare	Extern utförare
Zon 1	514	522
Zon 2	597	606
Zon 3	656	667

För externa utförare ingår 1,6% i moms-kompensation

Samtliga kostnader för uppdraget ingår i beloppet. Exempelvis ska beloppet täcka lönekostnader, restid och administration. Undantag gäller kostnader för båttaxi.

Startersättning ny hemtjänstkund, peng i kr per kund	
Trygghetslarm	449

Stimulansmedel kontinuitet, peng i kr per kund och uppföljningstillfälle		
	Intern utförare	Extern utförare
Ersättning kontinuitet	541	549

För externa utförare ingår 1,6% i moms-kompensation

Särskilt boende, peng i kr per dygn		
	Intern utförare	Extern utförare
Medboende	134	138
Somatisk avdelning	1 931	2 000
Demens avdelning	2 045	2 119
Tillfälligt boende	2 253	2 334
Ej belagd plats högst 14 dagar	1 279	1 325

Måltider är inräknade i ersättningsnivåerna.

För extern utförare ingår 3,6 % i moms-kompensation

Dagverksamhet, peng i kr per dag		
	Intern utförare	Extern utförare
Ersättning per dag, vardag	1 474	1 527
Ersättning per dag, helg	1 537	1 592

För externa utförare ingår 3,6 % i moms-kompensation

Avlösning och ledsagning, peng i kr per timme	
Avlösarservice	479
Ledsagning	479

Boendestöd, peng i kr per timme		
	Intern utförare	Extern utförare
Zon 1	514	522
Zon 2	597	606
Zon 3	656	667

Ersättningsmodellen för boendestöd ändras för att återgå till modellen enligt hemtjänstersättningen där pengarna per timme är differentierad utifrån geografiska zoner. Samtliga kostnader för uppdraget ingår i beloppet.

Socialnämnd - pengnivåer 2024

Familjerådgivning, peng i kr per tillfälle	
90 min	1 550

Bilaga 2 Ägardirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB

Ägardirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) är ett av Värmdö kommun helägt aktiebolag och tillika moderbolag i koncernen med två helägda rörelsedrivande bolag, Värmdö Hamnar AB och Gustavsbergbadet AB, det delägda bolaget VärmdöBostäder AB samt det vilande bolaget Gustavsbergs Porslinsmuseum AB. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicy med generella ägardirektiv.

Ändamålsdirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB har till ändamål att äga och förvalta aktier i bolag som kommunen äger i syfte att åstadkomma en samordning för optimalt resursnyttjande och för att uppfylla Värmdö kommuns vision och mål genom att leda och samordna kommunens verksamheter i bolagsform mot målen.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget har till uppgift att, såsom aktieägare, företräda Värmdö kommuns intressen och utöva operativ ägarstyrning i kommunens helägda och delägda bolag.

För att uppnå det kommunala ändamålet ska bolaget ansvara för att:

- genom dialog med dotterbolagens styrelse och ledning utveckla och samordna bolagens strategiska inriktning och ramar ur ett värdeskapande kommunkoncernperspektiv,
- genom löpande dialog med minoritetsdelägaren i VärmdöBostäder AB säkerställa att kommunens intressen tillvaratas och att bolaget utvecklas i enlighet med kommunens mål,
- aktivt bistå VBAB i arbetet att tillskapa nya hyresbostäder, samt i dialog med kommunstyrelsen identifiera möjligheter till ökad samordning och/eller resursoptimering,
- kommunens inriktningsmål och Vision 2030 Skärgårdens mötesplats är vägledande för bolagens utveckling,
- upprätta de styrdokument som krävs för att uppnå full effekt avseende den operativa ägarstyrningen för bolagen,
- yttra sig i frågor av principiell beskaffenhet i dotterbolagen, innan de lämnas vidare till kommunfullmäktige,
- utveckla kommunkoncerngemensamma förhållningssätt mellan dotterbolagen och den kommunala verksamheten,
- av kommunfullmäktige och kommunstyrelse fastställda direktiv och policys som avser eller berör dotterbolagen blir bindande för respektive bolag,
- säkerställa att verksamheten i dotterbolagen bedrivs på ett sätt som främjar effektivt resursutnyttjande och långsiktigt hållbar utveckling,
- ägarens direktiv och styrelsens strategiska inriktning och andra beslut rörande koncernbolagen implementeras och följs i verksamhetsområden och dotterbolag, samt att styrning, IT-system, organisation, riskhantering och processer är tillfredsställande,
- till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen rapportera om väsentliga händelser i koncernen, - verka för att upprätthålla en god ekonomi i kommunkoncernen, samt
- i samverkan med dotterbolagens styrelse och ledning leda och samordna budget- och redovisningsprocessen i koncernen och därvid bland annat tillse att gemensamma redovisningsprinciper finns upprättade.

För att moderbolaget ska kunna utgöra den sammanhållande operativa funktionen ska kommundirektören i Värmdö kommun vara VD i moderbolaget.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska verka för att minska risktagandet inom bolagssfären samt effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och finansiell samordning mellan de kommunala bolagen och med Värmdö kommuns övriga verksamhet.

De kommunala bolagen ska drivas på ett sätt som vårdar kapitalet och ger en skälig avkastning med hänsyn till de risker som verksamheten innebär.

Hållbarhetsdirektiv

Bolaget ska verka för att koncernen förenar social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i sina verksamheter, samt säkerställa att bolagen aktivt bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål om hållbar välfärd, ett hållbart ekonomiskt resultat och en miljö- och klimatmässigt hållbar kommun

Gustavsbergsbadet AB

Ägardirektiv

Gustavsbergsbadet är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicyen med generella ägardirektiv.

Ändamålsdirektiv

Gustavsbergsbadet AB har till föremål för sin verksamhet att driva och utveckla verksamheten i simhallen i Gustavsberg, Gustavsbergsbadet, samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska erbjuda differentierade möjligheter för medborgarna i Värmdö kommun att ta del av frisk- och hälsofrämjande aktiviteter samt främja simkunnighet. Bolaget ska också inom Värmdö kommun med tillämpning av kommunal självkostnads- och likställighetsprincip äga, utveckla och förvalta fastigheten Ösby 1:571.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska:

- bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer,
- aktivt arbeta för att minska det ekonomiska beroendet av kommunen,
- genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget,
- självständigt fastställa avgifter, taxor, hyror med mera för sin verksamhet,
- arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån minska riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.

Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent.

Bolaget ska följa kommunens investeringspolicy. Därmed ska inriktningsbeslut där förväntad total investeringsutgift överstiger 2 mnkr lämnas till kommunstyrelsen för godkännande. Investeringar överstigande sammanlagt 7 procent av bolagets balansomslutning (ca 8,5 mnkr) ska enligt gällande generella ägardirektiv även godkännas av kommunfullmäktige.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF).

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning. Bolaget ska verka för att förena social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i sina verksamheter, samt säkerställa att bolaget aktivt bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om hållbar välfärd, ett hållbart ekonomiskt resultat och en miljö- och klimatmässigt hållbar kommun

Värmdö Hamnar AB

Ägardirektiv

Värmdö Hamnar AB är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicy med generella ägardirektiv.

Ändamålsdirektiv

Värmdö Hamnar AB har till ändamål att äga, förvalta och vidareutveckla de hamnanläggningar med tillhörande fastigheter och verksamheter som kommunfullmäktige beslutar att bolaget ska omhänderta.

Bolaget ska även aktivt verka för att hamnverksamhet och service utvecklas i anslutning till övriga replipunkter i kommunen.

Bolagets styrelse och VD ska bedriva verksamheten så att god ekonomi och långsiktig ekonomisk balans upprätthålls.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget ska samordna och utveckla hamnanläggningarna och övriga fastigheter för att uppnå en för kommunen, invånare och besökare god tillgänglighet och effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser. Bolaget ansvarar självständigt för uthyrning av ägda fastigheter, lokaler, lägenheter och anläggningar.

Fokus ska ligga på att tillhandahålla god hamnservice i de hamnar som har stora volymer gods- och persontransporter, samt övriga replipunkter.

Bolaget bör tillse att det finns goda parkeringsmöjligheter samt att hamnavgifter tas ut där så är möjligt. Bolaget kan självständigt besluta om nivåer på dessa.

Ekonomiska direktiv

Kommunen fastställer årligen sina ekonomiska krav på bolaget i samband med fastställande av kommunens årsbudget.

Bolaget ska:

- bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer,
- genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget,
- självständigt fastställa avgifter, taxor, hyror med mera för sin verksamhet,
- arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån minska riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.

Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent.

Bolaget ska följa kommunens investeringspolicy. Därmed ska inriktningsbeslut där förväntad total investeringsutgift överstiger 2 mnkr lämnas till kommunstyrelsen för godkännande. Investeringar överstigande sammanlagt 7 procent av bolagets balansomslutning (ca 8,5 mnkr) ska enligt gällande generella ägardirektiv även godkännas av kommunfullmäktige.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF).

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning. Bolaget ska verka för att förena social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i sina verksamheter, samt säkerställa att bolaget aktivt bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om hållbar välfärd, ett hållbart ekonomiskt resultat och en miljö- och klimatmässigt hållbar kommun

VärmdöBostäder AB (intressebolag)

VärmdöBostäder AB ("Bolaget") ägs till 51 procent av Kommunhuset i Värmdö AB ("KIVAB"), som är ett helägt bolag till Värmdö kommun, och till 49 procent av Rikshem Bostäder Holding AB (publ) ("Rikshem"), som är ett helägt dotterbolag till Rikshem AB (publ). KIVAB och Rikshem benämns nedan var och en "Ägare" och gemensamt "Ägarna".

Ägarna har den 1 december 2015 ingått ett aktieägaravtal ("Aktieägaravtalet") avseende det gemensamma ägandet av Bolaget. Detta ägardirektiv ("Ägardirektivet") är ett komplement till bolagsordningen och Aktieägaravtalet. För det fall det skulle förekomma motstridiga uppgifter mellan Ägardirektivet och Aktieägaravtalet ska Ägardirektivet äga företräde framför Aktieägaravtalet, såvida inte omständigheterna uppenbart föranleder annat.

Verksamhetsdirektiv

Affärsplan och budget

Bolaget ska bedriva verksamheten i enlighet med vid varje tidpunkt gällande affärsplan och budget. Affärsplan och budget ska revideras årligen och antas av styrelsen. Affärsplan och budget ska ange ramarna och målen för verksamheten för nästkommande räkenskapsår. Affärsplanen ska även innehålla en strategisk inriktning med långsiktiga mål för de därefter följande tre åren.

Av affärsplanen och den strategiska inriktningen ska prognostiserade investeringar, intäkter och kostnader samt bedömd avkastning för respektive period framgå.

Nyproduktion av bostadshyresrätter

Bolaget ska med beaktande av Ägardirektivet bidra till nyproduktion av hyresrätter i Värmdö. Målsättningen är att Bolaget fram till och med år 2025, med iakttagande av vad som anges i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, ska låta nyproducera femhundra (500) bostadshyresrätter (i förhållande till 2015) på befintliga fastigheter eller på mark som Bolaget förvärvar.

Investeringar i befintligt fastighetsbestånd

Bolaget ska löpande inventera fastighetsbeståndet och ha en uppdaterad underhålls- och investeringsplan per fastighet för de kommande tio åren (rullande 10 år) för ledningens planering av resurser, finansieringsbehov och styrning. I underhålls- och investeringsplanen ska framgå inom vilken tid bedömt underhåll och bedömda investeringar ska utföras.

Ekonomiska direktiv

Bolagets verksamhet ska bedrivas med beaktande av långsiktigt hållbar ekonomisk förvaltning. Bolaget skall finansieras genom dess egna kapital samt i övrigt genom internt genererade medel.

Bolagets soliditet¹ bör inte understiga 30 procent.

Bolaget ska eftersträva att räntebärande skulder uppgår till maximalt 70 % av Bolagets totala tillgångar, varvid Bolagets fastigheter ska upptas till marknadsvärde.

Bolaget ska självständigt med pantbrev som säkerhet, eller på annat sätt som ägarna kommer överens om, uppta externa lån.

Bolaget ska alltid sträva efter en marknadsmässig direktavkastning för fastighetsportföljen. Bolagets övergripande mål är att den reala totalavkastningen² ska överstiga 5%.

Bolaget ska alltid sträva efter en marknadsmässig avkastning på investeringar.

Bolagets avkastning ska

- för Nyproduktion uppgå till minst 4 %
- för ROT-projekt uppgå till minst 5 %,
- för Successionsrenovering uppgå till minst 6 %,
- för Energiprojekt uppgå till minst 7 %.

¹ Definierat som: justerat eget kapital (redovisat eget kapital + eget kapital andel av obeskattade reserver, plus skillnaden mellan marknadsvärdet på fastigheterna och det bokförda värdet på fastigheterna efter avdrag för uppskjuten skatt) dividerat med totala tillgångar justerade för marknadsvärdet på fastigheterna.

² Driftsöverskott med tillägg för värddeförändring i relation till genomsnittligt verkligt värde för fastigheter med avdrag för inflation.

Styrelsen kan undantagsvis fatta beslut om investeringar som initialt avviker från ovan angivna avkastningskrav varvid det i beslutsunderlaget utförligt ska beskrivas och motiveras varför och hur investeringen förväntas bidra till bolagets övergripande avkastningsmål.

Investeringar får aldrig generera nedskrivningsbehov på fastighetsnivå.

Ambitionen är att Bolaget på lång sikt ska uppnå motsvarande avkastning som likvärdiga bolag.

Utdelning av överskott till Ägarna är aktuellt först då Bolagets behov av kapital för sin verksamhet och expansion enligt affärsplan och budget är tillgodosett och ovan angivet soliditetskrav kan uppfyllas.

Transaktioner och avtal mellan Ägare, och närstående till Ägare, och Bolaget ska ske på marknadsmässiga villkor.

Hållbarhetsdirektiv

Bolaget ska i sin årliga affärsplan ange mål och indikatorer för hur Bolaget ska arbeta med att uppnå hållbarhetsdirektiven nedan.

Formerna för samverkan med Värmdö kommun för att Värmdö kommun ska kunna leva upp till sitt bostadsförsörjningsansvar och andra bostadsåtaganden ska regleras mellan Värmdö kommun och Bolaget i särskild överenskommelse.

Ekonomisk hållbarhet

Bolaget ska:

- ha en långsiktigt hållbar ekonomi, och arbeta enligt affärsmässiga principer,
- förvalta och utveckla sina tillgångar långsiktigt,
- ha hög etik och agera i enlighet med god sed på fastighetsmarknaden samt i övrigt ha goda, hållbara och väl fungerande relationer med sina intressenter såsom långivare, leverantörer, samarbetspartners, kunder, ägare och anställda.

Miljömässig hållbarhet

Bolaget ska:

- bidra till långsiktig samhällsutveckling genom att sträva efter mindre klimat- och miljöpåverkan,
- utveckla bostadsbeståndet till mer energieffektiva och långsiktigt klimatsmarta bostäder,
- verka för att öka energieffektiviteten i sin verksamhet.
- öka sin medvetenhet kring miljöfrågor innefattande utemiljö och bostadssocial miljö, samt
- verka för att kunderna ska göra miljösmarta val.

Social hållbarhet

Bolaget ska:

- medverka till ett varierat bostadsutbud i kommunen, samt verka för väl fungerande flyttkedjor,
- tillse att Bolagets bostäder i första hand förmedlas till de boende i Värmdö kommun,
- aktivt bidra till integration och mångfald samt bidra till ett Värmdö där alla individer och hushåll är välkomna,
- verka för att öka tryggheten för sina kunder,
- aktivt verka för att stödja Värmdö kommuns arbete för hushåll i behov av särskilt stöd med boende,
- verka för att öka kundinflytandet.

Styrelsens beslutsföret och firmateckning

Styrelsen är beslutsför om minst tre (3) ordinarie ledamöter är närvarande, varav minst en utsedd av vardera Ägare. Respektive Ägare svarar gentemot den andre Ägaren för att den eller de av Ägaren nominerade styrelseledamöter har erforderlig behörighet att fatta beslut i respektive fråga.

Bolagets firma ska, förutom av styrelsen i dess helhet, tecknas av en av ledamöterna nominerade av KIVAB och utsedd av Värmdö kommunfullmäktige i förening med en av ledamöterna nominerade av Rikshem. Om Bolaget utsett en verkställande direktör äger denna mandat att teckna Bolagets firma inom Bolagets löpande förvaltning.

Beslut i Bolaget där enighet krävs mellan Ägarna

Bolaget ska överlämna vissa ärenden där enighet krävs enligt Aktieägaravtalet eller Ägardirektivet till Ägarna för respektive Ägares beslut. Ägarnas beslut i sådan fråga ska ske genom beslut i för respektive Ägare behörigt organ. Ägarna kan också komma överens om att beslut som kräver Ägarnas beslut kan fattas genom beslut på bolagsstämma i Bolaget, vilket Ägarna i så fall gemensamt ska meddela Bolaget snarast efter att Bolaget förelägger Ägarna aktuellt ärende för respektive Ägares beslut. Beslut i styrelsen som kräver Ägarnas beslut ska vara villkorade av beslut fattade av respektive Ägare.

Bolaget ska fortlöpande förse Ägarna med en plan för kommande ärenden där Bolaget bedömer att Ägarnas beslut krävs. Bolaget förutsätts informera Ägarna i god tid inför kommande beslut, såvida inte särskilda skäl föreligger.

Bolaget förväntas också initiera de informella kontakter med båda Ägare som behövs för att åstadkomma en smidig ärendehantering och underlätta Ägarnas beslutsfattande.

Ärenden där Bolaget är skyldigt att inhämta beslut/godkännande av Ägarna och där enighet mellan Ägarna krävs, är:

- Ändring av Bolagets aktiekapital samt utgivning av teckningsoptioner, konvertibler eller andra värdepapper som kan resultera i ändring av aktiekapitalet,
- Vinstutdelning eller annan värdeöverföring,
- Beslut om att Bolaget skall träda i likvidation i annat fall än som skall ske enligt lag,
- Beslut om ändring av Bolagets bolagsordning,
- Beslut rörande inriktningen av Bolagets verksamhet och/eller väsentlig ändring av Bolagets affärsplan.
- Investeringar i fastigheter, byggnader, maskiner och/eller inventarier till ett sammanlagt investeringsbelopp överstigande 80 000 000 kronor,
- Avtal till ett värde överstigande 80 000 000 kronor,
- Bolagets upptagande av lån eller annan kredit, vilken ej inryms inom beslutad budget/ affärsplan
- Bolagets ställande av säkerhet, vilken ej inryms inom beslutad budget/affärsplan
- Avtal om förvärv eller överlåtelse av fastighet, rörelse eller

- rörelsegren, om avtalet i väsentlig mån påverkar Bolagets verksamhet,
- Bildande eller nedläggning av dotterbolag.
- Ärenden där respektive Ägares interna bestämmelser avseende beslutsfattande så kräver.

Beslut i Bolaget där enighet krävs i styrelsen

Följande beslut, som ska fattas i Bolagets styrelse, kräver att styrelsen är enig.

- Beslut rörande antagande eller ändring av Bolagets affärsplan.
- Investering i fastigheter, byggnader, maskiner och/eller inventarier till ett sammanlagt investeringsbelopp mellan 10 000 000 kronor och 80 000 000 kronor,
- Bolagets upptagande av lån eller annan kredit, inom beslutad budget/affärsplan
- Bolagets ställande av säkerhet, inom beslutad budget/affärsplan
- Avtal med ett bedömt värde mellan 10 000 000 kronor och 80 000 000 kronor,
- Avtal eller förändring av avtal med någon av Ägarna (eller någon som är närstående till Ägare), och
- Antagande eller ändring av styrelsens arbetsordning eller instruktion för ekonomisk rapportering eller instruktion för den verkställande direktören.

Styrdokument

Inom Bolaget ska finnas arbetsordning för styrelsen, VD-instruktion, attest- och utanordningsinstruktion, finanspolicy, samt därutöver för verksamheten relevanta styrande dokument.

Inspektionsrätt

Ägarna och kommunstyrelsen i Värmdö kommun har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt rätt att i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet. Bolaget erinras om att kommunstyrelsen i Värmdö kommun har att fatta årligt beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala kompetensen.

Redovisning och rapportering

Bolaget ska till Ägarna lämna kvartalsbokslut (d.v.s. per 31 mars och 30 september) och halvårsbokslut (dvs. per den 30 juni) som innehåller en prognos avseende återstoden av det innevarande kalenderåret.

Bolaget ska så långt som möjligt inordna sig i kommunens planering (s.k. ”årshjul”) för budget och uppföljning, samt med undantag för vad som anges i föregående stycke, tillämpa samma redovisningsprinciper som KIVAB. Bolaget ska dock lämna de uppgifter som behövs för att KIVAB ska kunna upprätta tertialrapport per 30 april samt tertialbokslut per 31 augusti.

Bolaget ska senast den 15 november varje år till Ägarna tillhandahålla av styrelsen i Bolaget beslutad budget och affärsplan med det innehåll som anges i punkt 1.1 ovan.

Bolaget ska till Ägarna överlämna den vid varje årsbokslut upprättade revisionspromemorian i samband med överlämnandet av årsbokslutet.

Bolaget skall ha en auktoriserad revisor och två (2) lekmannarevisorer. KIVAB äger rätt att ensam utse samtliga revisorer i Bolaget.

Årsredovisning och förvaltningsberättelse

Bolagets styrelse ska årligen i Bolagets förvaltningsberättelse redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats bland annat mot bakgrund av ändamålet med Bolagets verksamhet enligt bolagsordningen och uppfyllandet av Ägardirektivet.

Redovisningen ska läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning liksom för Ägarnas och kommunstyrelsen i Värmdö kommuns tillsyn enligt punkt 8 ovan.

Årsredovisning med förvaltningsberättelse ska tillsändas Ägarna och kommunstyrelsen i Värmdö kommun senast den 15 mars varje år.

Övrigt

Ägardirektivet ska, efter kommunfullmäktige i Värmdö kommuns godkännande, antas på bolagsstämma i Bolaget.

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Styrsystem för Värmdö kommun

1. Inledning

Värmdö kommun styrs ytterst av kommunfullmäktige. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, vilka har ett självständigt ansvar för att det som kommunfullmäktige har beslutat genomförs inom tilldelade ramar och i enlighet med kommunfullmäktiges styrande dokument.

Styrningen av kommunen och arbetet i fullmäktige, styrelse och övriga nämnder regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas och bolagens roll i förhållande till varandra fastställer kommunfullmäktige reglementen, vilket ligger till grund för ansvarsfördelning mellan nämnderna. För aktiebolag gäller bolagsordning och ägardirektiv i ägarpolicy och budget.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av kommunfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till kommunfullmäktige. Styrelsen ansvarar även för att beslut som ska behandlas i kommunfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att kommunfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

2. Strategisk ledning

Samtliga Värmdö kommuns verksamheter är en del av en helhet som ska samverka för att göra Värmdö till en plats där det är attraktivt att leva, bo och verka.

I Värmdö kommuns budget fastställer kommunfullmäktige vision, inriktningsmål, resultatmål samt indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Den nedan beskrivna modellen för ledning och styrning är basen i Värmdö kommuns styrning och ska användas av samtliga nämnder och bolag så att hela Värmdö kommun får en sammanhållen och integrerad modell för ledning och styrning.

3. Mål och indikatorer

Budgeten är det övergripande och överordnande styrdokumentet för Värmdö kommuns nämnder och bolag. I den läggs följande fast:

- **Vision**
- **Inriktningsmål**
- **Resultatmål till nämnderna och bolagen**
- **Indikatorer**

Vision

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Värmdö kommun och dess samtliga verksamheter ska utvecklas: ”Vision 2030 – Skärgårdens mötesplats”. I visionen beskrivs Värmdö kommuns långsiktiga mål i ett samlat budskap.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är gemensamma för koncernen. Målen är fyraåriga och anger inriktningen för Värmdö kommun under mandatperioden.

Resultatmål till nämnder och bolag

Kommunfullmäktiges resultatmål konkretiserar inriktningsmålen för kommunens nämnder och bolag. Målen gäller för berörda nämnder/bolag och är som regel fleråriga.

Mål, indikatorer och målvärden sätts med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar förutsättningar för måluppfyllelse. Hänsyn tas också till förutsättningar och kostnader för uppföljning och analys.

Målstyrningen i övriga beslutsprocesser

Kommunfullmäktiges beslutade mål ska fungera vägledande i hela organisationen och beslut ska fattas inom ramen för dessa. Det innebär bland annat att beslut som regel ska konsekvensbeskrivas utifrån de antagna målen, samt att kommunens styrdokument – utöver att uppfylla lagstiftning – även ska bidra till Värmdö kommuns vision och mål.

3.1 Mål följs upp med indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer

Indikatorer fastställs av kommunfullmäktige samtidigt som målen i budgeten. Indikatorer är de måttal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges resultatmål. För vart och ett av resultatmålen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator sätts ett årligt målvärde, utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Kommunfullmäktige kan välja att uppdra åt en eller flera nämnder att definiera relevanta indikatorer och/eller målvärden. Dessa indikatorer ska som regel fastställas av fullmäktige i samband med den efterföljande årliga budgetrevideringen.

Bedömningen av måluppfyllelse för respektive år grundas på det sammanvägda utfallet för kommunfullmäktiges indikatorer, såvida det inte finns särskilda skäl som motiverar en annan bedömning. Indikatorer med bristande måluppfyllelse ska följas av analys och åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse.

Nyckeltal

Nämnderna och bolagen fastställer inga egna indikatorer kopplade till målen. Däremot är det av stor vikt att nämnderna och bolagen till stöd för utveckling, prioriteringar och analys kontinuerligt följer relevanta nyckeltal kopplade till mål, ekonomi och verksamhet.

3.2 Uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag

Till målen kan kommunfullmäktige välja att koppla uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen. Uppdrag ges i beslut om att specifika åtgärder ska genomföras och återrapporteras inom en viss tid. Liksom för målen formuleras uppdrag med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar genomförandet.

Nämnder och bolag ska för egen del följa upp genomförandet av uppdragen med regelbundenhet.

Nämnds eller bolags uppdrag

Nämnder och bolag kan för egen del besluta om uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen genom specifika åtgärder som ska genomföras under viss tid. Dessa beslutas med hänsyn till ekonomiska ramar.

4. Process för styrning och uppföljning

Process för ledning, styrning och uppföljning

I det följande beskrivs den övergripande lednings-, styrnings- och uppföljningsprocessen för Värmdö kommun.

4.1 Budget

Värmdö kommuns främsta styrande dokument, som avser innehåll i verksamheterna, är budgeten som fastställs årligen av kommunfullmäktige. Budgeten gäller för Värmdö kommuns alla verksamheter och är, jämte reglementen och bolagsordningar som beskriver ansvarsfördelning, överordnad andra dokument. I budgeten beslutas om mål, anslag, resultatkrav och investeringsplan för nämnder och bolag. Budgeten ger därmed uppdrag till nämnderna och ägardirektiv för hel- och delägda bolag.

4.2 Verksamhets- och affärsplaner

Samtliga nämnder och bolag ska årligen med utgångspunkt i budget utarbeta en verksamhetsplan (för bolagen benämns dokumentet affärsplan) som innehåller en beskrivning av hur nämnden eller bolaget kommer att arbeta för att uppnå fullmäktiges mål och uppdrag, i enlighet med de anvisningar som kommunstyrelsen utfärdar samt de anslag och resultatkrav som fullmäktige beslutat om i budgeten.

4.3 Rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska tertialvis följa upp genomförandet av verksamhets-/affärsplaner och det ekonomiska utfallet i rapporter som behandlas i nämnden eller bolagsstyrelsen. Vid avvikelser ska rapporterna också behandla åtgärder som vidtas för att säkerställa att målen nås och resultatkrav uppnås. Kommunstyrelsen rapporterar på motsvarande sätt den samlade bilden av nämndernas och bolagens arbete samt det ekonomiska läget för Värmdö kommun till kommunfullmäktige

genom tertialrapport 1 (januari-april), delårsbokslutet vid andra tertialet (januari-augusti) samt i årsredovisning (avseende helåret).

Kommunstyrelsen kan komplettera uppföljningen i den löpande rapporteringen genom att begära in ytterligare uppgifter som styrelsen bedömer är relevanta för en tillfredställande analys, uppsikt eller planering av Värmdö kommuns verksamhet.

4.4 Systematisk utveckling, resultat och analys

För all verksamhetsuppföljning och framgångsrik utveckling är det av yttersta vikt att regelbundet analysera resultaten av arbetet och om detta leder till en effektiv verksamhet som skapar värde för invånarna. Analyser, inte enbart uppföljning, och en vilja att ta ett aktivt ansvar för slutsatserna är grunden för en effektiv verksamhet och en förutsättning för att kunna vidta åtgärder som leder till en förbättrad verksamhet och ett ständigt effektivare Värmdö kommun. För att klara framtida utmaningar behöver Värmdö kommuns verksamheter vara i ständig rörelse. Det betyder att nämnder och bolag kontinuerligt ska se över sina arbetsmetoder i syfte att nå förbättrat resultat. Värmdö kommuns samlade verksamheter bildar en helhet varför nämnder och bolag förväntas samagera i de frågor som berör mer än en nämnd/bolag.

4.5 Systematiskt arbetssätt i projekt

Vid utvecklingsarbete i verksamheterna där en större insats krävs i form av kompetens och ekonomiska resurser bör projektformen nyttjas. En fasindelad projektmodell ska tillämpas, där beslut om att gå vidare till nästa fas fattas i enlighet med mandat för såväl organisationens resurser som ekonomiska befogenheter. Faserna behovsanalys, utredning, planering för genomförande, genomförande och avslut ska ingå. Ytterligare faser eller etappindelningar av faser kan nyttjas i stora projekt. Ekonomiska effekter av att genomföra projektet, både under genomförandet och efter att projektet är avslutat ska beskrivas i utredningsfasen. Efter utredningsfasen ska beslut om inriktning fattas, innan konkreta planeringen av genomförande kan starta.

Utvecklingsinsatser som är lämpliga att genomföra som projekt är:

- Införande av nytt IT-system (även utbyte eller konkurrensutsättning av befintligt IT-system).
- Organisationsförändring, där mer än en enhet berörs.
- Investeringar där enskild investeringsbudget, projektbudget krävs.
- Lokalförsörjning, ny- om- och tillbyggnad, inhyrning eller avveckling av lokaler.

Uppdrag och utredningar bör tillämpa projektarbetsätt i tillämpliga delar, när resurser och kompetenser från flera delar av organisationen behöver samverka.

Uppdrag som ges från kommunfullmäktige eller nämnd, kan genomföras med samma metodik, där behovsfasen nyttjas till att konkretisera uppdraget och ta fram en uppdragsbeskrivning som säkerställer att förvaltningen har uppfattat uppdraget på det sätt som var avsett. Utredningsfasen tar fram en plan för att genomföra uppdraget, resursåtgång och andra kostnader samt tidplan för genomförandet.

4.6 Långsiktig planering

Nämndernas och bolagens verksamhetsplanering ska utgå från den inriktning som framgår av budgeten för Värmdö kommun. Nämnderna och bolagen ska bedriva ett aktivt och hållbart arbete i syfte att säkerställa långsiktighet i måluppfyllelse inom de av kommunfullmäktige givna ekonomiska ramarna, så att även kommande års verksamhet blir sådan att kommunfullmäktiges mål nås och de beslutade ekonomiska ramar som framgår i budget kan hållas.

5. Styrande dokument

Styrdokumentet är ett verktyg för att tillse att den politiska styrningen får genomslag i kommunens verksamheter. Kommunövergripande styrdokument bör ange hur fullmäktiges avsikter och styrning ska efterlevas inom specifika områden. Därför bör styrdokument förtydliga styrningen mot kommunens vision och bidra till ökad måluppfyllelse, eller precisera sådana krav som ställs i andra författningar. Politiska styr signaler tydliggörs även i de vägval och prioriteringar som anges i styrdokumentet.

De styrdokumentkategorier som i första hand bör efterleva visionen och bidra till

måluppfyllelsen är program, policyer och strategiska planer. Gemensamt för dessa dokument är att de på olika sätt är långsiktigt ställningstagande, vägledande och/eller planerande.

Varje styrdokument ska följa det som anges i kommunens riktlinjer för styrdokument. Riktlinjerna definierar dokumenten, deras inbördes hierarki, beslutsinstanserna samt gällande regler för aktualitetsprövning och uppföljning av samtliga styrdokument.

6. Ekonomisk förvaltning

6.1 Utgångspunkter

Kommunfullmäktiges styrning såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt utgår från kommunfullmäktiges budget. I budget fastställs mål och indikatorer som beskrivs ovan, men också skattesats, anslag till nämnderna samt resultatkrav för nämnder och bolag. I budget fastställs även externa taxor och avgifter.

Värmdö kommuns ekonomiska förvaltning på övergripande nivå regleras i kommunallagen (2017:725), lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt årsredovisningslagen (1995:1554). För Värmdö kommuns bolag gäller också aktiebolagslagen (2005:51). Utöver detta påverkas området av speciallagstiftning inom olika områden.

Som generell princip gäller att statsbidrag oavkortat ska fördelas till den nämnd vars verksamhet bidraget avser. Omvänt innebär statsbidrag som upphör att den berörda nämnden får ett minskat ekonomiskt utrymme.

Målstyrning och ekonomistyrning

Den ekonomiska styrningen ingår i den integrerade ledningen och styrningen. Ekonomistyrningen ska ge förutsättningar för målstyrningen. Den strategiska ledningen syftar till att nämnder och bolag både ska genomföra den verksamhet som krävs för att nå fullmäktiges mål och leva upp till kraven som fastställs i budgeten och i kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nämnder och bolag ska arbeta självständigt mot målen

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för hur verksamheten i nämnden eller bolaget bedrivs och för att kommunfullmäktiges mål och uppdrag uppnås. Nämnder och bolag har frihet att disponera tilldelade anslag och erhållna intäkter så som nämnden/bolaget själv beslutar är lämpligast för att nå kommunfullmäktiges mål, samt i budget fastställda ekonomiska resultatkrav och uppdrag.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för sin ekonomi

Ansvar för uppföljning av verksamhet och ekonomi ligger hos nämnder och bolagsstyrelser. En strukturerad uppföljning och analys ska ge underlag för styrningen inom nämnden eller bolaget. Nämnden eller bolagsstyrelsen ska besluta om och efterfråga den uppföljning och de underlag som krävs för en fungerande styrning.

Nämnder och bolag är en del av helheten

Samtliga nämnder och bolag ska ha invånarnas bästa för ögonen. Arbetet vid nämnder och bolag ska bedrivas med hänsyn till att samtliga kommunfullmäktiges mål ska uppfyllas, inte bara de som rör den specifika nämnden eller bolaget. Suboptimering ska undvikas, och den egna nämndens måluppfyllelse ska inte ske på bekostnad av andra nämnders förmåga att nå sina mål.

Nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar att ständigt eftersöka möjligheter till samordning och att tillvarata möjliga synergier inom kommunkoncernen. Där det är möjligt att nyttja resurser som redan etablerats i Värmdö kommun i stället för att etablera lokala lösningar eller processer ska så ske.

Nämnder och bolag ska också i dialogen med kommunstyrelsen särskilt påtala sådana förändringar i regelverk och organisation som skulle kunna gynna en effektivare och mer sammanhållen Värmdö kommun och aktivt föreslå områden där ytterligare samordning kan stärka Värmdö kommuns måluppfyllelse eller effektivitet.

6.2 Planering och uppföljning

Verksamhets-/affärsplan

Samtliga nämnder och bolag ska på det sätt som finns beskrivet ovan upprätta en verksamhetsplan (för bolagen benämns dokumentet affärsplan) av vilken det framgår hur nämnden/bolaget kommer att arbeta med att genomföra det uppdrag som nämnden eller bolaget fått i kommunfullmäktiges budget. Av planen ska också framgå nämndens och bolagets ekonomiska plan i enlighet med de förutsättningar som framgår av budget.

Verksamhets-/affärsplanen ska som huvudregel fastställas av nämnden eller bolagsstyrelsen senast årsskiftet efter det att kommunfullmäktige fastställt mål och budget (undantag kan göras exempelvis vid valår eller andra omständigheter, då planen kan fastställas under januari/början av februari). Av planen ska framgå hur kommunfullmäktiges mål för verksamheten nås och lämnade uppdrag verkställs. Redovisningen ska omfatta förväntade intäkter såsom anslag, bidrag, avgifter och ersättningar för utförda tjänster, samt en redovisning av hur dessa medel avses disponeras så att resultatkravet och kommunfullmäktiges beslutade mål nås.

I verksamhets-/affärsplanen ska också ingå en plan för intern kontroll, där nämnden/bolaget identifierar risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning eller regelefterlevnad eller på annat sätt påverka nämndens/bolagets förmåga att nå givna mål inom beslutade ramar, samt de åtgärder som planeras för att förebygga att riskerna faller ut.

Nämnderna och bolagen ska efter antagande överlämna sina verksamhets- och affärsplaner till kommunstyrelsen, som bedömer huruvida fullmäktiges direktiv enligt bl.a. mål och budget efterlevts. I det fall kommunstyrelsen noterar avvikelser ska berörd nämnd eller bolag uppmärksammas, samt kommunfullmäktige informeras.

Löpande rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska organisera den löpande uppföljningen som är nödvändig för fullgod styrning, som leder till att målen ska nås och för ekonomi i balans enligt resultatkrav.

Ekonomi vid samtliga nämnder och bolag ska följas upp regelbundet och huvudregeln är tertialvis uppföljning. För nämnder och bolag där särskilda utmaningar att exempelvis nå en ekonomi i balans har identifierats, kan kommunstyrelsen uppdra åt berörd nämnd/bolag att tillämpa månadsvis uppföljning. Uppföljningen ska, utöver till nämnden/bolaget själv, även lämnas till kommunstyrelsen. Uppdrag om månadsuppföljning ska fattas med stöd av gemensamma principer som beslutas av fullmäktige.

Om risk skulle föreligga för att kommunfullmäktiges mål inte nås ska detta mötas med omedelbara åtgärder från nämndens eller bolagets sida. Rapporteringen ska också omfatta uppföljning av nämndens eller bolagets plan för intern kontroll, inklusive redovisning av nya identifierade risker som framkommit under året samt åtgärder för att hantera dessa.

Om en nämnd eller ett bolag bedömer att beslutat resultatkrav inte kommer att nås ska åtgärder vidtas som innebär att kostnader reduceras eller att intäkter når en tillräcklig nivå så att budget hålls och målen nås.

Verksamhetsberättelsen

Nämnder och bolag ska i verksamhetsberättelse redogöra för resultatet av nämndens och bolagets arbete under året. Verksamhetsberättelsen skrivs i förhållande till den beslutade verksamhetsplanen och ska redogöra för hur nämnden eller bolaget har nått målen, samt för nämndens eller bolagets ekonomiska resultat.

Verksamhetsberättelsen ligger till grund för kommunstyrelsens årsredovisning och ska överlämnas till kommunstyrelsen senast vid den tidpunkt som kommunstyrelsen bestämmer. Berättelsen ska innehålla en samlad analys av nämndens eller bolagsstyrelsens effektivitet.

Nämnder och bolag ska som underlag inför beredningen av Värmdö kommuns budget lämna underlag till kommunstyrelsen för nästkommande fyraårsperiod. Sådant underlag ska utgå från kommunfullmäktiges vision, inriktningsmål, resultatmål och beslutade anslag samt resultatkrav. Underlaget ska omfatta nämndens eller bolagets ekonomiska förutsättningar, investeringsplan samt uppföljning av nämndens internkontrollplan. De styrande principer för Värmdö kommuns

investeringar som anges i budget utgör underlag för att ta fram berörda nämnders och bolags investeringsplaner, uppdelade på planerade och beslutade projekt. Kommunstyrelsen kan utfärda ytterligare anvisningar för hur denna rapportering ska ske.

6.3 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av ledningen och styrningen och följer de cykler som gäller för verksamhetsplanering och uppföljning.

Internkontrollen syftar till att uppnå:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer.
- Att risker identifieras, förebyggs och förhindras.

Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten. Ett fungerande internkontrollarbete är viktigt för att långsiktigt nå mål och upprätthålla förtroende för nämndens eller bolagets verksamhet. Enligt kommunallagen ansvarar nämnder och bolagsstyrelser för att säkerställa en tillräckligt god intern kontroll inom nämndens eller bolagets verksamhetsområde.

I samband med nämndens och bolagets antagande av verksamhets-/affärsplan upprättas även en internkontrollplan för kommande år. Internkontrollplanen ska biläggas verksamhets-/affärsplanen. Kommunstyrelsen säkerställer i sin uppsikt över nämnder och bolag att den interna kontrollen efterlevs, hanteras och följs upp.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att en god internkontroll upprätthålls i den kommunala verksamheten. I ansvaret ingår också att informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen ansvarar för att en organisation kring intern kontroll upprättas i kommunen samt att organisationsövergripande anvisningar och regler upprättas.

6.4 Uppsiktsplikt

I kommunallagen läggs ett ansvar på kommunstyrelsen att utöva så kallad uppsikt över nämnder och bolag. Uppsiktsplikten i kommunallagen innebär att kommunstyrelsen har en särställning bland nämnderna och ska ha en övergripande kontroll över att verksamheten i Värmdö kommun bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges vision och mål och de kommunövergripande styrande dokumenten, över att lagar efterlevs samt över att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Inom ramen för uppsiktsplikten kan kommunstyrelsen lämna råd och anvisningar om nämnders och bolags verksamheter. Dock har styrelsen inte någon rätt att besluta om verksamhet som en annan nämnd eller ett bolag har ansvar över.

Bilaga 4 Målbilaga 2024-2027

Läsanvisning

"Inriktningsmål" gäller för samtliga nämnder och bolag

"Resultatmål" gäller för de nämnder och bolag som anges i kolumnen "nämnd/bolag"

"Indikator" ska följas av de nämnder och bolag som anges i kolumnen "nämnd/bolag"

Utfall inom parentes är preliminära

Celler markerade med "-" saknar utfall/målvärde för aktuell period

KOLAD	Inriktningsmål	Värmdö kommun levererar hållbar välfärd för de som bor och verkar här	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Nämnd/bolag
	Resultatmål	Företag i Värmdö har goda förutsättningar att verka och utvecklas								KS, BMHN, SCN, VHAB
N00999	Indikator	Antal nystartade företag/1000 invånare 16-64 år	15,2	14,3	-	16	16	16	16	KS
U07451	Indikator	Företagsklimat enligt öppna jämförelser	74	73	-	77	79	82	83	KS, BMHN, SCN
N03071	Indikator	Förvävsarbetande i näringslivet	72,8	-	-	72	73	74	75	KS
U40402	Indikator	Näringslivsklimat, Svenskt Näringslivs index	3,24	3,07	-	3,4	3,6	3,8	3,9	KS
	Resultatmål	Barn, elever och studenter når utbildningens mål								FSN, GSN, SCN, VON, GAB, GVAN
N15436	Indikator	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunal huvudman, andel (%)	90,2	87,8	87,3	91	92	93	93	GSN
N17461	Indikator	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	81,5	83	-	86	88	90	91	GVAN
	Förslag	Andel elever med 15 % frånvaro eller mer, genomsnitt sex terminer (%)	-	34	(32)	29	25	21	18	GSN
	Förslag	Andel skolor (egen regi, med elever i åk 9) som har positiva salsavärden (%)	-	-	60	80	100	100	100	GSN
	Förslag	Andel elever som tar godkänt betyg eller på annat sätt fullföljer sina studier inom vuxenutbildningen	-	-	-	89	90	92	92	GVAN
	Förslag	Andel i YH-utbildning som fått arbete 6 månader efter avslutad utbildning	95	100	(79)	90	90	90	90	GVAN
N11821	Förslag	Andel barn 3-5 år inskrivna i förskola (per den 15 oktober)	95,5	96,7	-	97	97	97	98	FSN
	Resultatmål	Den enskilde är delaktig, förstår och har inflytande över sin situation								FSN, GSN, VON, GVAN, SCN, KS, ÖFN, VN, KOFN
U23461	Förslag	Andel brukare inom särskilt boende som upplever att hänsyn tas till åsikter och önskemål	-	70	84	85	85	86	86	VON
U21463	Förslag	Andel brukare inom hemtjänst som upplever att hänsyn tas till åsikter och önskemål	-	83	71	73	75	77	80	VON
	Förslag	Andel vårdnadshavare som anser att barnet har delaktighet och inflytande i förskolan	87,5	86	91,5	91,5	91,5	92	92	FSN
U00454	Indikator	Medborgarnas upplevelse av möjligheter till inflytande (NII)	58	59	-	63	66	70	71	KS
	Indikator	Valdeltagande (i kommunvalet) i kommunens olika delar	-	85,43	-	-	-	88	-	KS
	Förslag	Andel elever som upplever sig vara delaktiga och ha inflytande över sina studier på vuxenutbildning	ca 60	ca 60	-	80	83	86	87	GVAN
	Resultatmål	Ett gott bemötande i kontakt med kommunen								Samtliga nämnder och bolag
N00640	Indikator	Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	84,2	80,4	-	90	93	95	95	KS
	Resultatmål	En äldreomsorg av god kvalitet								VON
U21468/1	Indikator	Nöjdhet brukare Säbo/hemtjänst	-	69/83	61/70	83/87	86/88	90/90	90/90	VON
U21401	Indikator	Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	12	12	-	11	10	10	10	VON

Inriktningsmål	I Värmdö kommun har invånarna jämlika och trygga livsvillkor	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Nämnd/bolag
Resultatmål	Goda uppväxtvillkor för barn och unga								FSN, GSN, SCN, GVAN, VON, KOFN, TEN
Förslag	Andel invånare 0-19 år i hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd (%)	3,1	2,5	-	2,3	2,2	2,1	2,0	GVAN
Förslag	Andel vårdnadshavare som upplever att barnet får det stöd och hjälp som behövs i förskolan (%)	93	92	95	95	95	96	97	FSN
Förslag	Antal barn/lärare med förskolläralegitimation, kommunal regi	17,9	18,2	-	18	17	17	16,5	FSN
Förslag	Andel barn och ungdomar (7-19 år) som är aktiva i en idrottsförening (%)	-	-	-	Målvärde beslutas T2 2024				KOFN
Förslag	Andel ungdomar 16-19 år inom KAA som skrivs ut till studier eller annan sysselsättning efter åtgärd (%)	-	-	71	72,5	74	75,5	77	GVAN
Resultatmål	Värmdö upplevs tryggt								VON, SCN, KOFN, KS, TEN, FSN, GSN
U23521 Förslag	Andel brukare som upplever trygghet inom särskilt boende (%)	-	79	78	80	82	83	85	VON
U21505 Förslag	Andel brukare som upplever trygghet inom hemtjänst (%)	-	83	78	80	82	83	85	VON
Förslag	Andel vårdnadshavare som anser att barnet är tryggt i förskolan (%)	98	97	97	97	97	98	98	FSN
Förslag	Våga visa: Jag känner mig trygg i skolan åk 3	88	88	91	91	91	92	93	GSN
Förslag	Våga visa: Jag känner mig trygg i skolan åk 6	89	85	88	88	89	90	91	GSN
Förslag	Våga visa: Jag känner mig trygg i skolan 8	84	87	89	89	90	91	92	GSN
Förslag	Utsatt för brott under de senaste 12 månaderna (Polisens trygghetsundersökning)	22	-	24	23	22	21	20	KS
Förslag	Trygghet kvällstid (Polisens trygghetsundersökning)	78	-	82	83	84	84	85	KS
Förslag	Trygghet kvällstid, ålder 65+ (Polisens trygghetsundersökning)	-	-	76	77	78	79	80	KS
Resultatmål	Folkhälsan ska öka								KS, SCN, VON, KOFN, FSN, GSN,
U01473/1 Indikator	Medellivslängd för befolkningen (män/kvinnor)	81,9/85,7	82/85,6	-	82/86	82,5/86,5	83/87	83/87	KS
U01473 Indikator	Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	88	-	-	90	91	92	92	KS
Resultatmål	Värmdöborna känner egenmakt och frihet genom egen försörjning								GVAN, SCN, VON, KS
N03920 Indikator	Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde % av andel bef. (%)	4	3,2	(3,6)	4	4	4	4	GVAN, SCN
N31816 Indikator	Långvarigt behov av försörjningsstöd, andel av befolkningen (%)	0,65	0,54	(<0,6)	0,55	0,5	0,5	0,5	GVAN
Resultatmål	Värmdö kommuns verksamheter bidrar till ökad jämställdhet								Samtliga nämnder och bolag
Förslag	Andel flickor 7-19 år som är medlem i bidragsberättigad förening (%)	-	-	45	50	50	50	50	KOFN
Förslag	Gymnasiebehörighet (kommunal huvudman), differens pojkar/flickor (procentenheter)	-	1,6	1,5	<1	<1	<1	<1	GSN
Inriktningsmål	Värmdö kommun har en god ekonomisk hushållning och nöjda medarbetare	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Nämnd/bolag
Resultatmål	Ett hållbart ekonomiskt resultat								Samtliga nämnder och bolag
Indikator	Budgetföljsamhet, %	247	180	91	</= 100	</= 100	</= 100	</= 100	Samtliga nämnder
Indikator	Positivt resultat enligt balanskravet	6,1	7,9	1,1	1,0	3,0	3,6	3,9	Mäts på kommunnivå (exkl VA-kollektivet)
Indikator	Soliditet (%)	30	32	31	30	29	30	31	Mäts på kommunnivå (exkl VA-kollektivet)
Förslag	Andel relevanta upphandlingar som ställer krav enligt Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier (%)	-	88	-	90	95	100	100	KS
Resultatmål	Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare								KS
Indikator	Andel medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare, %	-	50	-	57	64	68	69	KS
Indikator	Hållbart medarbetarengagemang (index)	-	77	-	80	81	82	83	KS
Indikator	Frisknärvaro (%)	90,2	91,7	(91,9)	92	92	92	92	KS
Indikator	Andel heltidstjänster (%)	82,6	84	(84,2)	84,5	85	85,5	86	KS

Inriktningsmål	En miljö- och klimatomfattigt hållbar kommun	Utfall 2022	Utfall 2023	2024	2025	2026	2027	Nämnd/ bolag
Resultatmål	Begränsad klimatpåverkan							Samtliga nämnder och bolag
Indikator	Utsläpp av växthusgaser från kommunkoncernen (ton CO ₂ e)	data håller på att tas fram	finns ej data	14 300	13 400	12 500	11 800	KS, samtliga nämnder och bolag
Indikator	Kolinlagring i de kommunala naturreservaten (ton CO ₂ e)	finns ej data	610	1 530	2 510	3 250	3 250	KS
Indikator	Klimatpåverkan från livsmedel inom kommunal verksamhet (kg CO ₂ e/kg livsmedel)	1,6	finns ej data	1,55	1,51	1,47	1,42	FSN, GSN, VON
Indikator	Utsläppsminskning till följd av laddstolpar installerade av kommunen (publika & kommunala) (kg CO ₂ e)	58233	finns ej data	107500	112400	117400	117400	TEN
Resultatmål	Hållbar konsumtion							FSN, GSN, GVAN, VON, TEN, KS
Indikator	Andel inköpta ekologiska livsmedel inom kommunal verksamhet (%)	33%	finns ej data	45%	50%	52%	54%	FSN, GSN, GVAN, VON
Indikator	Matsvinn inom kommunal verksamhet (g/ätande serverings- och tallrikssvinn)	90	finns ej data	85	80	75	70	FSN, GSN, VON
Indikator	Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)		finns ej data	35	37	39	41	TEN
Indikator	Total mängd avfall per invånare (kg/inv mat- och restavfall)		finns ej data	190	186	182	178	TEN
Resultatmål	Hållbar energianvändning							TEN
Indikator	Minskad energiförbrukning (kWh/m ²) i kommunens egna fastigheter (%)		Nuläge 2023: 162 kWh/m ² - minska 5% per år	5	5	5	5	TEN
Indikator	Produktion av solceller installerad på kommunens fastigheter (MWh)	205	finns ej data	320	370	420	420	TEN
Resultatmål	Hållbara ekosystem samt hållbar mark- och vattenanvändning							KS, TEN
Indikator	Andel folkbokförda anslutna till kommunalt VA (%)		75	76	77	78	79	TEN
Indikator	Kommunalt skyddad natur (yta i hektar, hav och land)		Nuläge 2023: 158,49	öka	öka	öka	öka	KS
Indikator	Restaurerade/anlagda våtmarker i kommunens regi (antal nya/år)		0	1	1	1	1	KS
Resultatmål	Hållbar mobilitet							KS, TEN, bolagen
Indikator	Nyutbyggnad gång- och cykelvägar, av kommunen och övriga aktörer (m)		770	1800	2900	2800	1200	KS
Indikator	Andel förnybart bränsle i kommunkoncernens fordon och arbetsmaskiner (%)	35	finns ej data	40	42	45	50	TEN, KS, bolagen
Indikator	Andel folkbokförda i kollektivtrafiknära centrumområden (G:berg, Hemmesta, Brunn, Stavsnäs, Björkås)(%)		Nuläge sept 2023: 49%	öka	öka	öka	öka	KS
Indikator	Antal publika och kommunala laddstolpar		Nuläge 2023 Värmdö kommun och Värmdö hamnar: Totalt: 180 - kommunala (81 VK), publika (69 VK, 30 Värmdö hamnar)	öka	öka	öka	öka	TEN, KS, bolagen
Indikator	Antal infartsparkeringar (platser)		Nuläge 2023: 1392 platser	öka	öka	öka	öka	KS

Bilaga 5 Utbyggnadsplan Värmdö kommun

Inledning

I utbyggnadsplanen beskrivs hur utbyggnaden och planeringen ska se ut de kommande åren med utgångspunkt i kommunens översiktsplan samt förutsättningar såsom framkomlighet i vägnätet. Här beskrivs pågående och kommande detaljplanering av bostäder samt projekt i genomförande och vilket behov av kommunal service såsom skola och förskola, rekreation och infrastruktur som bostäderna skapar.

Förutsättningar

Översiktsplanens utbyggnadsstrategi

I översiktsplanen presenteras kommunens utbyggnadsstrategi, i vilken övergripande utveckling av bebyggelse, natur och infrastruktur beskrivs. I strategin anges att kommunens utbyggnadstakt bör möta den efterfrågan som finns på bostäder samtidigt som tillväxten ska vara hållbar och ske i en takt och på de platser där kommunen har en förmåga att möta utvecklingen på ett bra sätt. Huvudfokus är utbyggnad i anslutning till den redan bebyggda miljön och en koncentring samt förtätning av bebyggelse i områden med god tillgång till kollektivtrafik, främst i kommunens centrumområden Gustavsberg, Brunn, Hemmesta, Stavsån och Björkås.

Utbyggnad i takt med infrastruktur

Utbyggnaden av trafikinfrastrukturen i kommunen har inte utvecklats i takt med kommunens tillväxt. I vägnätet går det att peka ut ett visst antal flaskhalsar där framkomligheten för trafiken under maxtimmarna är begränsad då ett stort antal fordon ska passera. Det finns få alternativa vägar att ta och ett stort antal av resenärerna måste passera dessa flaskhalsar. Den geografiska strukturen gör systemet sårbart då det oftast bara finns en väg att välja på när och om en olycka uppstår. Störst kapacitetsbrist finns på delar av väg 222 och 274, från Mölnvik i de östra delarna av Gustavsberg och ut mot Stavsnäs samt mot Hemmesta vägskäl.

Genom att samordna planering för bebyggelse och trafik kan ett balanserat trafiksystem växa fram där transportbehovet minskar. Ny bebyggelse behöver därför styras till platser som är lämpliga utifrån framkomlighetsutmaningarna, så framkomligheten inte försämras. Bäst förutsättningar i infrastrukturen finns i Gustavsberg och till Ingarö. Idag finns framkomlighetsproblem för trafiken till Hemmesta och kommande planläggning bör därför avvaktas till en framtida hållbar trafiklösning kan presenteras. Pågående planläggning av Hemmesta centrum ska dock fortsatt prioriteras för att möjliggöra ett levande, tryggt och lokalt kommundelscentrum. I övrigt föreslås inga nya detaljplaner startas upp i området under mandatperioden.

Utbyggnad av bostäder, samhällsservice och infrastruktur

Planeringen av nya bostäder i kommunen ska utgå från de vägledande ställningstaganden som görs i kommunens översiktsplan. På grund av kapacitetsbristen i vägnätet styrs planering av ny bebyggelse de kommande åren främst till Gustavsberg och Brunn.

När kommunen växer med nya bostäder skapas behov av samhällsservice såsom förskola, vård och omsorg, idrottsytor, rekreationsområden samt utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp och gång- och cykelvägar.

Nedan beskrivs pågående och kommande detaljplanering av bostäder samt projekt i genomförande och vilket behov av kommunal service, rekreation och infrastruktur

som bostäderna skapar.

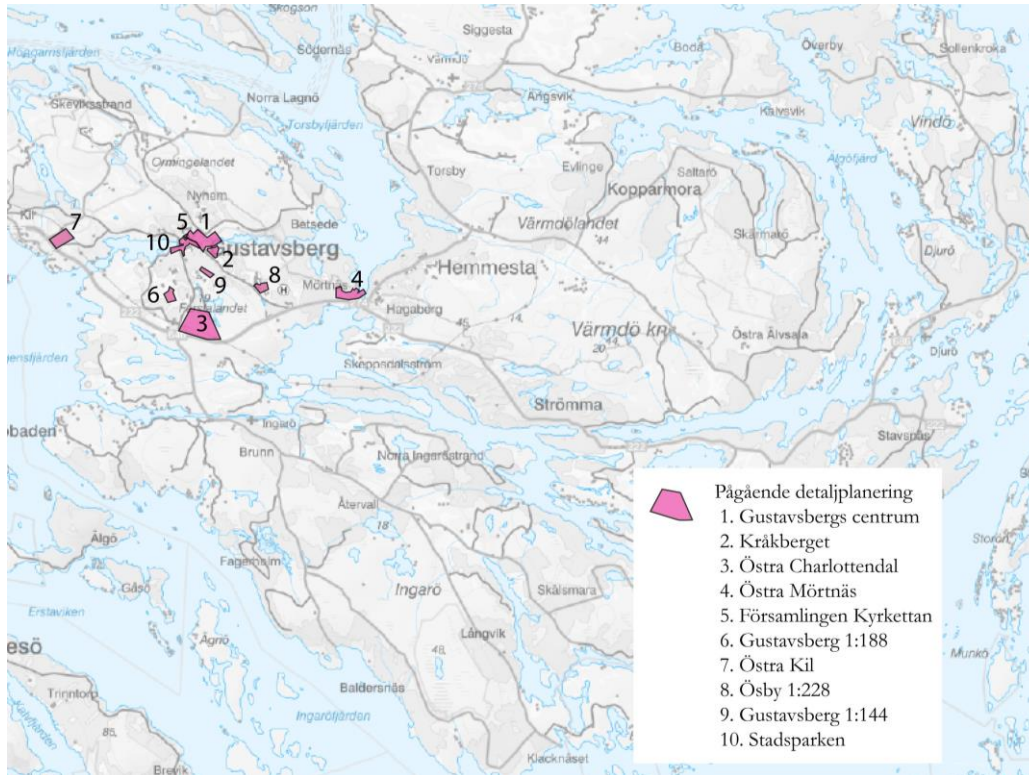
Gustavsberg

I Gustavsberg pågår detaljplanering för cirka 1 600 nya bostäder i detaljplanerna Gustavsbergs centrum, Kråkberget, Östra Charlottendal och Östra Mörtnäs. Här finns även detaljplaner som har fått laga kraft, Porslinskvarteren och Ösby 1:80, där genomförande pågår genom utbyggnad av cirka 350 bostäder. Med kommande, men ännu ej startade alternativt pausade detaljplaner, möjliggörs för cirka ytterligare 1 000 bostäder i Gustavsberg med närområde. De detaljplaner som föreslås startas upp utgör delar av Gustavsbergprojektet, stärker stråken i samhället eller bidrar på annat sätt till att stärka Gustavsberg som kommunens centralort. Detaljplaner som föreslås startas upp under mandatperioden är Ösby 1:91, Ösby 1:88, Ösby 1:38 Sveviatomten, Vattentornsberget, Kvarnbergsterrassen och del av Gustavsberg 1:7 Lucktomten. De siffror på antal bostäder som presenteras ovan är preliminära och kan komma att ändras med förändringar i projekten eller nya planbesked.

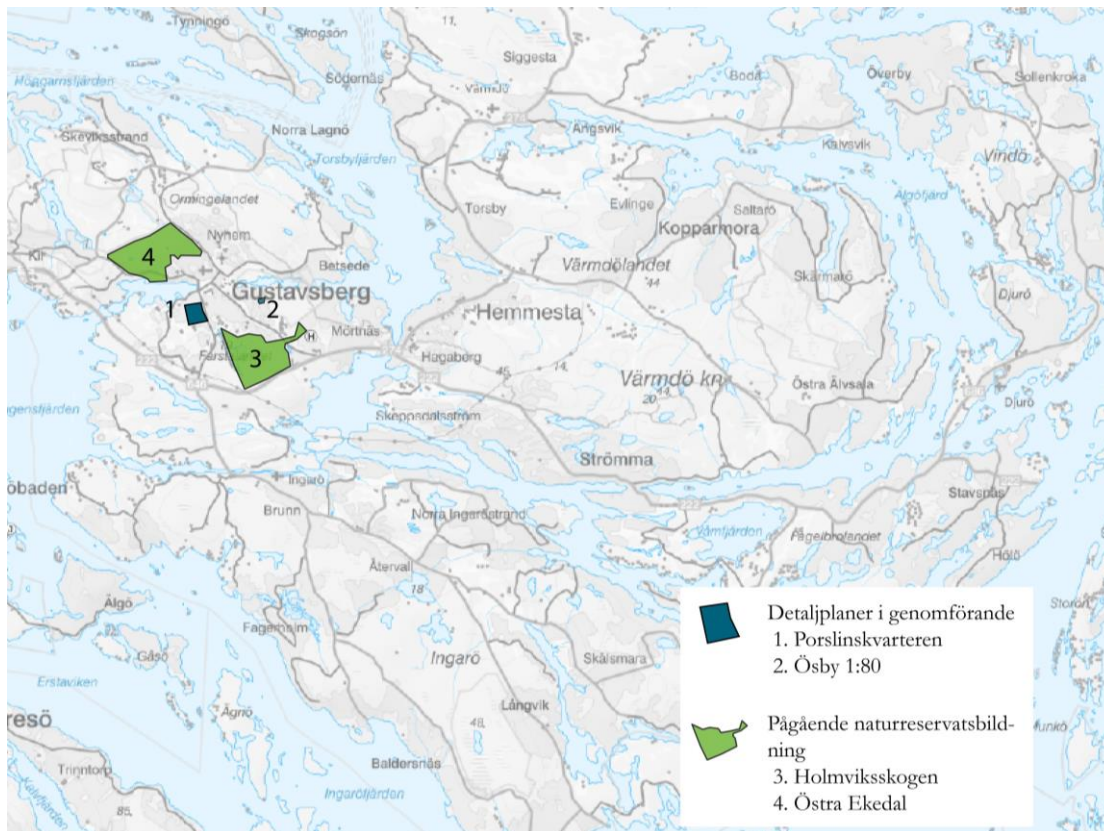
Förutom planläggning av bostäder pågår även planläggning för en utbyggnad av församlingsgården, småindustri i Ekobackens norra del på fastigheten Gustavsberg 1:188 samt för ett nytt industriområde i Östra Kil.

Med den tillväxt som kommer att ske i Gustavsberg bedöms behovet av samhällsservice de kommande åren vara nya förskolor samt ett nytt särskilt boende för äldre. Dessa behov utreds bland annat i detaljplanerna Ösby 1:228, Östra Charlottendal och Gustavsbergs centrum. För närvarande utreds även Gustavsgården (Gustavsberg 1:144), för att se över en omvandling av befintlig byggnad. Med en större befolkning behövs även tillgång till idrotts- och rekreationsytor i form av isidrott, ridskoleplatser och naturreservat. För närvarande pågår planläggning av en stadspark, en förstudie kring byggnation av isidrotter på Ekvallen, utredning av ridskoleplatser (läs mer längre ner i dokumentet) samt naturreservatsbildning i både Holviksskogen och Östra Ekedal.

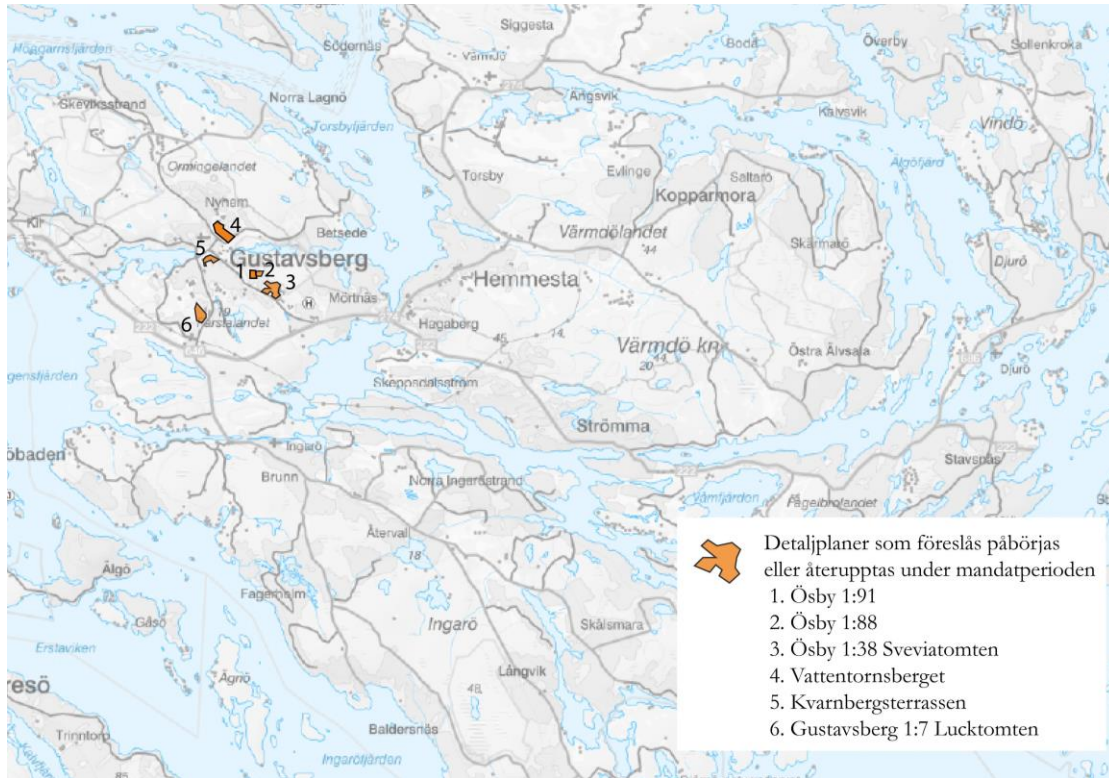
Alla detaljplaner samt naturreservatsbildningar redovisas i kartorna nedan.

Kartan visar pågående detaljplanering av bostäder, service och infrastruktur i Gustavsberg.

Kartan visar detaljplaner i genomförande samt pågående naturreservatsbildningar inom eller i anslutning till Gustavsberg.

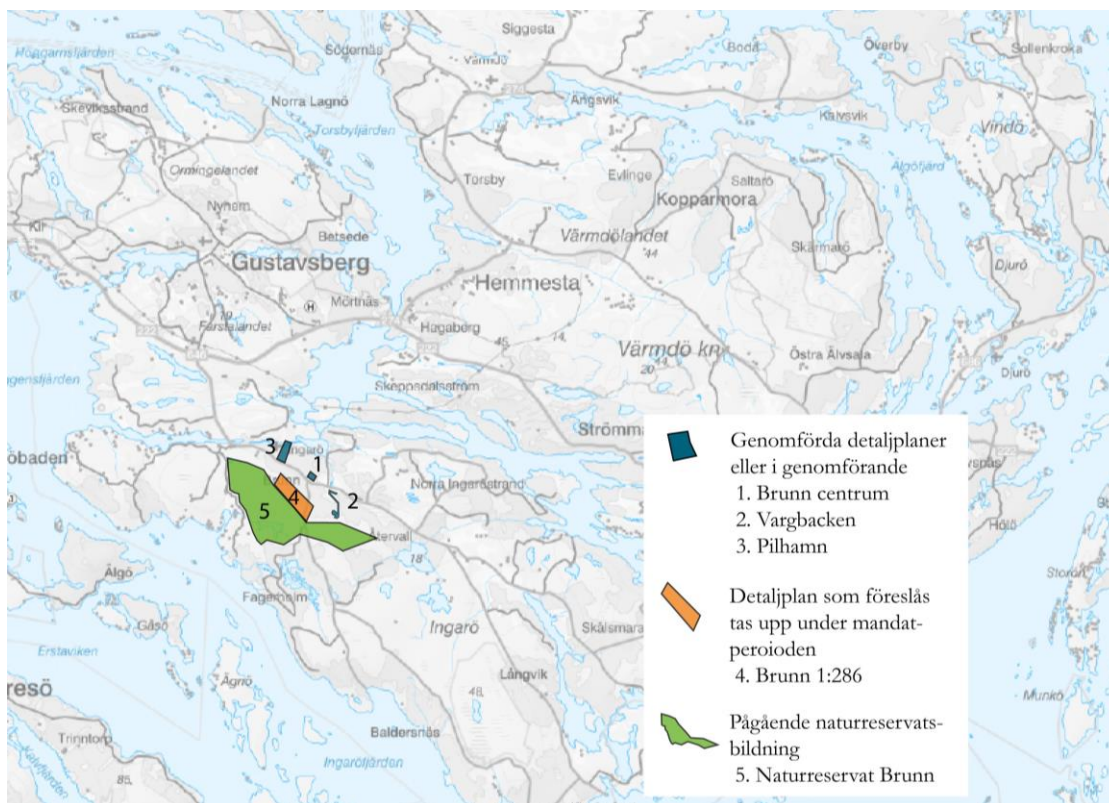

Kartan visar detaljplaner som föreslås påbörjas eller återupptas i Gustavsberg under mandatperioden.

Brunn

Två detaljplaner för bostäder är nyligen utbyggda i Brunn, Brunn centrum och Vargbacken. Dessa har bidragit med cirka 290 nya bostäder. För att ytterligare stärka Brunn som kommundelscentrum finns behov av fortsatt detaljplanering och utbyggnad av samhället. För tillfället arbetar kommunen inte aktivt med någon detaljplan för bostäder i Brunn, däremot finns det en detaljplan som är pausad men bedöms kunna starta igen under mandatperioden, Brunn 1:286. Detaljplanen skulle bidra med ytterligare 300 bostäder. Siffran är dock preliminär och kan komma att ändras med förändringar i projektet.

Med den tillväxt som kommer att ske i Brunn bedöms behovet av samhällsservice inom en 10 års-period vara ett ökat antal förskoleplatser på Ingarö. Med en växande befolkning behövs även rekreationsområden. I Brunn pågår bildande av ett naturreservat i anslutning till centrumområdet. För närvarande pågår även byggnation av ett särskilt boende för äldre, Pilhamn. Inflyttning är planerad till hösten 2024. Detaljplaner och naturreservatsbildning redovisas i kartan nedan.

Kartan visar genomförda detaljplaner samt detaljplaner som är i genomförande i Brunn, detaljplan som föreslås återupptas under mandatperioden samt pågående naturreservatsbildning.

Hemmesta

Idag finns framkomlighetsproblem för trafiken till Hemmesta och kommande planläggning bör därför avvaktas till en framtida hållbar trafiklösning kan presenteras. Pågående planläggning av Hemmesta centrum ska dock fortsatt prioriteras för att möjliggöra ett levande, tryggt och lokalt kommunalsentrum. I övrigt föreslås inga nya detaljplaner startas upp i området under mandatperioden.

Med den tillväxt som kommer att ske i Hemmesta bedöms behovet av samhällsservice inom en 10 års-period vara ett ökat antal förskoleplatser på Värmdölandet. Även ett nytt vattentorn behövs, vilket är under detaljplaneläggning. Detaljplanerna redovisas i kartan nedan.

Pågående detaljplanering av bostäder, service och infrastruktur i Hemmesta.

Projekt och utredningar som rör flera kommundelar alternativt ligger utanför centrumområden

Fler barn och unga står i kö till ridskoleplats än vad som finns att tillgå i kommunen. Förvaltningen tog därför fram en ridskoleutredning¹ år 2019 vilken belyste behovet av att utöka antalet ridskoleplatser. I mål och budget 2023 – 2026² gav kommunfullmäktige kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utveckla ridsporten i kommunen och den 29 maj 2023 beslutade kultur- och fritidsnämnden att ge kultur- och fritidskontoret i uppdrag att ta fram en förstudie för att utveckla ridsporten i Värmdö kommun. Förstudien belyser möjligheterna till utveckling av kommunens ridanläggning Södra Evinge gård och förutsättningarna för ett eventuellt förvärv av Gustavsbergsstallet. Den 20 september 2023 gav kommunstyrelsen förvaltningen i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning inför beslut om inriktning. Utredningen ska vara underlag för att fastställa de ekonomiska konsekvenserna av lösningsförslagen presenterade i förstudien.

Utöver de centrumnära naturreservatsbildningar som presenteras tidigare i dokumentet pågår även en naturreservatsbildning i kommunens ytterskärgård i området Grönskär – Horssten – Mälkobbarna samt Björkskärs skärgård och Lilla Nassa.

Prioriterade förändringsområden

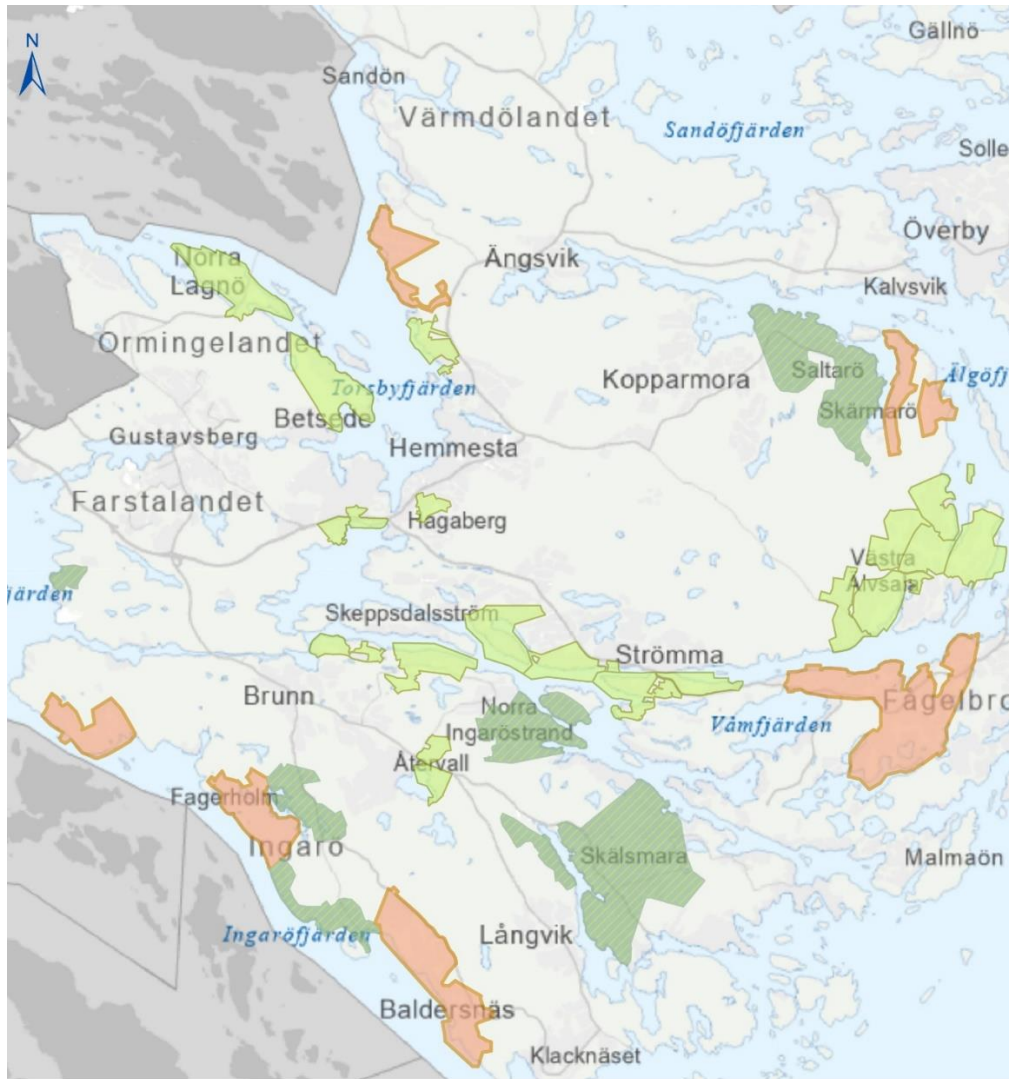
Utöver planläggning av centrumområden pågår även planläggning av prioriterade förändringsområden (PFO-områden). Prioriterade förändringsområden utgör tidigare fritidshusområden som i allt högre grad blir permanentbebodda. Till dessa områden byggs kommunalt vatten och avlopp ut och byggrätterna ses över för att möjliggöra för permanentboende. I kommunens PFO-områden bibehålls karaktären tack vare/till följd av att omfattande förtätning genom avstyckning undviks. Inga större utbyggnader planeras alltså i dessa områden.

För närvarande pågår planläggning av 13 prioriterade förändringsområden och fler detaljplaner bedöms kunna startas upp under mandatperioden. Mer information

¹ Dnr 2018KOFN/0147

² Mål & Budget 2023-2026 Dnr:2022KS/0635

finns i översiktsplanen.

Teckenförklaring

- Prioriterade förändringsområden - 2022-2026
- Prioriterade förändringsområden - Pågår
- Prioriterade förändringsområden - Efter 2026

Kartan visar prioriterade förändringsområden i kommunens översiktsplan.

Bilaga 6 Klimatbudget Värmdö kommun

1. Bakgrund

Kommunens antagna miljö- och klimatplan 2020 - 2030 innehåller flera mål, varav ett är att Värmdö kommun år 2045 inte ska bidra med några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Det ligger i linje med Sveriges nationella mål i det klimatpolitiska ramverket. Klimatbudgeten utgör ett styrmedel för att uppnå kommunens redan antagna utsläppsmål och innebär inte att nya mål antas. Det är inte en finansiell budget utan en utsläppsbudget för växthusgaser med syftet att successivt begränsa utsläppen och medför volymbegränsning av växthusgasutsläppen från 2019 till 2045. Värmdö kommuns klimatbudget innehåller förutom koldioxid även växthusgaserna metan och lustgas.

2. Klimatanalys

För att kartlägga Värmdö kommuns växthusgasutsläpp genomfördes under 2021 en klimatanalys för 2020 års utsläpp som presenterades för kommunstyrelsen i september 2021.¹ Analysen innefattade både den kommunala verksamheten, de kommunala bolagen samt den geografiska kommunen, omfattande kommunens invånare, fritidsboende och besökare. Då 2020 var ett pandemiår gjordes senare en klimatanalys för 2019 i syfte att använda det som basår. Analysmetoden som användes är *Greenhouse Gas Protocol*, en vedertagen internationell standard för klimatberäkningar för både kommuner och företag. Analys av utsläppen för den geografiska kommunen inklusive kommunorganisationen och bolagen har således genomförts för åren 2019,

¹ Vid samma möte tog kommunstyrelsen beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att införa en klimatbudget i syfte att identifiera möjligheter och arbetssätt för att minska utsläppen (se KS §130/21).

2020 och 2021.

Resultatet av analysen visade att utsläppen 2019 uppgick till ca 364 900 ton CO₂e för den geografiska kommunen varav kommunorganisationen inklusive de kommunala bolagen stod för ca 18 500 ton CO₂e. För att kartlägga utsläppen från den kommunala verksamheten har aktivitetsdata och så kallad 'spend'-data från kommunens ekonomisystem använts. På basis av detta har direkta utsläpp beräknats från den egna verksamheten, till exempel utsläpp från kommunens bilar. Dessutom har beräkningar gjorts för indirekta utsläpp från energi i egna eller hyrda lokaler, samt indirekta utsläpp som uppstår från tjänsteresor, transporter, med mera, och vid produktion och transport av inköpta varor och tjänster (i hela leverantörskedjan).²

Växthusgasutsläppen för invånare, fritidsboende och besökare baseras på nationell statistik från SCB och Nationella emissionsdatabasen nedbruten på Värmdö kommun. Dessa utsläpp inkluderar även konsumtionsbaserade utsläpp utanför Sveriges gränser, vilka uppstår exempelvis vid konsumtion och flygresor. Data från företag har inte funnits tillgänglig för klimatanalysen.

Klimatanalysen för 2020 presenterades för kommunstyrelsen den 22 september 2021. Vid samma möte tog kommunstyrelsen beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att införa en klimatbudget i syfte att identifiera möjligheter och arbetssätt för att minska utsläppen (se KS §130/21).

3. Beräkning av klimatbudget

Värmdö kommuns klimatbudget bygger på klimatanalysen från basåret 2019. Klimatbudgeten beskriver både den totala och årliga utsläppsminskning som krävs för att halvera utsläppen till 2030 och nå nettonoll utsläpp till 2045. Budgetberäkningen är gjord på lång sikt för den geografiska kommunen som helhet, där kommunorganisationen och bolagen ingår, och på medellång sikt endast för kommunorganisationen och bolagen.

Klimatbudgeten förväntas bidra till att förbättra den övergripande styrningen inom klimatområdet genom att ta ett helhetsgrepp om utsläppen från den kommunala verksamheten, och möjliggöra att olika klimatåtgärder vägs mot varandra. Med faktiska data blir det lättare att följa upp effekterna av vidtagna åtgärder. Sammantaget bedöms klimatbudgeten kunna stärka

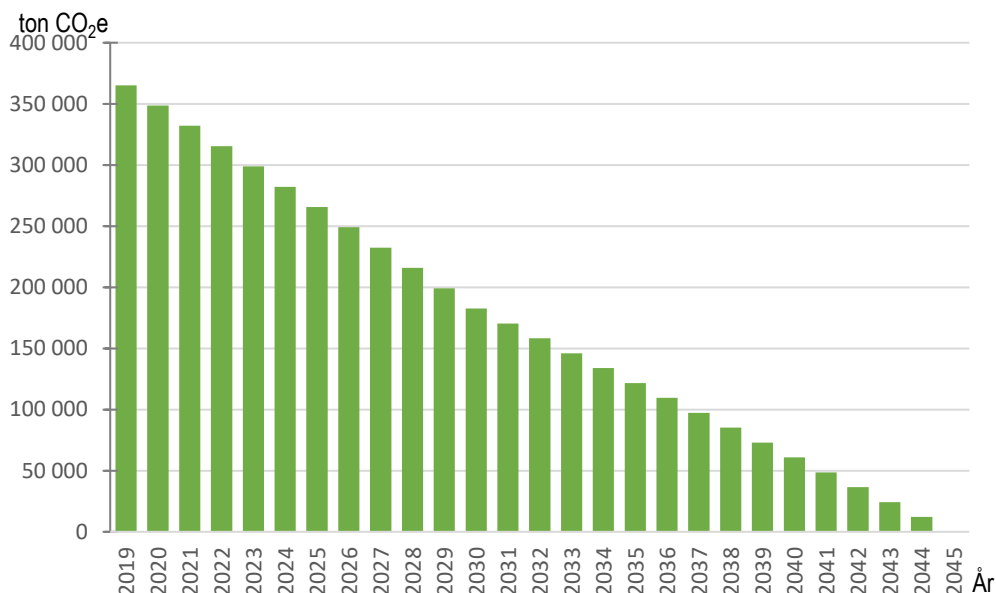
² I *Greenhouse Gas Protocol* benämns dessa utsläppskategorier under: **Scope 1:** Direkta utsläpp från fossila bränslen i den egna verksamheten; **Scope 2:** Indirekta utsläpp från energi i egna eller hyrda anläggningar; **Scope 3:** Indirekta utsläpp från alla övriga källor.

förutsättningar för att uppnå resultatmålet *Begränsad klimatpåverkan* under inriktningsmålet *En miljö- och klimatomfattad hållbar kommun*, samt uppnå målen i miljö- och klimatplan 2020 – 2030.

3.1 Långsiktig klimatbudget geografiska kommunen

Den totala långsiktiga klimatbudgeten för den geografiska kommunen uppgår till ca 4 561 000 ton CO₂e från 2019 till 2045.

I den geografiska kommunen ingår invånare, fritidsboende, besökare och kommunorganisationen samt de kommunala bolagen. Volymen på Värmdös totala klimatbudget är summan av de gröna staplarna i Figur 1 och innebär att det i genomsnitt krävs en sexprocentig minskning av utsläppen årligen för att målet om nettonoll till 2045. En linjär minskning som presenteras i Figur 1 kommer sannolikt inte ske utan utsläppen kommer variera över åren.

Figur 1 Klimatbudget för Värmdö kommun i ton CO₂e år 2019 – 2045 totalt för den geografiska kommunen (inklusive kommunorganisationen).

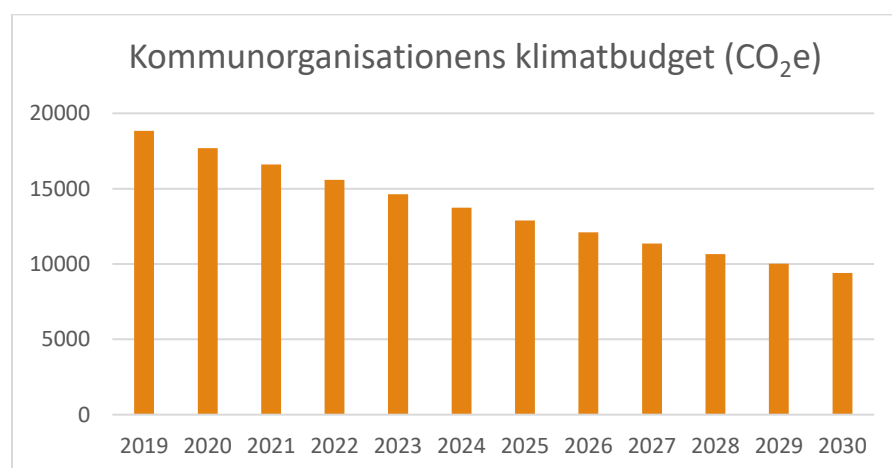
Skälet till att även inkludera invånarnas konsumtionsbaserade utsläpp i den totala klimatbudgeten, trots att kommunens rådighet över dessa utsläpp är lägre, är att de ingår i kommunens antagna utsläppsmål och är avgörande för klimatomställningen då de utgör den absoluta merparten (ca 96 procent år 2019) av de totala utsläppen i kommunen. Ett förslag på ett nationellt mål för konsumtionsbaserade utsläpp behandlas för närvarande av regeringen, vilket gör det lägligt för kommunen att påverka och följa upp dessa utsläpp. Årliga mål kommer emellertid inte sättas för den geografiska kommunen.

För att bidra till att utsläppen från invånarna, fritidsboende och besökare minskar är kommunens främsta roll dels att skapa bättre förutsättningar för bland annat klimatsmarta val rörande resor och transporter, minskad energiförbrukning, där exempelvis kommunens energi- och klimatrådgivare kan stötta, och dels att bidra till beteendeförändringar genom informations- och inspirationsarbete. Samverkan med lokala aktörer som företag och föreningar bedöms också som mycket värdefull. Åtgärder och initiativ för att bidra till klimatbudgeten för den geografiska kommunen kommer att läggas fram under 2024.

3.2 Medellångsiktig klimatbudget kommunorganisationen

I syfte att halvera kommunorganisationens och bolagens utsläpp till 2030 fastställs en medellångsiktig klimatbudget för kommunorganisationen samt de kommunala bolagen som uppgår till 166 900 ton CO₂e för perioden 2019 till 2030.

En förutsättning för att nå det långsiktiga utsläppsmålet om nettonoll utsläpp till 2045 och begränsa temperaturökningen till 1,5 grader enligt Parisavtalet, är att kommunens utsläpp halveras till år 2030 från 2019 års nivå. Därför innefattar klimatbudgeten för kommunorganisationen i ett första steg den kortare perioden 2019 – 2030 och uppgår till 166 900 ton CO₂e, vilket motsvaras av summan av de orangea staplarna i figur 2. Det är dessutom en viktig milstolpe för att leverera på målsättningarna i miljö- och klimatplanen och i Vision 2030. Den separata klimatbudgeten utgör ett viktigt signalvärde för att visa kommuninvånarna och andra aktörer att kommunorganisationen och de kommunala bolagen går före i klimatomställningen.

Figur 2 Kommunorganisationens klimatbudget i CO₂e under perioden 2019 – 2030.

Det finns relativt stora möjligheter att minska utsläppen från den kommunala verksamheten genom upphandling, inköp, investeringar och beteendeförändringar och att bidra till ökad kolinlagring genom investeringar:

- ökad andel fossilfria resor och ökad andel miljöfordon i kommunorganisationen,
- fortsatt energieffektivisering och installation av solceller på fastigheterna,
- fler livsmedel med lägre klimatpåverkan och minskat matsvinn i de kommunala verksamheterna,
- ökad beskogning och anläggning av våtmarker som binder kol.

Det är också viktigt att fortsätta utveckla effektiva uppföljningsmetoder som tar avstamp i innovation och digitalisering.

4. Fördelning av kommunorganisationens klimatbudget på nämnder och bolag

De totala utsläppen från kommunorganisationen och de kommunala bolagen ska halveras från ca 18 540 ton CO₂e år 2019 till ca 9 270 ton CO₂e år 2030 och fortsätta minska till nettonoll senast år 2045. Det innebär ett utsläppstak för hela kommunorganisationen på 166 900 ton CO₂e under perioden. Samtliga nämnder och kommunala bolag bidrar med minskade utsläpp genom sina respektive verksamheter. Kommunorganisationens klimatbudget för perioden 2019 – 2030 fördelas därför mellan nämnderna och bolagen utifrån deras växthusgasutsläpp basåret 2019 enligt tabell 2 nedan. I ett första steg innebär det samma beting om en halvering av utsläppen till år 2030.

Nämnd/bolag	Klimatbudget 2019 – 2030 (ton CO ₂ e)	Utsläpp basår 2019 (ton CO ₂ e)	Mål för utsläpp 2030 (ton CO ₂ e)
Grundskolenämnden	37 769	2 240	1 112
Förskolenämnden	19 467	4 346	2 173
Kultur- och fritidsnämnden	4 371	503	251,5
Kommunstyrelsen	7 960	916	458
Tekniska nämnden	49 049	5 644	2 822

Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden	942	109	55
Gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden	5 823	670	335
Vård- och omsorgsnämnden	30 990	3566	1783
Socialnämnden	3 893	448	224
Bolag, Värmdö Hamnar AB ³	0	0	
Bolag, Värmdö bostäder AB	843	97	49
Bolag, Gustavsbergbadet AB ⁴	0	<1	
Totalt	166 900	18 541	9 270

Tabell 2 Fördelning av klimatbudget på nämnder och bolag under perioden 2019 – 2030.

Nämndernas förutsättningar för att minska utsläppen ser olika ut beroende på verksamhet och därför föreslås en halvtidsöversyn under 2026, där bland annat fördelningsprincipen analyseras och en justering av nämndernas och bolagens klimatbudgetar kan ske. I ett första skede är det avgörande att samtliga nämnder och bolag börjar att vidta utsläppsminskande åtgärder.

5. Finansiering

Medel för finansiering av åtgärder ska äskas av nämnderna i den reguljära budgetprocessen på basis av framtagna handlingsplaner. För 2024 har medel från miljö- och klimatinvesteringar 2022 - 2024 samt driftsbudgeten använts till utsläppsminskande åtgärder såsom utbyte av uppvärmningssystem och inköp av biodrivmedel. Andra åtgärder som vidtagits rör beteendeförändringar och är inte kostnadsdrivande.

³ Utsläppen för Värmdö hamnar AB baseras endast på deras energiförbrukning. Bolaget köper in el märkt med Bra Miljöval vilken kommer från förnybara källor med minimala utsläpp. Därför ligger utsläppen och därmed klimatbudgeten på nära noll.

⁴ Utsläppen för Gustavsbergbadet AB baseras endast på deras energiförbrukning. Bolaget köper in el märkt med Bra Miljöval vilken kommer från förnybara källor med minimala utsläpp. Därför ligger utsläppen och därmed klimatbudgeten på nära noll.

6 Uppföljning

I enlighet med den nya strukturen för målstyrning som antogs i mål och budget 2023 kommer klimatbudgeten följas upp och rapporteras i ordinarie uppföljningsprocess, under resultatmålet *Begränsad klimatpåverkan*. En indikator har därför lagts till för att mäta nämndernas och bolagens årliga växthusgasutsläpp och följa upp att utsläppen gradvis minskar. I ett första skede kommer en årlig klimatanalys genomföras för hela kommunorganisationen på kommunstyrelsens initiativ. Samtliga nämnder och bolag ansvarar för att utarbeta en handlingsplan med åtgärder i syfte att minska växthusgasutsläppen och hålla sig inom sin respektive klimatbudget. Nämndernas handlingsplaner integreras i den ordinarie verksamhetsplaneringen för 2024 med utblick 2025 – 2026. Utsläppsminskande aktiviteter följs upp i Tertial 2 rapporten och i nämndernas verksamhetsberättelser.

Bilaga 7 Policy och övergripande riktlinjer för investeringar

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

08-570 470 00

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Policy och övergripande riktlinjer för investeringar

Lagstadgat styrdokument: Nej

Ersätter styrdokument: Investeringspolicy, 2022KS/0635, 2023-12-21, § 239

Ansvar: Kommunstyrelsen

Inledning

Detta dokument ger ramverket för hur investeringar beslutas och genomförs i Värmdö kommun och dess helägda bolag.

Investeringspolicy

Alla investeringar i kommunen och dess helägda bolag ska bygga på grundprincipen att de framtida kostnader som investeringen leder till, det vill säga kapital-, drift och underhållskostnader eller hyreskostnader, står i rimlig proportion till värdet och nyttan för medborgarna och verksamheten.

Investeringsprocessen och de redovisningsprinciper som används för anläggningstillgångar bidrar till god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar ekonomi, där varje generation av invånare bär kostnaderna för den service som de själva konsumerar.

Syfte

Policyn och riktlinjernas huvudsakliga syfte är att styra arbetet med investeringar mot en långsiktigt hållbar ekonomi. Policyn och riktlinjerna ger ett ramverk för en beslutsgång som både ger utrymme för enkelhet i de många små projekten och aktiv prioritering baserat på väl underbyggda underlag i de stora projekten.

Målgrupp

Policyn och riktlinjerna vänder sig till medarbetare (inklusive inhyrda och konsulter) och beslutsfattare som på något sätt hanterar investeringar inom kommunen och dess helägda bolag.

Definitioner och begrepp

Investering

En investering innebär att kommunen anskaffar en tillgång, materiell (fysisk – till exempel byggnader, fastigheter (mark) eller inventarier) eller immateriell (ett IT-system, ett patent eller rättighet). För att anskaffning av en tillgång ska klassificeras som en investering¹ ska följande villkor vara uppfyllda:

- Tillgången ska ha en nyttjandeperiod på minst tre år.
- Tillgångens anskaffningsvärde (exklusive moms) ska vara minst ett prisbasbelopp.
- Enskilda mindre omfattande inventarier kan klassas som investering om de tillsammans uppfyller kriterierna ovan, har funktionellt samband och har förvärvats för att användas tillsammans som en enhet.
- Reinvestering, utbyte av uttjänt komponent i enlighet med komponentavskrivning, kan räknas som investering om övriga kriterier är uppfyllda.
- IT-system ska vara kompletta installationer där inköpsutgiften betalas i anslutning till installation och driftsättning samt löpande utgifter endast är ren support och felavhjälpning. Utbildning kan aldrig ingå i investeringsutgiften.

Anskaffningar som inte utgör investering ska kostnadsföras direkt i driftsredovisningen.

Finansiella anläggningstillgångar

Anskaffande av finansiella anläggningstillgångar (utlåning, aktier med mera) regleras i policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten.

¹ Kommunen följer rådet för kommunal redovisnings rekommendationer, i RKR R4.

Finansiell leasing²

Finansiellt leasingavtal är ett avtal utformat så att ekonomiska risker och fördelar med att äga ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren vid avtalets ingående. Den formella äganderätten är dock kvar hos leasegivaren.

Leasing är som huvudregel inte tillåten. Leasing av personbil³ är undantagen huvudregeln. Bakgrund till detta är att vissa avdrag för mervärdesskatt får göras vid leasing av personbilar. För personbilar gäller aktuella ingångna avtal för leasing av personbil och behörighet att avropa gäller enligt giltigt budgetansvar.

Finansiell leasing, till exempel hyra av fastighet för kommunal verksamhet, behandlas i den ekonomiska redovisningen som anläggningstillgångar. Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing ska därför beredas i enlighet med investeringsprocessen.

Investeringskategorier

Kategori 1 – Större inköp, tidigare benämnt direktinvestering

- Inköp som inte omfattar alla kriterier för att klassas som investeringar, oavsett belopp. Dessa ska bokföras som löpande driftskostnader och omfattas inte av denna policy.

Kategori 2

- Projekt/objekt inom årlig rambudget. Projekt som normalt kan genomföras inom ett kalenderår, där ramens storlek fastställs baserat på ett sammanvägt behov för året.

Kategori 3

- Projekt med egen projektbudget, där beslut om att tilldela projektet en budget för genomförande kan fattas av kommunstyrelsen.
- Projekt med egen projektbudget av principiell beskaffenhet där beslut om att

² Rekommendationer kring finansiell leasing finns i RKR R5.

³ Värmdö kommun utgår från definitionen som finns i mervärdesskattelagen.

tilldela projektet en budget för genomförande fattas i kommunfullmäktige.

Reinvestering

Reinvestering, renovering eller ombyggnad, beslutas på samma sätt som nyinvestering enligt kategorierna ovan. Mindre utbyten kan vanligen hanteras inom årlig rambudget för underhåll. Mer omfattande renoveringar och ombyggnader innebär vanligtvis att någon del av funktionaliteten helt eller delvis förändras. Dessa hanteras då enligt samma process som vid all investering i större projekt. Även vid renovering och ombyggnad ska behovet och utredningen godkännas av den eller de nämnder som kommer beröras av ökade driftskostnader när renoveringen är genomförd.

Ekonomiska medel kopplat till investeringar

Årliga ramar för mindre projekt

Mindre omfattande investeringar kan genomföras i en förenklad process. Det kan handla om utbyte av vägbeläggning, mindre verksamhetsanpassningar av lokaler, utbyte av komponenter i lokaler (exempelvis fönster, tak eller ventilation enligt underhållsplan), uppdatering av maskinpark för skötsel av gata och park, uppgradering av IT-nätverk med flera. I vissa fall kan även verksamhetssystem klassas som investering och hanteras inom årliga ramar. Varje ram fastställs årligen och gäller för ett budgetår i kommunen. För de investeringar som finansieras med samlingsanslag förväntas verksamheterna bära tillkommande kapitalkostnader inom befintlig driftsram. Kommunfullmäktige kan i anslutning till beslut om investeringsprogrammet besluta om att införa och avskaffa årliga rambudgetar. När en ny årlig rambudget införs ska det framgå tydligt vilka investeringar som kan göras inom ramen och vem som beslutar om objekten inom rambudgeten. Beslutanderätt om nyttjande av samlingsanslag kan ligga hos nämnd, kommundirektören eller kontorschef. Beslut om utnyttjande av en årlig rambudget ska bygga på en behovsinventering inom det aktuella området.

Investeringsbudget för enskilt projekt

När beslut fattas om att kommunen **har för avsikt att** genomföra en investering (inriktningsbeslut) fastställs projektets totala budget. Budgeten avser hela projektets genomförande. Behov av utökad budget kan tas upp till beslut under projektets gång. Den nya budgeten gäller så snart beslutet fattats.

Medel från ett projekt kan inte föras till andra projekt. Eventuellt ej nyttjade budgetmedel vid ett projekts avslut återförs till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar

I kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar redovisas:

- Pågående projekt med total budget och prognos över kassaflöde, summerad sammanställning
- Pågående utredningar
- Behov där behovsanalys pågår
- Sammanställning av framtida kapitalkostnader
- Investeringsplaner för bolagen

Planen är i sin helhet under sekretess enligt 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen.

Planen fastställs i kommunstyrelsen normalt i juni och oktober/november. (Vid det möte som är närmast innan kommunfullmäktige i november.)

Investeringsprogrammet

Investeringsprogrammet är en sammanfattning av kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar. Programmet omfattar:

- Pågående projekt med total budget och prognos över kassaflöde, i sammanfattning per huvudområde
- Investeringsplaner för bolagen summerat
- Pågående behovsanalyser och utredningar, summerat

- I anslutning till programmet redovisas de förändringar som skett sedan det senaste tillfället då programmet fastställdes samt projekt och budgetmedel som utgår ur programmet

Programmet fastställs i kommunfullmäktige, normalt i juni och november.

Kassaflöde - total årsbudget och prognos över investeringsutgifter

För alla projekt med en godkänd investeringsbudget ska en prognos över när medlen planeras att förbrukas redovisas. För det närmaste kalenderåret ska prognosen fördelas månadsvis, därefter årsvis. Alla projekts prognoser uppdateras i samband med att investeringsplanen och -programmet fastställs normalt i juni och november.

Om ett enskilt projekts genomförandeplan tidigareläggs ska det synliggöras så snart det blir känt, i syfte att säkerställa att den totala årsbudgeten för kommunen inte överskrids. Vid stora avvikelser som kan påverka årets självfinansieringsgrad, ska investeringsplanen och -programmet tas upp till beslut. Det beslutet kan innebära omprioritering mellan projekts tidplaner eller att målen för självfinansieringsgrad ändras vilket tillåter att låneportföljen utökas.

Driftskostnader i samband med investeringar

Utredningar

Innan inriktningsbeslut antas sker olika förberedande utredningar. Alla dessa kostnader redovisas som driftskostnader direkt i resultatet. I samband med exploatering finansieras huvuddelen av dessa utredningar via detaljplaneavgifter. I samband med VA-utbyggnad finansieras utredningarna inom taxekollektivet.

Utredningar inför projekt för verksamhetslokaler och -anläggningar, kommunal infrastruktur samt park och natur finansieras inom kommunens driftsbudget.

Förgäveskostnader

Vid eventuella beslut om att avbryta eller kraftigt ändra omfattning i ett investeringsprojekt, måste också beslut fattas om hanteringen av kostnaderna för det

projekteringsarbete som blivit förgäves. Huvudprincip är att förgäveskostnad belastar verksamheterna enligt samma fördelning som skulle gällt avskrivningskostnader för genomförd investering. Avsteg från huvudprincipen kan vara aktuella när bakgrunden till att avbryta eller ändra omfattningen ligger utom berörd verksamhets kontroll. I dessa fall bör kostnaden belasta kommunstyrelsen.

Sanering och rivning

Sanering av mark ska normalt redovisas som driftskostnad. Inför exploatering och markförsäljning får utgifter för sanering och återställning av marken ingå i utgift för anskaffning och återställande av tomt, som matchas mot försäljningsinkomsten vid markförsäljningen.⁴

Kostnader för rivning och utrangering av tillgångar som tidigare använts i den egna verksamheten ska redovisas som driftskostnader och får inte ingå i en ny investering på samma plats.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. I samband med inriktningsbeslut för projekt ska beslut också fattas om hur framtida kapitalkostnader ska finansieras. Beslutet ska ange vilken verksamhet som ska belastas och om finansiering ska ske inom befintlig ram eller genom ramförstärkning.

Drift och underhåll

När investeringen är tagen i bruk tillkommer ofta någon form av skötsel⁵, drift och underhåll. Finansiering av dessa kostnader ska också fastställas i samband med inriktningsbeslut.

Hyra för verksamhetslokaler och -anläggningar

För verksamhetslokaler och -anläggningar utgår normalt hyra till den eller de verksamheter som nyttjar lokalen. Hyrans storlek utgår från kapitalkostnader och

⁴ Se RKR:s information ”Redovisning av rivnings- och saneringsutgifter” (uppdaterad maj 2021)

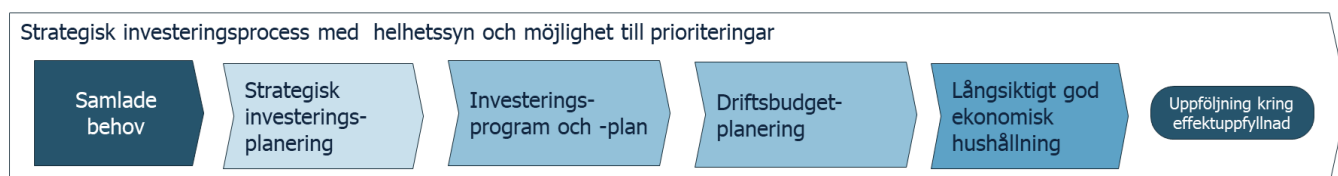
⁵ Särskild rutin finns för hantering av kostnader för garantiskötsel och färdigställandeskötsel.

kostnader för service, mediaförbrukning, skötsel och underhåll. Finansiering av eventuellt förändrad hyra ska fastställas i samband med inriktningsbeslut.

Investeringsärenden, beslut om budgetramar och sekretess

Kommunen ska hantera information inom och kring enskilda investeringsprojekt med försiktighet. Det finns en risk att det kan påverka prissättningen om kommunens ekonomiska ram för ett projekt är känd när genomförandet ska upphandlas. Detta påverkar hur beslut fattas och beslutshandlingar utformas i investeringsärenden. Kommunallagen förutsätter att kommunfullmäktige ska fastställa budget och fatta beslut som är av större vikt för kommunen. Därför ska kommunfullmäktige fastställa investeringsramarna för kommunens investeringar. Det är också rimligt att kommunfullmäktige fattar beslut om investeringar av principiell beskaffenhet. Investeringsplanen kan innehålla uppgifter som behöver beläggas med sekretess enligt 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen, på grund av att det finns risk för att det allmänna kan lida skada om uppgifter röjs. Genom att detaljerna finns i kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar med sekretess och en sammanfattning visas i investeringsprogrammet utan sekretess kan risken att oavsiktligt röja upphandlingskänslig information begränsas.

Strategisk investeringsprocess

Figur 1 Strategisk investeringsprocess

Samlade behov

På strategisk nivå sammanställs kommunens behov på olika sätt. Exempel på styrande och vägledande dokument som visar på kommande behov:

- Nämndernas lokalbehovsplaner
- Översiktsplan
- Underhålls- och reinvesteringsbehov

- VA-utbyggnadsplan

Genom att synliggöra de olika behov som kan leda till framtida investeringar kan en första strategisk värdering göras av långsiktigt investeringsbehov i kommunen.

I syfte att uppnå långsiktigt god hushållning kan de finansiella målen anpassas för att skapa handlingsutrymme till de kommande satsningarna.

Strategisk investeringsplanering

Behoven konkretiseras i mer detaljerade planer som fastställs i aktuell nämnd, till exempel:

- Lokalförsörjningsplan
- Utbyggnadsplan
- Underhålls- och reinvesteringsplan
- Detaljplaner
- Gång- och cykelplan

Inför beslut om att genomföra utredningar för lösningar till behov, ska strategisk beredning ske i syfte att samordna olika behov så långt det är möjligt.

Investeringsprogram och kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar

I investeringsplanen och investeringsprogrammet ingår alla projekt som har fått en godkänd budget, med prognos över kassaflöde fördelat på kalenderår. Identifierade behov där arbete pågår med att bedöma omfattning av behovet och värdet för medborgarna samt utredningar för att beskriva lösningar redovisas i plan och program. Förändringar sedan senaste beslutstillfället samt projekt som utgår redovisas i både plan och program.

Investeringarna i investeringsplan och -program sammanställs i grupper, områden av liknande projekt. Sammanställningen visar tydligt vilka projekt som avser verksamheterna inom taxekollektiven, skattekollektivet respektive bolagen.

I investeringsprogrammet visas endast total budget och prognoser över årsvisa kassaflöden per område, så att inget enskilt projekts budget ska kunna utläsas med hänsyn till upphandlingssekretess enligt 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen.

I investeringsplanen finns varje enskilt projekts budget och prognos över årsvisa kassaflöden samt prognos över framtida kapitalkostnader. Hela planen blir därför föremål för sekretess enligt 19 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen.

Investeringsplan och -program fastställs två gånger per år, normalt i juni och november.

Driftbudget

I samband med beslut om Mål och budget för kommunen hanteras de budgetjusteringar som genomförda investeringar leder till. I budgetförutsättningarna samlas behov av driftsbudget kopplat till beslutade investeringar. Behoven består i huvudsak av:

- Nämnders ökade kapital-, drifts- eller hyreskostnader, för projekt som planeras bli färdigställda inför eller under kommande budgetperiod.
- Samlat behov av utredningsmedel (och resurser) för kommande år.
- Behov av driftsbudget under projektets genomförandetid med tidsplan för när behoven planeras uppstå.
- Sanerings- och återställandekostnader som kan bli aktuella under budgetperioden.

Projekt med behov av driftsbudget nästkommande budgetår bör vara beslutade senast vid beslut om i investeringsplan- och program i juni. Detta för att kunna ingå i budgetförutsättningarna.

Långsiktig god ekonomisk hushållning

Genom att samla alla investeringar och följa kommunens långsiktiga finansiella nyckeltal kan konkreta ställningstagande göras kring:

- Ambitionsnivå i investeringstakt

- Mål för självfinansieringsgrad
- Likviditetsplanering
- Lånebehov och budget för räntor
- Resultatmål

Mål för dessa nyckeltal skapar förutsättningar för långsiktigt god hushållning.

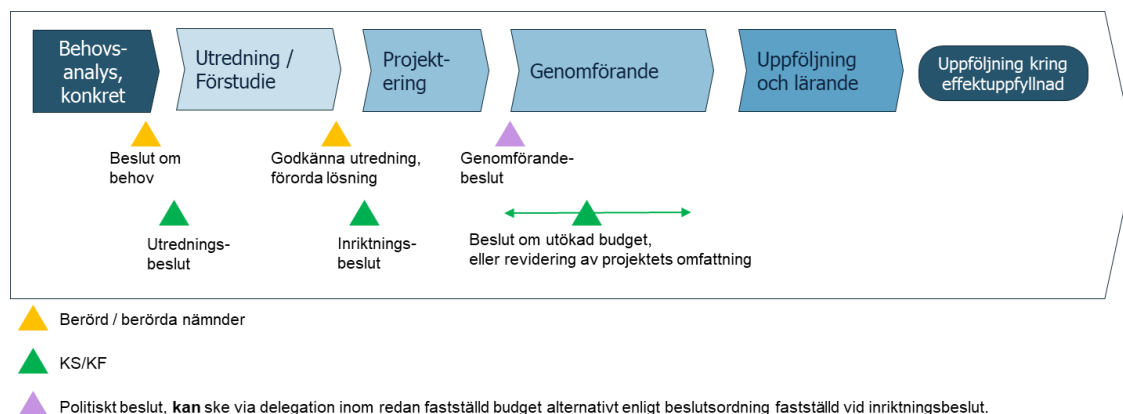
Enstaka projekt, beslutsgång och hantering

Ett enskilt projekts väg från idé och behov till slutfört projekt sammanfattas i detta avsnitt. Alla projekt följer samma process.

Mindre projekt, där genomförandet i huvudsak kan slutföras inom ett kalenderår och där planering, projektering och underlag för upphandling kan tas fram med förenklade rutiner, hanteras inom fastställda årliga budgetramar. Varje ram omfattar investeringar av liknande karaktär och beslut om vilka som ska ske under året fattas via delegation inom förvaltningen.

Alla större projekt följer processen med politiska beslut i varje enskilt projekt.

Investeringsprocessens faser

Figur 2 Process för enstaka investeringsprojekt

Behovsfas

I fasen för behovsanalys konkretiseras det behov som nämnderna prioriterat, med fokus på att beskriva nyttovärdet av behovet och vad konsekvenserna blir om

behovet inte uppnås. I behovsfasen kan många tänkbara alternativ undersökas med fokus på kommunens ansvar och medborgarnytta.

Behovsanalysen ska besvara frågan – *Vilket konkret behov har kommunen av detta och på vilket sätt skapar en lösning på behovet ett nyttovärde för kommuninvånarna och verksamheten?*

Nyttovärdet kan beskrivas i form av nya framtida intäkter eller minskade kostnader. Nyttovärdet kan även beskrivas kvalitativt till exempel för åtgärder som avser minska risk för eller mildra konsekvens av skador för människa eller verksamhet. Vid lagkrav värderas risk för sanktion om lagkrav inte kan uppfyllas. Kvalitetsförbättringar eller andra indirekta nyttoeffekter ska uppskattas och värderas. Framtida driftskostnader när investeringen är genomförd måste stå i rimlig proportion till det uppskattade nyttovärdet.

Aktuella nämnder fastställer behovsanalysen och beslutar med det att behovet är reellt och att det är värt att gå vidare i syfte att hitta en kostnadseffektiv lösning till behovet.

Utredningsfas

När behovet är klarlagt kan beslut fattas om att genomföra en utredning samt hur utredningen ska finansieras. Beslutet fattas i den instans som har mandat över finansieringen av utredningen. I en utredning kan behov från flera nämnder ingå. Det är särskilt angeläget att samordna behov av verksamhetslokaler där flera olika behov kan realiseras inom samma fastighet eller där lösningar kan ha andra beroenden som berör flera verksamheter.

I samband med nya detaljplaner kan behov av investeringar till exempel i allmän plats uppstå. I anslutning till start-PM eller när det står klart att detaljplanen kommer innehålla allmän plats, ska ett beslut fattas om att utreda vilka åtaganden som blir aktuella inom detaljplanen. Det direkta utredningsarbetet genomförs inom ramen för detaljplaneprocessen.

Utredningen ska svara på huvudfrågan – *Hur kan behovet (behoven) tillgodoses och till vilken kostnad? Utredningen ska visa på tekniska och praktiska lösningar, kostnader och intäkter under genomförandet och efter att projektet är slutfört (drift underhåll, skötsel samt framtida*

hyresintäkter med mera), risker samt tidplaner för genomförande.

Inom utredningen bör minst tre alternativ ingå. Varje alternativ ska beskrivas i hur väl det tillgodoser behovet och vilka konsekvenser alternativet kan väntas ge för kommunen. Ett av alternativen ska vara ”noll-alternativet” det vill säga att **inte** tillgodose behovet. Övriga alternativ kan tillgodose behoven i olika omfattning och därmed innebära olika kostnader, risker eller tidplaner.

Utredningen ska förorda ett alternativ. Förordat alternativ ska vara det alternativ där framtida kostnader står i rimlig proportion till värdet av de tillgodosedda behoven.

Utredningar kopplat till detaljplaner följer regelverket för planprocessen.

Målsättningen ska vara att investeringsutgiften beräknas med ett kostnadsspann som står i rimlig proportion till projektets storlek samt de osäkerheter och risker som finns inom projektet.

Den eller de nämnder som har behovet ska godkänna utredningen och förorda ett av alternativen inför inriktningsbeslut för projektet. Nämnden ska också ta ställning till eventuella behov av kompensation för framtida driftskostnader i form av kapital-, drifts- eller hyreskostnader.

Efter beslut i berörda nämnder kan inriktningsbeslut fattas. Inriktningsbeslut innebär att kommunen har för avsikt att genomföra investeringsprojektet och att en budget för genomförandet fastställs. Inriktningsbeslut fattas vanligen av kommunstyrelsen eller av kommunfullmäktige i ärenden av principiell beskaffenhet.

I samband med nya detaljplaner sker inriktningsbeslut om till exempel investeringar i allmän plats i anslutning till att detaljplanen antas.

Inriktningsbeslutet efter utredning är det viktigaste beslutet i investeringsprocessen. Om projektet fortlöper inom fastställd budgetram behövs normalt inga fler politiska beslut under projektets gång. Kompletterande politiska beslut blir aktuella om utgifterna eller inkomsterna avviker mer än det beslutsmandat som framgår av delegationsordning alternativt den specifika beslutsordning som angivits vid inriktningsbeslutet.

Efter inriktningsbeslut kan projektets fastställda budget läggas in i kommunstyrelsens plan för strategiska investeringar samt i investeringsprogrammet.

Projekteringsfas

I projekteringsfasen konkretiseras det planerade arbetet och alla underlag inför genomförandet skapas. De ekonomiska beräkningarna förfinas och åtgärder för att minimera effekterna av ingående risker planeras. Allt detta arbete kan inledas när inriktningsbeslut är fattat. Då får också utgifter börja belasta det ekonomiska investeringsprojektet.

När projekteringen är genomförd fattas genomförandebeslut. I de fall den budget som avsattes vid inriktningsbeslut fortfarande är tillräcklig fattas genomförandebeslutet i enlighet med delegationsordning eller projektets specifika beslutsordning. I annat fall krävs politiskt beslut om utökad budget.

Genomförandefas

Genomförandefasen innebär en verkställighet av det valda alternativ som projekterats i syfte att tillgodose identifierade behov. Projektet och dess eventuella etapper eller delprojekt ska följas upp i den ordinarie uppföljningsprocessen för kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Om de ekonomiska bedömningarna under projektets gång visar på risk för att investeringen inte ryms inom den ekonomiska ram som avsatts för det enskilda projektet krävs politiskt ställningstagande om att antingen utöka budget eller att gå tillbaka och anpassa lösningsalternativen till att rymmas inom beslutad budget. I de fall större anpassningar krävs, backar projektet till utredningsfasen och om nya lösningar tas fram fortsätter projektet från utredningsfasen, med beslut om ny inriktning, eventuell omprojektering och därefter genomförande. Beslut om hantering av eventuella förgäveskostnader ska också fattas.

Genomförandefasen omfattar även att anläggningar, lokaler, infrastruktur eller motsvarande överlämnas till drift och förvaltning samt att ekonomiskt slutredovisa investeringsprojektet.

Fasen för uppföljning och lärande

I syfte att arbeta med kontinuerlig förbättring utvärderas arbetet i projektet efter att det praktiska arbetet är slutfört. Förbättringsförslag hanteras inom den ordinarie verksamheten och inarbetas i rutiner och anvisningar inför kommande projekt av liknande karaktär.

Efter att investeringen tagits i drift ska också den verksamhet som hade det initiala behovet utvärdera om de önskade behoven blivit tillgodosedda. Den uppföljningen ingår i ordinarie verksamhetsuppföljning, dvs inom ramen för uppföljning av kommunens alla verksamheter.

Förbättrings- eller anpassningsutgift i annans fastighet eller investering på annans mark

En del av kommunens verksamhet bedrivs i externt inhyrda lokaler med behov av verksamhetsspecifika anpassningar. Som huvudregel ska dessa anpassningar göras av fastighetsägaren och inte av kommunen. I de fall en anpassning behöver genomföras av kommunen och den kan klassas som en investering ska avskrivningstiden sättas till den inhyrningstid som är avtalad. Budgetkalkylen inför beslut ska även inkludera kostnader för återställande.

Vid investeringar på annans mark till exempel utegym, strandpromenader, belysning eller liknande, ska projektet säkerställa att avtal med markägare tecknas och att ansvaret för skötsel, drift och underhåll regleras.

Beslut om dessa typer av investeringar följer samma process som övriga investeringar.

Tillämpning av policyn i kommunens helägda bolag

Kommunallagen gör gällande att kommunfullmäktige ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet som är av större vikt för kommunen samt fatta beslut i andra viktiga ekonomiska frågor.

Enligt rådet för kommunal redovisning ska fullmäktige ta ställning innan beslut fattas om större investeringar i de kommunala bolagen:

”Fullmäktige ska ta ställning innan principiellt viktiga beslut fattas i de kommunala bolagen. Ett exempel på sådana är beslut om stora investeringar. Investeringsredovisningen ska omfatta även de kommunala koncernföretagens investeringar som fullmäktige tagit ställning till.”⁶

Kommunen och bolagen utgör kommunkoncernen. När kommunen och de helägda bolagen lånar pengar för investeringar så sker det från samma låneutrymme, de helägda bolagens upplåning sker med kommunal borgen vilket säkrar fördelaktiga lånevillkor. Kommunkoncernen bedöms som en helhet av de finansiella marknaderna. Om kommunkoncernen skulle komma i ett läge där upplåningsutrymmet är begränsat så påverkar det både kommunen och de helägda bolagen. Därför bör en samordning ske i investeringsplaneringen som säkrar möjlighet för kommunfullmäktige att styra hur kommunkoncernens finansiella utrymmer utnyttjas och fördelas.

Principerna i denna policy ska även gälla för bolagen. Lagstiftning, redovisning och styrningsmodell är olika för kommunen och bolagen. Därför behöver ramverket anpassas till de olika förutsättningarna.

Bolagens investeringar kan delas upp i underhållsinvesteringar och strategiska investeringar. I och med att komponentavskrivningar tillämpas bokförs en del av bolagens underhåll som investeringar. Beslut om dessa fattas av bolagsstyrelsen och bygger på en avvägning av vad som är nödvändigt och vad det ekonomiska läget i bolaget tillåter.

De strategiska investeringarna är investeringar som går utöver det ordinarie underhållet, det vill säga nybyggnation och större renoveringsprojekt.

Kommunallagen anger att kommunfullmäktige beslutar om bolagens strategiska investeringar. Bolagets löpande underhållsinvesteringar, som ingår i den dagliga styrningen av bolagen, beslutas av bolagsstyrelsen. Enligt ägardirektiv för bolagen kan bolagsstyrelsen besluta om mindre investeringar. Inriktningsbeslut för större

⁶ RKR rekommendation 14 Drift och investering

investeringar lämnas till kommunstyrelse eller kommunfullmäktige för beslut i enlighet med ägardirektiv. Genomförandebeslut hanteras på motsvarande sätt som för kommunens övriga projekt, det vill säga beslut kan fattas av bolagsstyrelsen inom godkänd budget, eller i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Beslutsordning för det enskilda projektet fastställs i samband med inriktningsbeslutet.

För att möjliggöra för kommunkoncernen att ta ett samordnat grepp om den framtida ekonomin och för att politiska prioriteringar kan styra de investeringar som genomförs i bolagen krävs långsiktighet även i bolagens investeringsverksamhet. Inför varje beslut om investeringsprogrammet ska bolagen lämna sin plan över identifierade behov, pågående utredningar samt pågående investeringsprojekt. Planen ska översändas till kommunstyrelsen för att möjliggöra en samordning inom kommunkoncernen.

Uppföljning

Uppföljning av policyn och riktlinjerna sker inom ramen för ordinarie internkontroll och revisorernas granskning.

Bilaga 8 Policy och övergripande riktlinjer för
finansverksamheten - Bilagan återremitterad

Bilaga 9 Policy för lokalbestånd och fastighetsförvaltning

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Policy för kommunens lokalbestånd och fastighetsförvaltning

Ersätter styrdokument: 2020KS/0486

Uppföljning: Årsvi

Ansvar: Kommunstyrelsen

Inledning

Värmdö kommun växer. I takt med kommunens tillväxt och utveckling av arbetssätt och metoder kommer behovet av kommunal service med tillhörande verksamhetslokaler att förändras. Inom kommunens bestånd finns också kommersiella lokaler och ett mindre bestånd av bostäder. Värmdö kommuns fastighetsförvaltning och lokalförsörjning ska präglas av ett kommunkoncernperspektiv där så är möjligt.

Kommunens lokaler

Verksamhetslokaler; som en verksamhetslokal räknas kommunens egna och inhyrda lokaler där kommunen bedriver verksamhet inklusive verksamhetsanknutna bostäder, samt vissa kultur- och fritidsanläggningar.

Kommersiella lokaler; som kommersiell lokal räknas alla lokaler där det bedrivs kommersiell verksamhet eller offentligt finansierad verksamhet som inte är i kommunens egen regi.

Bostäder; som bostad räknas ett hus, ett rum eller en lägenhet som en eller flera människor stadigvarande bor i. En bostad ska räknas som verksamhetslokal (verksamhetsanknutna bostad) när hyresgästen bor tillfällig och inte får besittningsskydd.

Syfte och grundprinciper

Syftet med Värmdö kommuns policy för kommunens lokalbestånd och fastighetsförvaltning är att säkerställa att den långsiktiga planeringen och underhållet av kommunens lokalbestånd bedrivs effektivt utifrån sociala, ekonomiska samt klimat- och miljöaspekter. En utveckling av lokaler ska innebära en successivt förbättrad hushållning av resurser samtidigt som kvaliteten stärks. Hyresgäster ska ha ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, på både lång och kort sikt.

Lokal- och fastighetsstrategiska ställningstaganden

Kommunens hantering av lokalbeståndet och fastighetsförvaltning ska präglas av följande principer;

- Ett bestånd av lokaler som bedöms vara av strategisk betydelse för kommunens långsiktiga ägande.
- En aktiv och kostnadseffektiv fastighetsförvaltning med stort inslag av affärsmässighet och strategisk långsiktighet.
- Hållbara lokaler med god inom- och utomhusmiljö.
- Effektiva och anpassade lokaler som är dimensionerade och utformade efter verksamhetens behov.

Lokalförsörjningsplan

För att få en uppfattning om kommunens behov av lokalförsörjning, på både kort och lång sikt, ska det finnas en kommunövergripande strategisk lokalförsörjningsplan. Syftet med planen är att den ska utgöra ett verktyg för planering och prioritering av lokalbehovet, så att framtida investeringsbehov och lokalkostnader kan ske i linje med de lokal- och fastighetsstrategiska ställningstagandena. Basen för lokalförsörjningsplanen är respektive nämnds årligen upprättade lokalbehovsplaner, där hänsyn tas till bland annat befolkningsprognos och detaljplaner. Den kommunövergripande strategiska lokalförsörjningsplanen utgör underlag för arbetet med den ekonomiska och finansiella planeringen i budgetarbetet och fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budgetförutsättningarna. Utifrån planen och budgetarbetet tas beslut om vilka åtgärdsförslag som ska genomföras.

Uppföljning

De kommunala verksamheternas behov av lokaler varierar över tid och det är angeläget att ständigt bevaka utvecklingen och vid behov omprioritera kommunens behov av ny-, om- eller tillbyggnad samt avveckling av lokaler. Investeringar samt driftskostnader i lokaler följs upp i samband med tertialuppföljningarna och årsbokslut för samtliga nämnder med fokus på avvikelserapportering.

Policyn fördjupas i tillämpningsrutin för lokalförsörjning och fastighetsförvaltning.

Bilaga 10 Villkor för checkräkningskredit och lån till helägda dotterbolag

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Villkor för checkräkningskredit och lån till helägda dotterbolag

Inledning

Enligt policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten, ska kommunfullmäktige fastställa villkor för bolagens internkrediter inför kommande budgetår. Policyn anger också att villkoren ska vara marknadsmässiga.

En kreditvärdering har erhållits från Söderberg och Partner med värderingar av bolagen baserade på årsredovisningarna för 2022 med rekommendation till räntepåslag. Värderingarna bygger på en bedömning av bolagens kreditvärdighet enligt en modell som tillämpas av många kommuner.

Sammanställning av villkoren till bolagen för 2024

Räntevillkoren sätts som snitträntan för kommunen totala upplåning plus varje bolags individuella påslag.

Villkoren för checkräkningskredit sätts som kommunens avgift vid nyttjande av checkräkningskredit plus varje bolags individuella påslag.

Marknadsmässigt påslag för 2024 är:

- 0,70 % för Gustavsbergbadet AB
- 0,69 % för Värmdö hamnar AB.

Bilaga 11 Investeringsprogram 2024-2027

Investeringsprogram totalt (tkr)	Uppskattad totalbudget Behov / Utredning	Beslutad budget dec 2022	Beslutat efter december 2022	Justering november 2023	Godkänd total budget nov 2023	Utfall tom 2022	Kassaflöde prognos 2023	Kassaflöde prognos 2024	Kassaflöde prognos 2025	Kassaflöde prognos 2026	Kassaflöde prognos 2027	Summa prognos efter 2027
Total koncern	2 995 167	2 596 874	70 404	104 110	3 700 238	560 591	534 752	764 098	996 609	859 853	620 558	365 548
Total kommun	2 919 567	2 596 874	56 404	104 110	2 757 388	281 213	416 052	496 048	600 959	463 503	381 558	273 148
VA-kollektivet	1 110 500	2 012 650	0	32 550	2 045 200	190 069	247 666	302 202	442 972	355 067	279 564	273 148
Avfallskollektivet	27 000	24 000	0	0	24 000	6 530	5 000	9 020	2 000	2 000	2 000	0
Exploatering	1 188 465	118 974	2 530	-13 390	108 114	65 583	12 123	14 540	17 687	4 436	94	0
Lokalbestånd	469 600	221 400	31 863	31 800	285 063	6 714	85 941	93 508	57 600	52 900	54 000	0
Samhällsbyggnad och infrastruktur, skatte	110 032	145 600	22 011	7 000	174 611	6 891	42 046	40 878	54 700	26 600	23 400	0
Övrigt nämnder	13 970	74 250	0	46 150	120 400	5 426	23 276	35 900	26 000	22 500	22 500	0
Total bolagen	75 600	0	14 000	0	942 850	279 378	118 700	268 050	395 650	396 350	239 000	92 400

Nytt och ändrat inför 2024	Dnr beslut	Årlig justering	Nytt	Ändrat	Utgår	Kommentar
VA-kollektivet						
Reinvest - Fastighet Tjustvik		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer, reparation och underhåll fastigheten
Ledningsrätter		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Reinvest - Ledningsrenoveringar		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Reinvest - pumpstationer		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Direktinvestering - Maskin drift		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Anslutning inom verksamhetsområde		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Anslutning utanför verksamhetsområde		ny				Avser enstaka installation enligt VA-regelverk, ny årlig budget
Avfallskollektivet						
Exploatering						
GF Ösby 1:80				ökad		Genomförandebeslut KS 20230315, ärendenummer 2021KS 0222
GF Älvsby, Ploglandet				ökad		Beslut i KS 20230510
GF Brunn 1:1, Centrum bostäder				minskad		Anbud understeg utbyggnadskalkylen, projektet beräknas färdigt 2024
GF Brunn 1:507, Pilhamn				minskad		Anbud understeg utbyggnadskalkylen, projektet beräknas färdigt 2024
Lokalbestånd						
Tornhuset takrenovering	2023KS/0919-1		nytt			Inriktningsbeslut fattat 20230920
Badhuset kattholmen	2023KS/0247		nytt			Inriktningsbeslut 20230614
Anpassningar och underhåll kommersiella lokaler		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer
Kulturhuset	2020KS/1119			ökad		Beslut i KS 2023-05-10
Pedagogisk utemiljö, förskole- och skolgårdar		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer, tidigare lekturstrutning förskolor, skolor
Reinvestering underhåll verksamhetslokaler		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer, omfördelat från ospecat behov
Verksamhetsanpassning, hyresgästens behov		ökad				Ökning då 2023 utgår och 2027 tillkommer, omfördelat från ospecat behov
Samhällsbyggnad infrastruktur						
Våtmark Gustavsberg restaurering	2021KS/0895			ökad		Omfördelade medel samt tydligare beslut om inriktning.
Framkomlighetsåtgärder Skärgårdsvägen				ökad		Inriktningsbeslut 20230524
Energiåtgärder		ökad				Ökning alla år i planperioden
Laddstolpar		minskad				Satsning genomförd enligt plan, övergår till årlig ram för att uppfylla lagkrav och mål
Belysning offentlig miljö (årlig)		ökad				Ökning alla år i planperioden
Maskininvestering Tekniska driftavdelningen		ökad				Ökning alla år i planperioden
Reinvesteringar idrott och friluft (årlig)		ny				Avser kultur- och fritidsanläggningar ej fastighet
Övriga nämnder						
Mindre investeringar till KS förfogande, Kategori 2		ny				Mindre projekt, alla kategorier, beslutas av KD via delegation
Nätverk förbättring		ökad				Ökning alla år i planperioden
Datorer						Utgår, datorer kan inte tas upp som anläggningstillgångar (==> inte investering)

Utgår ur programmet	Start	Slut	Dnr beslut	Beslutad budget dec 2022	Budget som utgår, tas bort ur planen	Prognos totalt utfall	Utfall tom 2022	Kassaflöde prognos 2023	Kommentar
VA-kollektivet									
Vattenkiosk	2022	2023		11 000	11 000		1 062	140	Projektet genomfört, del av utfall kan vara slutredovisat
Avfallskollektivet									
Exploatering									
GF Brunn Sr Boende Del 2 Vargbacken	2019	2023	2016KS/0602	560	-560	562	500	62	Bedöms bli helt slutfört 2023
GF Enkärret	2021	2023	2021KS/0234	850	-850	640	546	94	Bedöms bli helt slutfört 2023,
Lokalbestånd									
Charlottendalshallen	2018	2023		85 000	0	85 000	46 747	38 253	Hallen tas i bruk och projektet slutförs 2023.
Samhällsbyggnad infrastruktur									
GF Båtpendling Ålstäket	2020	2023	2019KS/0402	22 000	-22 000	22 021	5 287	16 734	Bedöms bli helt slutfört 2023,
Övriga nämnder									
Datorer				28 500	-28 500	0			Utgår datorer kan ej redovisas som investering
Inventarier Charlottendals hall	2023	2023		3 000	-3 000			3 000	Hallen tas i bruk och projektet slutförs 2023.
Nämndernas årliga ramar för inventarier									Utgår, och överförs till ny gemensam ram
Nämndernas årliga ramar för verksamhetsanpassning									Utgår, och överförs till ny gemensam ram

Idé / behov, utredning	Idé / behov	Utredning	Dnr beslut	Uppskattad total budget	Kommentar - Alla kostnadsuppskattningar är preliminära, dvs inte föremål för budgetbeslut i detta skede.
Summa totalt				2 916 867	
VA-kollektivet				1 110 500	
Ingarö södra		utredning		187 500	Planering pågår, inriktningsbeslut väntas i samband med antagande
Saltarö		utredning		420 000	Planering pågår, inriktningsbeslut väntas i samband med antagande
Skälsmara		utredning		500 000	Planering pågår, inriktningsbeslut väntas i samband med antagande
Skärgården		utredning		3 000	Planering pågår, inriktningsbeslut väntas i samband med antagande
Torsby		utredning		0	Planering pågår, inriktningsbeslut väntas i samband med antagande
Avfallskollektivet				25 000	
Omlastningsstation för mat och restavfall och förpackningar	behov			23 000	Ny lagstiftning ger ett nytt behov som behöver värderas innan utredning om lösning.
Flytbrygga för insamling av mat,- restavfall och förpackningar	behov			2 000	Nytt behov, ny lagstiftning, mindre miljöpåverkan
Behållare och skyltar för insamling av förpackningar		utredning		2 000	effektivare verksamhet, utredning pågår av lösningar.
Exploatering				1 188 465	
Område Gustavsberg		utredning		289 237	Planarbete pågår, inriktningsbeslut fattas i samband med antagande
Område Ingarö		utredning		95 600	Planarbete pågår, inriktningsbeslut fattas i samband med antagande
Område Värmdölandet		utredning		136 130	Planarbete pågår, inriktningsbeslut fattas i samband med antagande
Gustavsbergprojektet		utredning		667 498	Planarbete pågår, inriktningsbeslut fattas i samband med antagande
Lokalbestånd				469 600	
Kommersiella lokaler, varav				21 600	Utredning pågår, några objekt kan beslutas inom reinvesteringsram
Reinvesteringar	behov				
Verksamhetslokaler, varav				448 000	Flera stora utredningar, där uppskattning av total omfattning saknas.
Reinvesteringar	behov				
Kylmaskin Ekvallen		utredning			Beslut om inriktning planerat
Issporter, inkl Ekvallen	behov				Kan bli beslut om utredning under hösten
Utveckla ridsporten i Värmdö kommun		utredning			utredning pågår
Specialhall gymnastik	behov				
Djuröhemmet anpassning		utredning			Samordnat beslut om SÄBO planeras
Nya Gustavsgården		utredning			Samordnat beslut om SÄBO planeras
Gamla Gustavsgården	behov				Samordnat beslut om SÄBO planeras
Fler säboplatser	behov				Samordnat beslut om SÄBO planeras
Effektiva gruppbestäder LSS	behov				Utökning av befintliga och/eller nytt enligt funktionsprogram
Förskoleplatser i Gustavsbergsområdet	behov				
Svartsö skola, omklädningsrum	behov				Rummet är utdömt. Får ej användas i nuvarande skick. Behovet måste värderas.

Idé / behov, utredning	Idé / behov	Utredning	Dnr beslut	Uppskattad total budget	Kommentar - Alla kostnadsuppskattningar är preliminära, dvs inte föremål för budgetbeslut i detta skede.
Samhällsbyggnad och infrastruktur, skatte				105 932	
Natur	behov	utredning		8 460	Naturreservat, våtmarker. Eventuellt skapa årlig ram.
GC Skevik-Norra lagnö	behov			19 000	
GC Strandvik- Nacka	behov			31 000	
KTH brygga	behov			5 700	
GC Kopparmora		utredning		9 450	
GC Pilhamn- Ingarö K:A		utredning		1 500	
GC Återvall-Långvik		utredning		28 322	
Masshanteringsplats	behov				För mellanlagring och ev förädling av sten och fyllnadsmassor
Nya kärl förpackningsinsamling offentliga platser	behov			700	Kan eventuellt finansieras inom driftsbudget.
Smarta avfallskärl offentliga platser	behov			1 000	
Ny brygga till allmänheten vid Vita grindarna		utredning		800	
GC Djurö, ÅR motion	behov				Känt behov, TRV ansvarar för vägen, och har inte för avsikt att bygga GC-väg.
Busshållplatser, ombyggnad Gustavsbergs centrum	behov			3 000	Nytt behov som behöver värderas, 2023. styrs av Trafikkontoret, och Slussenprojektet.
Busshållplatser, ombyggnad Värmdö marknad	behov			1 100	Nytt behov som behöver värderas, 2023. styrs av Trafikkontoret, och Slussenprojektet.
Övrigt nämnder				17 370	
AV- Utrustning Skogsbo övriga rum	behov			970	Kan ingå i årlig ram
Reservkraft och IT-säkerhet	behov			5 000	Aktivitet / uppdrag kring detta finns, ännu ej redo för beslut.
Djurö marknadsplats, spontanyta	behov			1 000	Behovet, omfattning och tidplan måste värderas innan utredning om lösningar.
Mötesplats för unga i Gustavsberg, verksamhetskostnader	behov			2 000	kultur- och fritid uppdaterar sin plan, delar kan bli inom årlig ram.
Läs och skaparbuss	behov			1 500	När behovet är fastställt och utredning om lösning klar läggs detta inom årlig ram
Sopmajor Björkvik och Skärgården		utredning		3 500	kultur- och fritid har dessa i sin plan, delar kan bli inom årlig ram.
Tillgängligt rörligt frilutsliv enligt rapport		utredning		1 500	kultur- och fritid har dessa i sin plan, delar kan bli inom årlig ram.
Tillgängliga idrottsplatser (enligt rapport 2021)		utredning		800	kultur- och fritid har dessa i sin plan, delar kan bli inom årlig ram.
Discgolfbana		utredning		500	kultur- och fritid har dessa i sin plan, delar kan bli inom årlig ram.
Gustavsbergsteatern teknik		utredning		600	kultur- och fritid har dessa i sin plan, delar kan bli inom årlig ram.

Hela detta avsnitt visar identifierade behov av kommande investeringar där arbete med att beskriva behoven pågår eller konkreta utredningar har initierats i syfte att ta fram underlag inför beslut om inriktning och genomförande. I dessa tidiga skeden kan uppgifter om kommande investeringsutgifter lämnas som en uppskattning.

Detta är inte att betrakta som underlag för beslut om budget för projektet. Arbetet med att definiera behov och att genomföra utredningar sker inom ramen för verksamheternas driftsbudget.

Kommunstyrelsen avsätter en gemensam ram för utredningar, i huvudsak riktad till samhällsfastigheter.

Utredningar i samband med detaljplaner bekostas normalt av planavgifter, och taxekollektivens utredningar finansieras inom respektive kollektiv.